

Gorenjski Glas

PETEK, 27. OKTOBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 86, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Žan Kranjec si želi ostati v vrhu

Jutri in v nedeljo bo ledenik Rettenbach nad Söldnom v Avstriji gostil uvodni tekmi 58. sezone svetovnega pokala v alpskem smučanju, v njej pa se želi znova dokazovati tudi Žan Kranjec.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Po tradiciji se zimska sezona najboljših alpskih smučark in smučarjev sveta začne z veleslalomskima preizkušnjama na ledeniku Rettenbach nad Söldnom.

Slovenijo bodo na jutrišnji tekmi v ženski konkurenci zastopale Ana Bucik, Neja Dvornik in Andreja Slokar. Po tem, ko se je od tekmovalne kariere že poslovila kranjskogorska smučarka Meta Hrovat, a se je letos spomladi sklenila vrniti na bele strmine, pa so ji bolečine v hrbtu in okrnjene priprave

preprečile start v sezono že ta konec tedna. Bodo pa na nedeljski moški tekmi od naših reprezentantov nastopili Rok Ažnoh, Štefan Hadalin in Žan Kranjec.

Prav tekmovalci iz Bukovice pri Vodichah Žan Kranjec se v Söldnu odlično znajde, saj je tam že trikrat stal na odru za zmagovalce. Zadnjič je bilo to lani, ko je bil drugi in je s tem tlakoval pot za svojo najboljšo sezono v karieri, saj je na koncu med najboljšimi veleslalomisti sveta osvojil tretje mesto. »Verjamem, da lahko zelo dobro tekmujem, kam pa sodim, bomo

pa videli na tekmi, a verjamem, da še vedno visoko,« pred prvo preizkušnjo razmišlja olimpijski podprvak Žan Kranjec.

Sicer pa bo tudi v tej sezoni Gorenjska gostila tekmi svetovnega pokala alpskih smučark in smučarjev. Tako bo v Kranjski Gori tekma za alpske smučarke takoj po novem letu, saj sta veleslalomom in slalom na sporedu 6. in 7. januarja. Tradicionalni Pokal Vitranc za moške, v tej sezoni znova s klasičnim programom velesloma in slaloma, pa bo v Podkorenu na sporedu 9. in 10. marca prihodnje leto.



Žan Kranjec iz Bukovice pri Vodichah si v novi sezoni v veleslalomu znova želi posegati po najvišjih mestih. / Foto: Gorazd Kavčič

Zlata gazela gre v Komendo

V sredo se je zaključil izbor za letošnjo zlato gazelo, za katero se je potegovalo šest regijskih finalistov. Na razglasitvi v Cankarjevem domu so naziv podelili podjetju iz komenske poslovne cone IMP Pumps.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Medijska hiša Dnevnik je razglasila 22. zlato gazelo Slovenije, priznanje, ki ga podeljujejo podjetjem za hitro trajnostno rast in poslovno odličnost. Najvišje priznanje je šlo letos specialistu na področju črpalk in črpalnih sistemov, komendski družbi IMP Pumps, sicer gazele osrednjeslovenske regije. Družba danes 96 odstotkov izdelkov in rešitev izvažava v 80 držav, od leta 2017 do lani pa so podvojili prihodke od prodaje s 15,9 na 34,2 milijona evrov.

▶ 7. stran

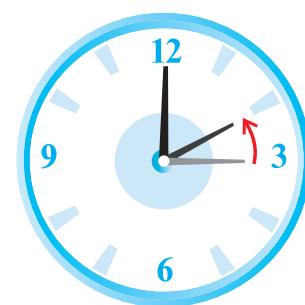


Letošnja trojica prejemnikov gazel. V sredini je Damir Popović iz IMP Pumps. / Foto: Luka Cjuha

Nevarnost poplav, plazov in vetroloma

Agencija za okolje je za minulo noč in današnje dopoldne tudi za Gorenjsko izdala rdeče opozorilo zaradi obilnih padavin in vetra.

▶ 21. stran



Premik ure

V noči s sobote na nedeljo bomo urne kazalce premaknili za eno uro nazaj in tako prešli na zimski čas. Spali bomo torej eno uro dlje. Kazalce bomo na poletni čas znova premaknili zadnjo nedeljo v marcu.

Naslednja številka Gorenjskega glasa izide v ponedeljek, 30. oktobra 2023.



GORENJSKA

Graščina še vedno gradbišče

Obnova Ruardove graščine na Jeseenicah še vedno ni zaključena. Občina nima 3,5 milijona evrov, kolikor potrebuje za dokončanje del, na razpisu ministrstva pa je bila ponovno neuspešna.

4

GORENJSKA

Obnova ceste v Selško dolino

Prihodnje leto naj bi se začela težko pričakovana rekonstrukcija državne ceste iz Škofje Loke v Selško dolino, že sedaj pa urejajo krajši odsek, ki je bil poškodovan v avgustovskih nalivih.

6

ŠPORT

Anže Kopitar postavlja rekorde

Najboljši slovenski hokejist Anže Kopitar je na tekmi lige NHL postal rekordar ekipe Los Angeles Kings po številu nastopov ter s tem prehitel celo dolgoletnega soigralca Dustina Browna.

8

GG+

Šolski sistem ni dovolj pravičen

Kranjčan Darko Zupanc je prejemnik nagrade za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja. Skoraj četrstoletja že vodi Državni izpitni center, ohranja pa tudi stik s pedagoškim delom.

15

VREME

Danes bo sprva oblačno in deževno, popoldne se bo delno razjasnilo. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo oblačno s plohami.



7/17 °C

jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Vinske degustacije s skupino Kostanarji na gradu Dvor v Preddvoru

Zgodba Grofa in Grofice, dvajset razkošnih soban, grajska kapela, gasilski muzej in vinska klet kar kličejo k obisku gradu Dvor v središču Preddvora. V novembru, mesecu vina in njegovih zgodb, bo grajsko dogajanje tematsko obarvano. Vodeni ogledi gradu bodo obogateni s pokušinami vin izvrstnih slovenskih vinarjev, pevci gorenjskega seksteta Kostanarji pa bodo poskrbeli, da bo vzdušje še bolj živahno in veselo. Vinske degustacije z intimnimi koncerti Kostanarjev bodo 4. novembra (Društvo vinogradnikov Mokronog), 18. novembra (Vina Mavrič iz Goriških brd) in 25. novembra (Kavklerjeva klet iz Haloz). Vstopnice so na voljo v TIC Preddvor ter v spletni prodajalni in na prodajnih mestih mojekarte.si (Petrol, trafike 3DVA, kioski Dela ...). Več informacij: www.visitpreddvor.si.



Izžrebanemu naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, bomo podarili darilni paket iz vinske kleti gradu Dvor. Nagradno vprašanje: Po katerem gradu je dobilo ime naselje Preddvor? Odgovore pošljite do srede, 8. novembra, na koticcek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MIRKO HRESTAK** iz Kranja.

Arriva prodana investicijski družbi

Deutsche Bahn je podpisal pogodbo o prodaji Arrive ameriški investicijski družbi.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Po poročanju medijev je bila pred dnevi prodana družba Arriva International, ki je prisotna tudi pri nas. Dozdajšnji lastnik, Deutsche Bahn, je svoje hčerinsko podjetje prodal ameriški investicijski družbi I Squared Capital. Pri Deutsche Bahn pričakujejo, da bo prenos zaključen prihodnje leto, soglasje pa mora najprej dati nemška vlada.

Arriva, s sedežem v Kranju, je sicer poleg Noma glavni ponudnik avtobusnih prevozov v Sloveniji. V lanskem letu sta se družbi pripojili še Arriva Dolenjska

in Primorska. Po podatkih iz zadnjega objavljenega letnega poročila je ustvarila 26,9 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje. Družba je lani zaposlovala nekaj več kot 700 delavcev in imela 596 avtobusov, s katerimi je opravila slabih 30 milijonov kilometrov in prepeljala 15,5 milijona potnikov.

Kot smo pred kratkim že poročali, je podjetje znova pridobilo koncesijo za opravljanje avtobusnih prevozov na Gorenjskem, poleg tega pa tudi na področju podravske in obalno-kraške regije, skupaj z ljubljanskim LPP pa tudi za osrednjeslovensko regijo.

Planinska pot v Tamar je zaprta

Mojstrana – Planinska pot v Tamar je zaprta, saj je bila ob zadnjem deževju poplavljen. Na poti je tudi veliko podrtega drevja, so objavili v Gorski reševalni zvezi Slovenije.

Umirjanje na trgu nepremičnin

V prvem polletju letošnjega leta se je nadaljeval trend upadanja prodaj nepremičnin, skokovita rast cen pa se je popolnoma umirila, kaže polletno poročilo Geodetske uprave.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Število oziroma vrednost sklenjenih kupoprodajnih pogodb z nepremičninami sta se v prvih šestih mesecih leta zmanjšala že četrto polletje zapored, v primerjavi z drugim polletjem lanskega leta za od tri do pet odstotkov.

V primerjavi z drugo polovico leta 2021, ko je število transakcij z nepremičninami doseglo vrh, je bilo v prvi polovici letošnjega leta število transakcij s stanovanji in stanovanjskimi hišami manjše že za okoli 25 odstotkov, število kupoprodaj parcel pa za okoli 30 odstotkov.

»O obratu cen na slovenskem nepremičninskem trgu sicer še ne moremo govoriti, bi pa morda do njega lahko prišlo že letos oziroma v naslednjem letu,« menijo na GURS.

Kot sicer komentirajo na GURS, kljub očitnemu zmanjševanju števila transakcij upad še ni tako drastičen, da bi lahko že govorili o novi krizi slovenskega nepremičninskega trga. »Očitno pa je zmanjšanje plačilno sposobnega povpraševanja, ki so ga načele visoke cene in obresti, in posledično manjše število transakcij že vplivalo na rast cen nepremičnin,« so zapisali v poročilu.

Po rekordni rasti cen v lanskem letu so se te začele umirjati. V drugi polovici leta 2022 so cene stanovanj, hiš in zemljišč za njihovo gradnjo zrasle še za okoli pet odstotkov. V prvi polovici letošnjega leta so nato cene stanovanj in zemljišč za gradnjo stanovanjskih stavb praktično stagnirale, medtem ko so cene hiš



V primerjavi s prvim polletjem lani se je število transakcij s stanovanji zmanjšalo za od 20 do 25 odstotkov. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

še zmerno zrasle, in sicer za okoli štiri odstotke. »O obratu cen na slovenskem nepremičninskem trgu sicer še ne moremo govoriti, bi pa morda do njega lahko prišlo že letos oziroma v naslednjem letu,« menijo na GURS in dodajajo, da nenadnega velikega padca cen nepremičnin tudi po obratu ne gre pričakovati, »bo pa zanimivo videti, koliko časa bodo nato cene padale in za koliko bodo na koncu padle cene stanovanjskih nepremičnin.«

Število transakcij se zmanjšuje

V poročilu so analizirali tudi sedem analitičnih območij, med katerimi je tudi Kranj z okolico. Gre za največja urbana območja v državi, preostali del Slovenije pa predstavljajo pretežno ruralna območja.

V Kranju se je, tako kot v severni okolici Ljubljane, v prvem polletju letos število transakcij s stanovanji v primerjavi z drugim polletjem lanskega leta povečalo za okoli tri odstotke, v primerjavi s prvim polletjem lani

pa se je zmanjšalo za od 20 do 25 odstotkov. V primerjavi s prvim polletjem 2021 se je povečalo za okoli pet odstotkov, kar je bilo v tem obdobju edino povečanje števila transakcij med vsemi obravnavanimi analitičnimi območji.

Najvišjo absolutno ceno v Kranju sta dosegla stanovanje v starem mestnem jedru, prodano za 350 tisoč evrov, in hiša na obrobju mesta, prodana za 850 tisoč evrov.

V segmentu stanovanjskih hiš pa je bilo v prvem polletju letošnjega leta število transakcij v primerjavi z drugim polletjem lanskega leta manjše za okoli 10 odstotkov, v primerjavi s prvim polletjem 2022 za okoli 25 odstotkov in v primerjavi s prvim polletjem 2021 za okoli 10 odstotkov.

Na skoraj vseh obravnavanih območjih, z izjemo Ljubljane, je opazen tudi

trend upadanja števila transakcij z zemljišči za gradnjo stavb. Med vsemi obravnavanimi območji se je število transakcij v primerjavi s prvim polletjem 2021 najbolj zmanjšalo v Kranju, za 60 odstotkov.

Rast cen se umirja

Srednja cena rabljene stanovanja v Kranju je bila 3.010 evrov na kvadratni meter in se je v primerjavi z letom prej zvišala za 20 evrov. Večina rabljenih stanovanj je bila prodana po ceni od 2.650 do 3.600 evrov na kvadraten meter. Najvišjo absolutno ceno v Kranju je doseglo stanovanje v starem mestnem jedru, prodano za 350 tisoč evrov.

Srednja cena stanovanjske hiše je bila v Kranju z okolico 282 tisoč evrov, večina pa se jih je prodala po ceni med 200 in 340 tisoč evrov. Srednja cena hiše se je v primerjavi z enim leto prej statistično zvišala za 24 tisoč evrov. Najvišjo ceno v Kranju z okolico je dosegla hiša na obrobju mesta, prodana za 850 tisoč evrov.

Kdaj dodatki za upokojujence

URŠKA PERNEL

Ljubljana – Iz Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) so sporočili, da bodo v novembru in decembru z rednim nakazilom (30. novembra in 28. decembra) skupaj s pokojninami in nadomestili iz invalidskega zavarovanja izplačali povečan del prejemkov. Povečan del bo v obliki dodatka izplačan v

višini 1,8 odstotka pokojnine oziroma nadomestila, izplačanega v oktobru.

Zavod bo izplačal tudi zimski letni dodatek, in si

Zimski letni dodatek bodo upokojujenci prejeli 20. decembra, znašal bo od 58 do 182 evrov, odvisno od višine pokojnine.

cer v višini 40 odstotka izplačanega letnega dodatka v letu 2023. Znašal naj bi

od 58 do 182 evrov, odvisno od višine pokojnine. Dodatek bodo prejemniki dobili 20. decembra, o izplačilu pa bodo obveščeni s komentarjem preko obvestil o nakazilu v decembru, so sporočili iz ZPIZ.

jem preko obvestil o nakazilu v decembru, so sporočili iz ZPIZ.

Ob tem so napovedali še predčasno in redno uskladitev pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja v letu 2024. V januarju naj bi izvedli predčasno uskladitev pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja za 1,8 odstotka, februarja pa bo sledila še redna uskladitev. Točne višine še ne morejo napovedati, po trenutno razpoložljivih podatkih pa naj bi znašala okrog osem odstotkov.

Prilagajanje prostora osebam z oviranostmi

V projekt Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi, ki poteka od leta 2016, je vključenih že 74 slovenskih občin. Pred kratkim sta se na Gorenjskem projektu pridružili tudi občini Gorje in Kranjska Gora.

MAŠA LIKOSAR

Bohinjska Bistrica – Projekt spodbuja občine, da v svojih urbanih okoljih zagotovijo ustrezno dostopnost in vključevanje v družbene dejavnosti za vse, s poudarkom na osebah z oviranostmi, ki so iz družbe pogosto izključene. Lani se je projektu pridružila tudi Občina Bohinj, kjer je minuli torek potekala predstavitev razvoja projekta. Kot je povedal bohinjski župan Jože Sodja, na območju Bohinja v preteklosti pri novogradnjah niso uporabljali pripomočkov, ki bi bili v pomoč gibalno oviranim.

Zato so se priključili omejenemu projektu, od katerega si nadejajo podatkov, kje in kaj je treba urediti ter na kakšen način. »Prav je, da v vseh javnih objektih uredimo možnosti dostopa invalidom. Ponekod smo to že rešili, vendar prilagoditve potrebuje še kar nekaj stavb,« je dejal župan.

V zadnjih letih po njegovih besedah temu posvečajo več pozornosti in javne objekte opremljajo tako, da jih lahko uporabljajo tudi funkcionalne ovirane osebe. V občinski stavbi so že zagotovili dostop, vendar pa v stavbi ni dvigala. Urediti je treba tudi dostopnost kulturnega doma v Bohinjski Bistrici, kjer ni klančine. Tudi v Bohinjski hiši, ki so jo odprli pred kratkim in kjer zaenkrat poskusno izvajajo programe medgeneracijskega centra, uporabljajo začasno rešitev. »V tem času



Predstavitve je potekala v Bohinjski hiši, kjer za zdaj še ni urejen dostop gibalno oviranim osebam. Na fotografiji Aleš Rakovec, ki je poudaril tudi problematiko parkiranja, previsokih pločnikov in neprilagojenih kolesarskih poti za ročna kolesa. / Foto: Tina Dokl

moramo urediti klančine in dvigalo, saj gre za objekt, ki je v veliki meri namenjen starejšim in težje mobilnim,« je povedal župan.

Frančiška Kramar, predsednica društva Invalid Bohinj, ki združuje skoraj 300 članov, od tega 240 invalidov, je poudarila, da imajo invalidi v Bohinju velike težave zaradi nedostopnosti do nekaterih objektov. Po njeni oceni se stvari premikajo v pravo smer. »Vendar je treba še veliko postoriti,« je opozorila.

Dodal je še, da pogrešajo tudi ureditev pločnikov in prehodov za pešce. »Zato smo sklenili, da bomo pri vsaki novogradnji ali

popravilu ceste vsaj na prehodih za pešce poskušali postaviti pripomočke za slepe in težko gibljive,« je pojasnil župan.

Na predstavitvi sta bila prisotna tudi predstavnika projekta Vojmir Drašler z ministrstva za okolje, podnebje in energijo in Roman Renner

z Geodetskega inštituta Slovenije. V okviru projekta inštitut poskrbi za prikaz celotnega prostora, temu sledi pregled terena in dostopnosti infrastrukture za invalide tudi s pomočjo samih invalidov. Na podlagi ugotovitev pripravijo možne rešitve za boljši dostop do javnih objektov, potniškega prometa in drugih javnih površin.

Po besedah Drašlerja marsikje po državi ustreznost dostopnosti še ni zagotovljena, se pa tudi s pomočjo projekta v zadnjih letih stanje hitro izboljšuje. »Prizadevamo si, da bi bil prostor v vseh 212 občinah prilagojen gibalno oviranim osebam,« je poudaril.

Pacienti k začasnemu ortodontu

Paciente, ki so po upokojitvi jeseniške ortodontke ostali brez oskrbe, bo prevzel začasni koncesionar.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Potem ko se je sredi avgusta upokojila specialistka čeljustne in zobne ortopedije Špelca Južina Dowhyj, ki je s koncesijo delala v Zdravstvenem domu Jesenice, so njeni ortodontski pacienti ostali brez oskrbe. Po več kot dveh mesecih, ko niso vedeli, kako in kaj, naj bi jih zdaj prevzel začasni koncesionar.

Na kranjski območni enoti Zavoda za zdravstveno

zavarovanje Slovenije nam je vodja Nataša Čarman Korenjak povedala, da bo ministrstvo za zdravje s 13. novembrom imenovalo za-

Paciente, ki so že imeli določene datume obravnave, bo začasni ortodont obvestil o novih datumih.

časnega koncesionarja. Ta bo samodejno prevzel paciente, ki so bili obravnavani pri ortodontki Špelci Južini Dowhyj, in jih o prevzemu tudi obvestil.

»Med dosedanjo koncesionarko in začasnim prevzemnikom bo izveden prenos medicinske dokumentacije. Začasni prevzemnik

programa bo dejavnost ortodontije opravljal enako, kot je to dogovorjeno za vse druge izvajalce, torej bo moral sprejemati tudi nove paciente, ki bodo uvrščeni na

čakalni seznam. Nanj pa jih ne more vpisati pred dnem začasnega prevzema programa,« je pojasnila Nataša Čarman Korenjak, ki imena začasnega koncesionarja še ne razkriva, pogodbo z njim naj bi namreč podpisali konec tega tedna.

Do 13. novembra, torej dokler prenos ne bo začel veljati, pa se lahko pacienti v primeru bolečin zgledajo v ortodontski ambulanti Staše Melink v Zdravstvenem domu Radovljica, je dodala.

K

KOMENTAR
MATEJA RANT



Obrazi za številkami

Že po prvi svetovni ali veliki vojni, kot jo tudi imenujejo, so naši predniki rekli: »Nikoli več vojne!« Že takrat se je izkazalo, da so nekateri očitno to izgovarjali s figo v žepu, saj se je nedolgo zatem začela še ena vojna, ki je bila še bolj brutalna, zlasti do civilistov. Ker bi želeli, da te žrtve ne bi bile pozabljene, vsako leto pred bližajočim se dnevom spomina na mrtve potekajo komemoracije, ki naj bi služile tudi kot opomin, kaj prinašajo vojne. A kot je na prireditvi v Žireh minulo soboto, ko so se spominjali osemdesetletnice umika okupatorja iz Žirov, poudaril slavnostni govornik Miran Hladnik, smo očitno bolj slabi učenci, če naj bi bila zgodovina učiteljica življenja.

To izkazuje tudi nova vojna na Bližnjem vzhodu, ki se je začela po napadu skrajnega palestinskega gibanja Hamas na Izrael. In tako kot v vsaki vojni je tudi tu na udaru predvsem človečnost. Medtem ko nekateri hitijo izrekat podporo Izraelu, drugi Palestincem, bi morali na vse skupaj pogledati s povsem druge plati. Sama ob prizorih iz Izraela in Gaze ne vidim izraelskih vojakov ali Hamasovih teroristov. Vidim predvsem obup v obeh očetov, ki svojim otrokom ne morejo zagotoviti vode in hrane, in solze mater, ki lahko le nemočno opazujejo, kako njihovi otroci umirajo zaradi lakote in bolezni na palestinski strani. In vidim v srce segajočo žalost vseh,

ki trepetajo za usodo ugrabljenih svojcev na izraelski strani.

A na žalost na vojne še vedno gledamo predvsem skozi številke, ko preštujemo mrtve na eni in drugi strani. Prav tako kot so samo številke begunci, ki bežijo pred vojnami, diktaturami in revščino. Povsem drugače je, ko te številke dobijo obraze resničnih ljudi. To so na lastni koži občutili tudi učenci Osnovne šole prof. dr. Josipa Plemplja Bled, ki so se udeležili dogodka na Lampedusi ob deseti obletnici brodoloma čolna z migranti, ko je življenje izgubilo 368 ljudi. Lampedusa je od začetka 21. stoletja pribežališče afriških ekonomskih in političnih beguncev na poti v Evropsko unijo. Pretresla so jih pričevanja preživelih, ko so poslušali stavke: »Že deset let živimo enako. Moja otroka sta pogrešana. Bolečina je močna.« »Ne morem nazaj domov. Tu živim s krivdo.« »Najmlajši, ki smo ga rešili, je imel osem mesecev.« A čeprav se ob izraelsko-palestinskem konfliktu obeta nov val beguncev, ki bodo bežali pred nasiljem v svoji domovini, evropske države spet zapirajo meje.

Ob tem, ko se ukvarjamo spet z novo vojno, pa je skoraj obrobna novica postala še ena vojna, ki nas je pred več kot letom in pol še bolj pretresla, ker se odvija na evropskih tleh, vojna v Ukrajini. A tudi tam so žrtve že postale zgolj številke, ki se jih na hitro omeni v novicah ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.



Novi direktor Zavoda za šport

Za direktorja Zavoda za šport Jesenice je bil po daljši razpravi in po odstopu predsednika sveta zavoda imenovan Jure Čebokli.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Zavod za šport Jesenice bo naslednjih pet let vodil Jure Čebokli. Njegovo imenovanje so na zadnji seji občinskega sveta na Jesenicah potrdili občini-

zahtevnem lokalnem političnem okolju, in menil, da novi direktor lahko postane le marioneta v rokah lokalne politike.

Ob tem tudi svet zavoda ni dal pozitivnega mnenja k imenovanju direktor-

Potem ko je bil z mesta direktorja zavoda maja letos razrešen Almin Gorinjac, je bil prvi razpis za izbiro direktorja neuspešen, na drugega pa sta se prijavila dva kandidata, a eden ni izpolnjeval pogojev. Zavod je v vmesnem obdobju vodil v. d. direktorja Gaber Šorn.

ski svetniki, in to po daljši razpravi, v kateri so opozorjali predvsem na slabo stanje športne infrastrukture, ki jo upravlja zavod. Izrazili so tudi skrb, da ima novi direktor premalo izkušenj za vodenje tako velikega zavoda, poleg tega je bil izražen tudi dvom v njegove vodstvene izkušnje, saj naj bi predložil zgolj potrdilo o delu v društvu, ne pa tudi pogodbe o zaposlitvi.

Občinski svetnik Blaž Račič je ob tem ocenil, da novi direktor tudi nima dovolj izkušenj za delovanje v

ja, predsednik sveta zavoda Branko Jeršin je opozoril na neizkušenost kandidata in dejal, da bo s trenerskimi izkušnjami in izkušnjami reševalca iz vode zavod težko vodil. A mnenje sveta je neobvezno in po Jeršinovih besedah ga občinski svet ni upošteval že ob izbiri prejšnjega direktorja. Jeršin je zaradi celotnega dogajanja in tudi očitkov nekaterih občinskih svetnikov, da je na seji sveta zavoda prišlo do prirerjanja izida glasovanja o podpori direktorju, napovedal svoj odstop.

Organizirani prevozi na smučišča

Bled – Javni zavod Turizem Bled bo med 15. decembrom in 3. marcem znova organiziral prevoze do smučišč Kranjska Gora, Pokljuka in Vogel pod imenom Bled Ski Bus. Za prevoz se bo treba predhodno prijaviti po spletnem obrazcu, ki bo objavljen na spletni strani www.bled.si, in sicer najkasneje do 20. ure dan pred odhodom. Povratna vozovnica za prevoz bo stala deset evrov na osebo. Za otroke do 14. leta starosti v spremstvu odrasle osebe, imetnike kartice Julijske Alpe: Bled, smučarske vozovnice Julian Alps International Ski Pass bo prevoz brezplačen. Možen bo tudi nakup sezonske vozovnice po 30 evrov na osebo, ki ne bo prenosljiva. Prevoz z Bleda bo omogočen s šestih postajališč, in sicer z glavne avtobusne postaje Bled, izpred Hotela Krim, Rikli Balance Hotela, Restavracije Panorama / Taxi, z avtobusne postaje Mlino in izpred Hotela Ribno. Bled Ski Bus bo na posamezno smučišče vozil v času obratovanja smučišča.

V jeseniški bolnišnici omejitev obiskov

Jesenice – Zaradi povečanja števila respiratornih okužb so v Splošni bolnišnici Jesenice omejili obiske na nekaterih oddelkih. Tako začasno niso dovoljeni obiski na gastroenterološkem oddelku internistične službe, medtem ko so obiski na endokrinološkem oddelku internistične službe začasno omejeni na eno zdravo osebo za največ petnajst minut. Kot so povedali v bolnišnici, na ostalih oddelkih za zdaj omejitev ni, prosijo pa, da na obiske prihajajo le zdrave osebe.

Kontakti za sporočanje smradu z deponije

Jesenice – V zadnjem obdobju so občani Jesenic ponovno večkrat zaznali smrad z deponije Mala Mežakla. Zdaj so jim namenili kontakte, na katere lahko sporočijo pojav neprijetnih vonjav. To so: JEKO odlagališče: Sebastjan Klukovič: sebastjan.klukovic@jeko.si, tel.: 041 587 282, Ekogor CERO Mala Mežakla: Jaka Korošec: jaka.korossec@ekogor.si, tel.: 031 644 849. Kot so poudarili, se obe podjetji trudita preprečevati nastajanje emisij v zrak, posamezno okoljevarstveno dovoljenje pa predpisuje tudi ukrepe za obvladovanje virov emisij snovi v zrak, ki jih mora izvajati upravljavec.

Graččina še vedno gradbišče

Obnova Ruardove graščine na Stari Savi na Jesenicah še vedno ni zaključena. Občina nima 3,5 milijona evrov, kolikor potrebuje za dokončanje del, na razpisu ministrstva za kulturo pa je bila ponovno neuspešna.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Eden največjih občinskih projektov zadnjih let na Jesenicah je obnova Ruardove graščine na Stari Savi, ki poteka že od leta 2018. Po prvotnem načrtu naj bi bila dela zaključena v začetku leta 2020, a so se močno zavlekla in tudi podražila. Izvajalci so naleteli na kar nekaj presenečenj,

V občinskem proračunu za leto 2024 so predvideli 200 tisoč evrov za dela na fasadi, objekt ima tudi že nova lesena okna, tako da bo čez zimo lahko zaprt in se v njem ne bo delala škoda.

med drugim se je izkazalo, da je potrebna zamenjava celotnega ostrešja, poleg tega so v notranjosti odkrili nove poslikave, ki so jih morali pregledati konservatorji in restavratorji. Najhujše pa jih je šele čakalo, saj so pred tremi leti v objektu našli žarišča lesne gobe, ki je ena najbolj nevarnih razkrojvalk lesa. Odstranjevanje je



Ruardova graščina: za dokončanje obnove bi potrebovali še 3,5 milijona evrov. / Foto: Nik Bertonec

bilo zahtevno in dolgotrajno, poleg tega pa tudi drago.

Na razpisu zmanjkala ena točka

Po prvotnih ocenah naj bi celotna obnova graščine stala 2,1 milijona evrov, a se je zaradi vseh nepredvidenih del podražila, po zadnjih ocenah bo treba zagotoviti kar 6,7 milijona evrov.

Kot je povedala direktorica občinske uprave Vera Djurić Drozdek, so za zdaj porabili 3,2 milijona evrov, kar pomeni, da še vedno manjka okoli 3,5 milijona evrov za zaključek investicije. »Občina teh sredstev nima,« je opozorila.

Zato so si prizadevali pridobiti tudi sredstva sofinanciranja, saj je bilo muzejsko

območje Stara Sava proglašeno za kulturni spomenik državnega pomena. A je bila tako lani kot letos neuspešna na razpisu ministrstva za kulturo za sofinanciranje obnove. Občina se je na zadnjo odločitev pritožila, na razpisu je prejela eno točko premalo, zato je sprožila upravni spor; odločitve pa še ni.

Proračun skozi prvo sito

MAŠA LIKOSAR

Zgornje Gorje – Gorjanski svetniki so na oktobrski seji v prvem branju sprejeli osnutek proračuna za leto 2024, ki predvideva dobrih 4,7 milijona evrov prihodkov in dobrih 5,5 milijona evrov odhodkov. Primanjkljaj bodo pokrili s sredstvi splošnega sklada, s čimer bodo zagotovili uravnotežen proračun. Na prihodkovni strani si med drugim obetajo državna sredstva po 11. členu zakona o Triglavskem narodnem parku v višini slabih 685 tisoč evrov in dobrih 364 tisoč evrov

sredstev za uravnoteženje razvitosti občin.

Med odhodki so sredstva med drugim predvidena za investicije v teku in nove investicijske naložbe. Prihodnje leto bo predvidoma sklenjena gradnja dvorišča ob gasilskem domu v Podhomu in ureditev požarnega bazena, sredstva so zagotovili za dokončno odplačilo novega gasilskega vozila za PGD Podhom in za nakup vozila za PGD Gorje.

V prihodnjem letu načrtujejo izvedbo rekonstrukcije dela ceste med GG Bled in železnico, dela ceste v Mevkužu in Spodnjih

Gorjah. Z izgradnjo ločnega sistema kanalizacije v Zgornjih Gorjah bo sočasno potekala ureditev prometnih površin. V vasi Podhom je predvidena obnova ceste, ki vodi mimo železniške postaje. S sredstvi sklada z 11. členom Zakona o Triglavskem narodnem parku se bosta sofinancirala projekta rekonstrukcije ceste do vasi Perniki in ureditev meteorne kanalizacije v Zg. Lazah ter izgradnja zadrževalnikov proti grabnu.

Sredstva namenjajo tudi za pridobitev projektne in investicijske dokumentacije

ter gradbenih dovoljenj, in sicer za izgradnjo parkirišča pri pokopališču, za razvojno središče kulture in športa ter izgradnjo novega vrtca. Za potrebe oskrbe naselij s pitno vodo so sredstva planirana tudi za obnovo magistralnega vodovoda Radovna in ureditev telemetrije na zajetju Ovčje jame ter stroške projektiranja raztežilnika 590.

V osnutku proračuna so kot rezervacija zagotavljen tudi sredstva za izvedbo participativnega proračuna, ki se bodo prerazporedila na podlagi izglasovanih predlogov projektov.

Praznik sira in vina

ALENKA BRUN

Bohinjska Bistrica – Jutri, 28. oktobra, bo med 15. in 21. uro v dvorani Danica v Bohinjski Bistrici potekala prireditve Praznik sira in vina, na kateri lahko obiskovalci raziskujejo, okusajo in tudi kombinirajo

domača vina in sire. Pri razstavljavcih pa je možen tudi nakup. Letos bo prireditve gostila tudi dve delavnici; na eni bodo sodelujoči lahko podrobneje spoznali mohant, njegovo pridelavo in uporabo v kuhinjski in drugi pa se s pomočjo someljeja približe spoznali

z degustacijo, kakovostjo vina in še čim na to temo. O vinih se bo moč podučiti kar dvakrat: prvič ob 16.10 ter drugič ob 18. uri; mohant pa bodo zainteresiranim približali na delavnici ob 17. uri in še enkrat ob 19. uri.

Praznik sira in vina je zasnovan tako, da promovira

sirarje, ki so ključni del bohinjskega kulturnega bogastva, in slovenske vinarje. Da pa bodo starši lahko vse to v miru doživeli, bo poskrbljeno tudi za otroke. Prireditve bo pospremil tudi zven harmonike, ob 20. uri pa bo sledil nastop tria pod vodstvom Nejcja Pirca.



Gorele bodo več kot tri leta

V zadnjih letih je trajnost postala vodilna beseda v svetu poslovanja. Potrošniki iščejo izdelke, ki ne škodujejo okolju, podjetja pa odgovorno razmišljajo o načinih, kako zmanjšati svoj ogljični odtis. Tudi pri EcoSiji, podjetju z dolgoletno tradicijo v proizvodnji sveč, že od svojih zgodnjih začetkov razmišljajo o čim manjših negativnih vplivih na okolje, svoje inovativne rešitve pa so predstavili na nedavni novinarski konferenci v prestolnici.

NIKA TOPORIŠ

Ljubljana – Kot je pojasnila direktorica podjetja iz Lesc Tea Košir, je nedavno še veljalo prepričanje, da se bo poraba sveč najverjetneje zmanjšala, vendar ker se to ni zgodilo, je treba izdelovati čim bolj trajnostne in okolju prijazne sveče. »Zavedamo se, da bomo to, kar bomo dali v okolje, dobili tudi nazaj. Zato želimo, da so ljudje različnih generacij o tem čim bolj ozaveščeni,« je poudarila.

Podjetje je predstavilo novost, ki pomembno prispeva k varovanju okolja. Razvili so namreč dolgo gorečo in s tem tudi bolj ekološke solarne sveče, ki gorijo več kot tri leta. »To smo dosegli z novimi dolgotrajnimi varčnimi LED lučkami



Direktorica podjetja EcoSija Tea Košir je s ponosom predstavila novo solarno svečo, ki gori več kot tri leta in je prva tovrstna sveča na trgu. / Foto: Sašo Radej

in kvalitetnim solarnim pokrovčkom, kar v medsebojni kombinaciji deluje popolno. Kot edini smo ustvarili tudi angelčka in lesketajoče steklo, ki je hkrati nevidljivo, diskretno, moderno in decentno,« je dejala direktorica Tea Košir in ob tem dodala, da so zelo ponosni na dejstvo, da gre za prve tovrstne sveče na tržišču. Poleg tega so nove solarne sveče, ki so različnih vrst, oblik in barv, tudi obstojne na vse vremenske vplive, ki tako ne vplivajo na njihov prvotni videz.

Tudi v polju elektronskih sveč, ki gorijo od treh mesecev do pol leta, je prišlo do novitet. Pestri ponudbi barv plamenov in dizajnov se namreč pridružuje tudi stalno goreč angelček. »Naš navdih za inovacije in



Novost elektronskih sveč je tudi svetleči angelček. / Foto: Sašo Radej

drugačnost smo dali tudi v oblike. Tako imamo edini štirioglate sveče in nove dizajne z različnimi prilivajočimi barvami. Naša poseb-

ljudi še vedno želi imeti sveče s plamenom. »Čeprav imamo tekoči vosek, smo še vedno trajnostno usmerjeni, saj so naše sveče dolgogore-

Zelo ponosni so na dejstvo, da gre za prve tovrstne sveče na tržišču.

nost pa je tudi, da imamo edini v Sloveniji voodporne pokrovčke, ki jih izdelujemo že vrsto let,« je pojasnila direktorica podjetja.

Stalnica podjetja pa so sveče na tekoči vosek, ki gorijo do dveh tednov, saj si večina

če in lahko damo embalažo v ponovno obdelavo ter jih recikliramo. Pomembno nam je, da prispevamo h krožnemu toku, se pravi, da lahko vse recikliramo in ponovno uporabimo,« je zaključila direktorica EcoSija.

Slovenija nujno potrebuje pokrajine

Marko Lotrič je lani decembra prevzel vodenje državnega sveta, ki predstavlja zastopstvo nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov. Za največji uspeh v dosedanem mandatu si šteje odlično sodelovanje z vsemi državnimi svetniki.

Skoraj leto je minilo od vaše izvolitve za predsednika državnega sveta. Kaj v tem času štejete za svoj največji uspeh in kaj vam je doslej predstavljalo največji izziv?

Kot največji uspeh vidim odlično sodelovanje z vsemi državnimi svetnicami in svetniki. Veseli me, da so v meni prepoznali človeka, na katerega se lahko vedno obrnejo s kakršno koli pobudo ali vprašanjem, ki je po njihovem mnenju pomembno – bodisi za interesno skupino, ki jo zastopajo, bodisi za lokalno okolje, v katerem delujejo. Največji izziv tega mandata ostaja uvedba pokrajin. Državni svet tudi v sedmem mandatu nadaljuje prizadevanje za uvedbo pokrajin, ki so zapisane v Ustavi RS. V tej luči so tudi v okviru delovne skupine za pripravo pokrajinske zakonodaje potekale številne aktivnosti. Slovenija nujno potrebuje pokrajine, kar so pokazale tudi zadnje vremenske ujme. Nase lahko prevzamejo naloge, ki jih tako država kot mnoge manjše občine ne zmorejo več optimalno opravljati: umeščanje v prostor, urejanje vodotokov, vodooskrba, odvoz in obdelavo smeti, socialno varstvo, upravljanje regijskih bolnišnic, razvojne projekte ipd. Predvsem pa je pomembno, da pokrajine oblikujemo na način, da bodo zagotovile enakomeren razvoj Slovenije in da bodo v službi ljudi.

V času vašega mandata so kar nekako potihnili pozivi k ukinitvi državnega sveta. Kako si to razlagate?

Pozivi k ukinitvi DS se periodično pojavljajo vse od njegove ustanovitve. Zakaj so pozivi potihnili, lahko samo ugibam, morda v tem smislu, da imamo ta čas v Sloveniji dovolj drugih resnih izzivov, od katerih je odvisna kakovost življenja državljanov in državljanek. Prav tako ni zanemarljivo, da DS s svojimi mnenji in posveti aktivno sodeluje pri kreiranju politike, saj sprejeta stališča drugi organi pogosto uporabijo za razlage, utemeljevanja in v zakonodajnih rešitvah.

Ob prevzemu funkcije predsednika državnega sveta ste poudarili, da se vam zdi pomembno, da se državni svet dvigne nad klasično politično delitev in postane še polnovrednejši zastopnik socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov. Kako vam po vaši oceni to uspeva?

Sestava DS temelji na zastopnikih interesov, ki ste jih našli, in verjamem, da vsak izmed državnih svetnikov svoje delo opravlja strokovno in z največjo mero odgovornosti. Glavno besedo imajo argumenti in tudi zaradi tega res dobro sodelujemo.

Pravico do veta ste se odločili uporabljati s tresočo se roko, kot pravite temu. Koliko je veto sploh

smiseln, glede na to, da ima sedanja vlada v državnem zboru udobno večino? Kaj vas je vodilo, ko ste se vendarle odločili za uporabo veta?

Naloga DS je, da če opazi, da neka zakonodajna rešitev ni optimalna, na to opozori in opozorilo strokovno in temeljito argumentira. Predlog odločilnega veta DS obravnava bodisi na predlog posameznega državnega svetnika ali pa na predlog pristojne komisije ali interesne skupine. Pogosto pa se zgodi tudi, da se na nas obrnejo posamezniki ali organizacije, ki nas opozorijo, da neka rešitev ni dobra, in nas pozovejo, da zadevo proučimo, kot je bilo denimo v primeru zakona o zaščiti živali, ko so se na nas obrnile tako kmetijske organizacije kot tudi veterinarska stroka. To je naš del odgovornosti, da damo priložnost državnemu zboru, da ponovno premisli. Lahko bi rekli, da omogočimo »time-out«, kot je veto pojasnjeval prvi predsednik DS dr. Ivan Kristan. Od tam naprej pa je odgovornost na strani državnega zbora.

Zelo pogosto se odpravite na teren, med ljudi. Zakaj se vam zdi to tako pomembno in ali boste to nadaljevali tudi v prihodnje?

Rad rečem, da je državni svet drugi dom slovenskega parlamenta in prvi dom civilne družbe. Odpiramo vrata in dajemo priložnost



Marko Lotrič / Foto: Benjamin Beci/Fixmedia

za široko izmenjavo mnenj, kar se odraža tudi v velikem številu posvetov, katerih organizatorji ali soorganizatorji smo. Ne pridejo pa vsi ljudje do nas, nekateri ne morejo, drugi se morda še niso opogumili ali pa morda celo ne vedo za nas. In zato je pomembno, da gremo med ljudi. Da jih poslušamo in slišimo in da jim povemo,

kaj počnemo, pri čem jim lahko pomagamo. V prihodnje načrtujemo celodnevne regijske obiske, v okviru katerih bomo obiskali tako občine kot podjetja, dan pa bomo zaključili s širšim srečanjem, pogovorom o temi, ki je v tisti regiji pomembna. Prvi tak obisk bomo pripravili v novembru, in sicer se odpravljamo na Koroško.



Dela na mostu pri Brodeh še niso zaključena

KLARA MRAK

Zminec – Ob avgustovskih poplavih je bil močno poškodovan tudi most čez Poljansko Soro pri Brodeh. Del cestišča se je udril, tako da je nekaj tednov promet tam potekal enosmerno. Do sre-

predvsem voznike tovornjakov zanese že pri nižji hitrosti. Zbali so se, kaj se lahko zgodi, ko bodo ceste poledenele. Zato smo na Direkcijo RS za infrastrukturo naslovili vprašanje, ali je obnova odseka na mostu dokončna. Pojasnili so nam, da dela v



Grbine na mostu pri Brodeh od sredine novembra ne bo več moč zaznati. / Foto: Gorazd Kavčič

dine septembra pa so bila dela na cestišču te državne ceste – vsaj na prvi pogled – zaključena. Od voznikov, ki se dnevno vozijo po omejenem mostu, je bilo v zadnjem času večkrat slišati negodovanje, da je popravilni odsek na mostu nevaren, da je tam »skakalnica« in da

okviru sanacije mostu pri Brodeh še niso zaključena. »Koncesionar je do zdaj interventno vzpostavil prevoznost tega cestnega odseka. Predvidoma do sredine novembra bo del cestnega odseka preplaščen na daljši razdalji, tako da grbine pri prehodu vozila ne bo zaznati.«

V Kranju bodo čistili vodotoke

Kranj – V Kranju bodo v soboto, 4. novembra, čistili vodotoke drugega reda. Mestna občina Kranj (MOK) bo čiščenje izvedla v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, prostovoljnimi gasilci, Civilno zaščito, društvi in pogodbenimi izvajalci na dvanajstih lokacijah. Kot so pojasnili, želijo zagotoviti prehodnost voda v obdobjih močnejšega deževja in preprečiti nevarnost poplavljanja, ki smo mu bili priča v avgustovski ujmi. Čiščenje vodotokov drugega reda je sicer v pristojnosti lastnikov zemljišč, po katerih ti vodotoki tečejo, vendar bo letos MOK pomagala, da se očistijo kosov lesa, drevesnih vej in naplavin smeti, ki ne bi smele biti v tekočih vodah.

Jubilejni Okusi Radol'ce

Radovljica – Novembra v Radovljici tradicionalno načrtujejo Okuse Radol'ce, ki so bili na začetku neke vrste »podaljšek« Tedna restavracij in so ga gostje izjemno dobro sprejeli. Letos bo tako kulinarčni november v Radovljici že desetič. Sodelujejo: Hiša Linhart (Radovljica), Gostišče Tulipan (Lesce), Gostišče Draga (Begunje na Gorenjskem), Restavracija Šobec (Lesce), Šmeks bar & Baffi house of pizza (Lesce) in Restavracija Tabor (Podbrezje). Nova je Restavracija Šobec, kjer bodo novembrski lokalni meniji na voljo prvič. Meniji so trihodni, cena ostaja enaka lanskoletni: 26 evrov. Na voljo bodo od sobote, 28. oktobra, do četrta, 30. novembra. Potrebne so prehodne rezervacije. Povsod je možno ob doplačilu naročiti dodaten hod, pomembno pri menijih pa je, da so jedi pripravljene iz lokalnih in sledljivih sestavin. Vsi meniji bodo objavljeni na spletni strani radolca.si

V Radovljici četrto klavirsko tekmovanje

Radovljica – Od 29. oktobra do 1. novembra bo v Baročni dvorani Radovljiške graščine potekalo 4. Mednarodno klavirsko tekmovanje Radovljica 2023. Na tekmovanju, ki bo letos združevalo tekmovalce iz enajstih držav, bo posebna pozornost namenjena izvedbi obvezne skladbe skladatelj iz ibersko-ameriškega področja. V nedeljo, 29. oktobra, ob 20. uri bo na sporedu koncert ob odprtju, kjer bo nastopil lanski zmagovalec tekmovanja, italijanski pianist Tommaso Boggian. Spremljal ga bo Komorni orkester Furlanije-Juljske krajine pod taktirko dirigenta Romola Gessija. Zaključni koncert, na katerem bodo nastopili zmagovalci vseh treh kategorij, bo v sredo, 1. novembra, ob 18. uri.

Obnova ceste v Selško dolino

Prihodnje leto naj bi se začela rekonstrukcija državne ceste iz Škofje Loke v Selško dolino, že sedaj pa urejajo krajši odsek, saj je ob avgustovskih nalivih prišlo do udara cestišča.

ANA ŠUBIC

Praprotno – Težko pričakovani projekt rekonstrukcije državne ceste iz Škofje Loke proti Železnikom na odseku Podlubnik–Praprotno se očitno bliža uresničitvi. Na enem od odsekov ceste v Selško dolino so že zabrnili gradbeni stroji, saj je ob močnih nalivih v začetku avgusta prišlo do udara cestišča. »Za zagotavljanje prevoznosti je treba cesto sanirati,« so pojasnili na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI) in dodali, da dela trenutno potekajo skladno s projektno rešitvijo, ki je predvidena za rekon-



Po udaru cestišča v avgustovskih nalivih ta čas poteka rekonstrukcija dobrih 360 metrov dolgega odseka ceste Podlubnik–Praprotno. Dela naj bi potekala do konca novembra.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Župan Železnikov Marko Gasser je zadovoljen, da bodo očitno vendarle dobili ustrezno cestno povezavo do svoje občine.

strukcijo ceste na dobrih 360 metrov dolgem pododseku. »Predvidoma bodo dela potekala do konca novembra letos v ocenjeni vrednosti 830 tisoč evrov.«

Zanimalo nas je tudi, kako kaže z izvedbo celotnega projekta. Ta zajema rekonstrukcijo dobrih treh kilometrov ceste od Podlubnika skozi sotesko do Praprotna

vključno z izgradnjo enostranske dvosmerne kolesarske poti, vseh potrebnih ukrepov za varnost prometa, objektov za odvodnjavanje padavinske in zaledne vode ter prestavitve oziroma zaščito komunalnih vodov. »Zaradi naknadne vključitve izgradnje daljinske kolesarske poti v projekt rekonstrukcije ceste je potreben premik cestne osi in vozišča ceste, kar pomeni, da bo treba zavarovati obstoječe breskovi soteski do Praprotna

urediti erozijsko zavarovanje obstoječih brežin. Projekt PZI je po recenziji zaključen. Odkupi zemljišč so v zaključevanju. V pripravi je razpisna dokumentacija za gradnjo,« so razložili na DRSI. Začetek gradnje predvidevajo v prihodnjem letu.

»Gre za cesto z zelo nevarnimi odseki, zato je prav, da bo država investirala v njeno razširitev in kolesarsko stezo,« je dejal župan Železnikov Marko Gasser, zadovoljen, da bodo očitno vendarle

dobili ustrezno cestno povezavo do svoje občine. Kot je poudaril, je to nujno za razvoj gospodarstva in vse tiste, ki se dnevno vozijo v njihovo občino in iz nje. Vesel je, da so se te dni na državni cesti med Železniki in Škofjo Loko v sklopu vzdrževanja lotili še preplastitve dveh nevarnih odsekov, in sicer mimo spomenika v Dolenji vasi in pred Soteskarjem, kar bo prav tako pripomoglo k večji varnosti udeležencev v prometu.

Radi bi se počutili varneje

Skupina sosedov je v Podlubniku v Škofji Loki pripravila srečanje z zbiranjem denarja za defibrilator.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Skupina stanovalcev Podlubnika se je ob ugotovitvi, da je najbližji dostopni avtomatski zunanji defibrilator (AED) na precej oddaljeni glavni avtobusni postaji, letos poletni odločila, da stopi v akcijo za njegov nakup in postavitve v domačem naselju.

Tako so vsa gospodinjstva v Podlubniku konec avgusta prejela vabilo na palačinke in prikaz temeljnih postopkov oživljanja. Mlada grafična oblikovalka Lina Voje je poskrbela za promocijski plakat, ki so ga prijazno natisnili v Grafičnem butiku Škofja Loka, prikaz temeljnih postopkov oživljanja pa je na prireditvi vodila dermatologinja in voditeljica tečajev prve pomoči pri Rdečem križu Lucija Demšar.

Na dogodku, ki se ga je poleg gasilcev, prvih posredovalcev, udeležilo lepo število



Defibrilator so že postavili na pročelju lekarne v Podlubniku. / Foto: Vilma Stanovnik

stanovalcev Podlubnika, so zbrali več kot tisoč evrov. Seveda to še ni bilo dovolj za defibrilator, zato so se obrnili na Gorenjske lekarne in direktorico Romano Rakovec, kjer so jim pomagali do dokončne uresničitve, saj so prispevali preostanek denarja za nakup, prav tako pa so omogočili namestitve AED na pročelje lekarne v Podlubniku.

»Za to podporo se jim najlepše zahvaljujemo,« je v imenu pobudnikov akcije povedala Marta Omejc in pojasnila, da si želijo vzpostaviti sistematičnega pristopa po načelih dobre prakse nekaterih slovenskih občin, v katerih so se odločili za izobraževanje in vzpostavitev mreže AED povečati možnost preživetja po srčnem zastoju. V tovrstnih

projektih poleg občine sodelujejo lokalni zdravstveni domovi, območne izpostave RK in druge organizacije, vključene v sistem zaščite in reševanja. Ob tem je pomembno tudi dejstvo, da dolgoročno šolam predlagajo uresničitev smernic Evropskega reanimacijskega sveta Otroci rešujejo življenje, po katerih naj bi s temeljnimi postopki oživljanja z uporabo zunanjega avtomatskega defibrilatorja začeli seznanjati najkasneje v starosti 12 let, z vsakoletnimi ponovitvenimi tečaji. Dovolj bi bili že dve šolski uri letno za učenje omenjenih veščin in s tem vzgojo družbene odgovornosti.

Kot je dodal predsednik sveta Igor Drakulič, so se v Krajevni skupnosti Stara Loka odločili, da bodo do konca letošnjega leta kupili še en defibrilator, ki ga bodo namestili na pročelje Osnovne šole Jela Janežiča.



Spremembe so vidne

Z direktorico Doma starejših občanov Preddvor Lidijo Kos smo se pogovarjali o spremembah, ki so se zgodile, odkar je prisotna v Potočah – torej v dobrem letu in pol.

ALENKA BRUN

Potoče – Izboljšala se je zdravstvena nega, v Domu starejših občanov Preddvor (DSO) so se kadrovske okrepili. »Ponovno smo vzpostavili domsko kuhinjo, tako da smo šli lahko tudi v razvoz kosil. Občina nam je s podeljeno koncesijo omogočila stalno domsko zdravnico, vzpostavili smo domsko lekarno. V sodelovanju s KD Josipine Turnograjske, občino in Zavodom za turizem Preddvor smo ponovno odprli Josipinino sobo, organizirani so tudi ogledi. Na novo imamo pogodbo za pomoč na domu z Občino Jezersko, kjer imamo tudi že uporabnika,« našteva direktorica Kosova. Omeni tudi letošnje štirimesečno začasno varstvo sedmih uporabnikov, ki je bilo dobro sprejeto. Nanj računajo tudi prihodnje leto, če bodo le kadrovske možnosti dopuščale.



Direktorica DSO Preddvor Lidija Kos / Foto: Alenka Brun

DSO Preddvor v prihodnje stremi predvsem k temu, da obdrži kapacitete, kar pomeni med 160 in 165 stanovalec. Idejni in finančni načrt za gradnjo četrtega nadstropja v novem delu

Kar se tiče fluktuacije osebja, Kosova ugotavlja, da ni velika. »Lani je bilo dvakrat toliko prihodov kot odhodov, letos je število nekako enako, večinoma pa gre pri odhodih za osebne razloge,« nadaljuje. Zaveda se, da bodo kmalu v soseščini zrasli novi domovi za starostnike, kar pomeni tako za preddvorskega kot tudi druge domove na Gorenjskem izziv, zlasti glede kadra. Vendar po njenem mnenju migrirane kadra ne pomeni rešitve za kapacitete, ki jih domovi nudijo. Nekako je navajena, da se mora boriti za kader, a kot kaže, ne bo šlo drugače, kot da bodo kakšnega delavca tudi »uvozili«. Opaža namreč, da pri nas preprosto ni ljudi, ki bi delali. Doda še, da imajo res veliko srečo s študenti zdravstvene nege, ki pa so velikokrat že kar njihovi sodelavci, ne le pomoč. Mogoče bo kateri od njih ostal

in se zaposlil, nudijo pa mu lahko tudi možnost izobraževanja in napredovanja. Ob tem omeni še, da bo v domu kmalu začela delati enota za celostno obravnavo posameznika.

Sklene, da leto ni bilo preprosto, zlasti pa so razmere poslabšale podražitve – elektrike, kurjave, hrane. Povišali so se stroški dela, zato so oskrbnine enkrat že povišali, kar pa ni dovolj, da bi pokrili vse stroške. Na vprašanje, ali bodo jeseni ponovno podražili, pa še nima odgovora.

Direktorica izkoristi prilžnost in povabi v Potoče, v DSO Preddvor, 16. novembra na odprtje demenci prijazne točke, ki jo bodo odprli v sodelovanju z zavodom Spominčica, prireditev pa bodo združili tudi s praznovanjem 75-letnice doma ter ponovno izdali interno glasilo Klas, ki sicer izide enkrat letno, tokrat pa bo izšlo po dveh letih.

Direktorica DSO se zaveda, da bodo kmalu v soseščini zrasli novi domovi za starostnike, kar predstavlja takozanje kot tudi druge domove na Gorenjskem velik izziv, predvsem glede kadra.

»Imamo veliko medgeneracijskega druženja, s prostovoljskim programom smo pridobili dodatne prostovoljce, v redne tire se je vrnila duhovna oskrba, ki jo je covid-19 sicer okrnil. Za svetovni dan starostnikov smo imeli prireditev z Beneškimi fanti, igrali so nam Gašperjevi ... Letos ne manjka dejavnosti, obiskov v hiši, stiki s šolami so redni, po več letih pa nam je uspelo organizirati tudi piknik s svojci – in tudi tu je bil odziv dober.«

doma sta izdelana, gradili naj bi dvo- in enoposteljne sobe. Zato bi se potem lahko v Gradu Turn, sosednji stavbi, ki jo dom ravno tako uporablja za svoje stanovalec, tudi obnavljalo. Ravno tako razmišljajo o eno- in dvoposteljnih sobah ali oazah, kar v praksi pomeni manjši poseg v stavbo. »Grad je le iz 14. stoletja,« pojasni direktorica. Resneje so že pristopili k projektu, vendar so letošnje poplave tudi pri njih proces malce upočasnile.

Zlata gazela gre v Komendo

1. stran

Dodana vrednost na zaposlenega v podjetju naša krepkih 85 tisoč evrov, s čimer se uvrščajo visoko nad slovensko povprečje. Razvoj družbe, katere moto je Nikoli, nikoli ne odnehaj, temelji na blagovni znamki in jasni ponudbi nadstandardnih izdelkov za pošteno ceno. Dnevnikovo komisijo, ki je izbirala med šestimi regijskimi nominiranci, je prepričala tudi osredičenost na človeški kapital. »Kultura spoštljivih in

družinsko skrbnih odnosov se s profesionalizmom poslovne odličnosti vije v DNK vijačnico rasti,« so še zapisali.

V svoji kategoriji se IMP Pumps ponaša z najnižjim indeksom energijske rabe med vsemi proizvajalci na svetu. Zato je dinamično in trajnostno rastoča družba IMP Pumps Svet Gazela izbral za zlato gazelo Slovenije 2023.

»Podjetje je rezultat znanja in ambicije menedžerja Damirja Popovića, ki se je

odločil za podjetniško pot. Z intuicijo za globalni potencial na področju črpalk in črpalnih sistemov, izkušnja iz avtomobilske industrije in zmagovalno kaizen miselnostjo 'vedno je lahko še boljše' je usihajoči nekdanji IMP povedel v gazelji vzpon,« so svojo odločitev pojasnili pri Dnevniku.

»Ko pogledam na naših 19 let, je lepo prejeti to priznanje. Za našimi odličnimi rezultati so ljudje. Bistvo je, da ustvarjamo pravo okolje za zadovoljne zaposlene. Kajti

zavedamo se, da je naša konkurenca stokrat večja od nas, a mi imamo stokrat manj reklamacij,« pa je ob prevzemu kipa dejal Popović.

Podjetje IMP Pumps si je zmagovalni oder delilo s srebrnim Riko Ekos, gazelo dolensko-posavske regije, ter gazelo savinjsko-zasavske regije, podjetjem Metalia, ki se je okitilo z bronasto gazelo. Med šestimi finalisti je bilo tudi škofjeloško podjetje Sax konstrukcije, ki je na regijskem izboru prejelo naziv gorenjske gazele.

V ospredju obnova

ANA JAGODIC DOLŽAN

Mengeš – Mengeški svetniki so minulo sredo soglasno potrdili predlog občinskega proračuna za prihodnje leto, ki je bil na oktobrski seji v prvi obravnavi. Predvideva 8,6 milijona evrov prihodkov in 14,5 milijona odhodov; primanjkljaj Občina Mengeš namerava kriti s sredstvi, ki bodo ostala računom ob koncu tega leta, in z najemom kredita v višini do štiri milijone evrov.

Investicijski odhodki so načrtovani v višini blizu 8,4 milijona evrov, več kot polovica teh sredstev (4,8 milijona) je planiranih za preureditev Osnovne šole Mengeš, s katero želijo rešiti problem prostorske stiske. Gradnja (rekonstrukcija in prizidava), ki jo bo z 900 tisoč evri podprlo tudi ministrstvo za izobraževanje, je

predvidena v letih 2024 in 2025, pripravljala dela pa naj bi stekla že letos, občinski svetniki so namreč podali tudi soglasje za podpis pogodbe z izbranim izvajalcem, podjetjem SGP Graditelj. Dobršen del preostalih investicijskih sredstev (1,6 milijona evrov) je namenjen za obnovo v poplavih poškodovane infrastrukture, največ za športno dvorano (600.000 evrov), sanirati pa je treba še prostore v šoli, občinski stavbi, zdravstveni postaji, kulturnem domu ... ter omogočiti varstvo otrok iz vrtca Gobica na eni lokaciji, za kar je predvidena postavitev začasne modularne enote. »Proračun je drugačen, kot bi bil, če ne bi bilo poplav,« je dejal župan Bogo Ropotar in dodal, da bo verjetno večkrat treba narediti rebalans – »odvisno od tega, kako bo prihajal denar«.

V Vodichah so preložili obravnavo proračuna

ANA JAGODIC DOLŽAN

Vodice – Člani občinskega sveta Občine Vodice so na zadnji seji dobili v obravnavo osnutek proračuna za leto 2024, vendar je večina podprla predlog, da se umakne z dnevnega reda. Svojo odločitev so svetniki in svetnice pojasnili z več razlogi: občinska uprava naj osnutek uskladi s sklepi odbora ter upošteva še finančne posledice pred

kratkim izgubljenimi tožbe, naj predloži tudi predlog nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in ravnanja s stvarnim premoženjem občine ter da je najprej treba razjasniti ugotovitve nadzornega odbora o nepravilnem in nesmotrnem delovanju občine pri porabi sredstev za zimsko vzdrževanje občinskih cest v pretekli sezoni. Tej zadevi so na seji namenili osrednjo pozornost.



Kranjski odbojkarji doma poraženi

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minulo sredo je odbojarska ekipa Hiša na kolesih Triglav na prvi evropski tekmi gostila bolgarsko moštvo Deya Volley Burgas. Čeprav so se na koncu zmage z rezultatom 3 : 1 (22, -22, -22, -22) veselili gostje, je bilo kranjsko moštvo enakovreden tekmelec izkušenim Bolgarom. Največ točk pri domačih je dosegel koordinator Đorđe Jovović (18).

Navijači in igralci v dvorani na Planini so z izrednim vzdušjem skupaj poskrbeli

za pravi odbojarski praznik. »Tekma je bila zanimiva in fantje so zagotovo dali vse od sebe. Zdaj gremo v Bolgarijo in ne preostane nam drugega, kot da gremo na vse in upamo na presenečenje. Hvala vsem, ki so danes prišli na tekmo in pričarali izjemen dogodek,« je povedal trener ekipe Hiša na kolesih Triglav Sašo Rop.

Triglavani namreč lahko na gostovanju, ki bo 1. novembra v Burgasu, presenetijo Bolgare in se z zmago s 3 : 0 prebijajo v šestnajstino finala CEV Challenge Cupa.



Na tekmi v dvorani na Planini so bolgarski odbojkarji premagali ekipo Hiša na kolesih Triglav. / Foto: Gorazd Kavčič

Vaterpolisti s Švicarji

VILMA STANOVNIK

Kranj – Slovenski državni prvaki, vaterpolisti kranjskega Triglava, ki so se na kvalifikacijskem turnirju v Portu v skupini A uvrstili na drugo mesto, bodo igrali v četrtfinalu pokala Challenger. V torkovem žrebu v Barceloni so med osmimi najboljšimi ekipami za nasprotnike dobili moštvo Carouge Natation iz ženevskega kantona. Ekipa, ki je bila lani v

švicarskem državnem prvenstvu tretja, je v kvalifikacijah v skupini B osvojila prvo mesto.

Prva tekma bo 25. novembra v Kranju, povratna pa 9. decembra v Švici. Preostali četrtfinalni pari so: Royal Dauphins (Belgija) – Zabilas (Litva), Valetta (Malta) – Galatasaray (Turčija) in Novaky (Slovaška) – Kreuzlingen (Švica). Polfinalni obračuni bodo 9. in 23. marca, finalna pa 6. in 27. aprila.

Reprezentanca v Kranju brez selektorja

Kranj – Od danes do nedelje bo v pokritem olimpijskem bazenu v Kranju potekal tretji turnir druge regionalne vaterpolske lige. Slovenska reprezentanca bo danes, z začetkom tekme ob 20.10, igrala s Cattarom, jutri ob 18.40 z Budvo in v nedeljo ob 11.40 še s Primorcem. Žal ob bazenu ne bo selektorja Krištofa Štromajerja, ki je ta teden zaradi zdravstvenih težav končal v bolnišnici. Namesto njega bo izbrano vrsto na turnirju ob pomoči Tea Galiča in Marka Gostića vodil Primož Tropan. »Cattaro in Budva sta ekipi, s katerima se da igrati, medtem ko je Primorac dejansko premočan. Ima odlične posameznike, ki so zelo uigrani. Toda vse to je priprava na evropsko prvenstvo,« je pred turnirjem povedal Primož Tropan.

Kalcer Radomlje v nedeljo z Muro

Domžale – V Prvi ligi Telemach bo Kalcer Radomlje v nedeljo ob 15. uri gostil Muro, ekipa Domžal pa danes gostuje v Celju. Nogometaši Triglava, ki so v sredo moštvo Beltinci Klima Tratnjek premagali z 1 : 2, bodo v 2. SNL jutri gostovali pri Jadranu Dekani. V 11. krogu 3. SNL – zahod Škofja Loka jutri ob 15. uri gosti Roltek Dob, Šobec Lesce gosti Adrio, Jesenice gostijo Eltron Šenčur, Eksist Žiri pa odhaja v Izolo.

Kopitar postavlja rekorde

Najboljši slovenski hokejist Anže Kopitar je na tekmi lige NHL minuli konec tedna postal rekorder ekipe Los Angeles Kings po številu nastopov ter s tem prehitel celo dolgoletnega soigralca Dustina Browna.

VILMA STANOVNIK

Jesenice – Hrušičan Anže Kopitar, ki je konec avgusta dopolnil 36 let, je pred nekaj dnevi dosegel nov mejnik v svoji uspešni hokejski karieri. Nedeljska tekma proti ekipi Boston Bruins je bila že njegova 1297. za moštvo Los Angeles Kings. Tako je prehitel tudi Dustina Browna, sicer dolgoletnega soigralca pri Kraljih iz Los Angelesa.

Še pred tekmo je doživel prav posebno čustven trenutek, saj je prvo peterko moštva poimensko v slačilnici naštel njegov sin Jakob, ki je ponosno na led povabil tudi svojega očeta. Ekipa je nato morala priznati premoč moštvu Boston Bruins, ki je zmagalo s 4 : 2.

»Najlepši del vsega je bil, ko je moj sin Jakob prebral začetno peterko. Dobro se je odrezal,« je povedal Anže Kopitar in dodal, da bo trajalo kar nekaj časa, da dojamemo vse skupaj. »To je velik dosežek, ampak z nekaj grenkega priokusa, saj sem rekorder vzlet enemu svojih najboljših prijateljev,« je povedal kapetan Kraljev, ki je že ob poletnem obisku doma na Gorenjskem povedal, da bo vesel, če bo kariero nadaljeval in zaključil v ekipi Los



Anže Kopitar je novo sezono v ligi NHL začel tudi z rekordom, saj je za ekipo Los Angeles Kings doslej odigral največ tekem. / Foto: Tina Dokl

Angeles Kings. Letos poleti je podpisal novo pogodbo, v moštvu pa naj bi tako ostal vsaj do konca sezone 2025/26.

Vrsta priznanj in pohval

Sicer pa ima Kopitar v zbirki že vrsto priznanj. Tako je od lige NHL je dvakrat prejel nagrado Franka J. Selkeja (2016, 2018) za napadalca z izstopajočimi obrambnimi lastnostmi, dvakrat je prejel nagrado Lady Byng (2016, 2023) za hokejista, ki poleg visokega standarda hokejske igre prikaže zvrhano

mero športnega duha in profesionalizma. Lani je prejel tudi nagrado Marka Messiera za vodstvene sposobnosti in angažma zunaj ledenih ploskev z dobrodelnimi akcijami in predanostjo skupnosti.

Anže Kopitar, ki se je dvakrat veselil tudi naslova prva liga NHL in je petkrat igral na tekmi vseh zvezd, je nato minulo sredo v ligi NHL odigral že novo tekmo, moštvo Los Angeles Kings pa je doma s 6 : 3 premagalo Arizona Coyotes. Hrušičan je dosegel gol in podajo.

Tako je Anže Kopitar v prvih šestih tekmah v tej sezoni zbral sedem točk, saj je dosegel tri gole in štiri podaje.

Kot kaže, pa se mu kmalu obeta še nekaj rekordov, saj je le še šest podaj oddaljen od rekorda franšize Marcela Dionna (757 podaj), štirje goli mu manjkajo do mejnika štiristo golov v rednem delu NHL, sedem točk pa potrebuje, da na drugem mestu lestvice po številu točk v dresu Los Angeles Kings (1155 točk) prehiti Luca Robitaila.

Začetek sezone za mlade košarkarje

Dvorana tržiških olimpijcev v Osnovni šoli Tržič je minuli konec tedna gostila uvodni dogodek Vesele košarke Jaka Blažiča, ki s tem športom seznanja več kot petsto otrok.

MAJ PETERKA

Tržič – Vesela košarka Jake Blažiča je eden izmed največjih športnih projektov za mlade v Sloveniji, sobotna prireditev pa je bila sedaj že tradicionalni vsakoletni dogodek, ki ga priredijo pred začetkom svoje košarske lige. Ob uvodni prireditvi organizatorji vsako leto poskrbijo za fotografiranje košarkarjev in košarkaric, predstavitev vseh ekip in sistema Vesele košarske lige (VKL). Ta bo letos potekala v petih starostnih kategorijah, in sicer vse od 5. do 15. leta starosti.

Sicer pa VKL deluje na območju kranjskih in tržiških osnovnih šol, mlajše kategorije pa tudi na Trsteniku in v Goričah. Kot pravi vodja projekta Rok Klemenčič, se bo njihova sezona začela po krompirjevih počitnicah, vsaka ekipa bo imela



Odprtje sezone in predstavitev ekip je potekalo v Tržiču. / Foto: Tina Dokl

treninge večkrat tedensko in vsaj eno tekmo na mesec. VKL namreč poleg tekem ustvarja tudi svojo oddajo, svoj magazin, sodelujejo z navijačicami, zato da jim bolj popestrijo ligo tako za otroke kot starše. »V prola je trenutno vključeno 506 otrok. V primerjavi z

lansko sezono se je to število povečalo za kar tristo,« pravi Klemenčič in pojasnjuje, da je njegov cilj, da bi do konca sezone v maju v svoje vrste privabili čim več mladih. Po njegovem mnenju je Vesela košarska liga pomembna in zanimiva zato, ker rezultatsko ne pritiska na igralce.

Od ostalih tekmovanj se razlikuje v tem, da se končnemu rezultatu prištevajo bonus točke glede na to, koliko različnih igralcev je zadelo koš na tekmi. »Na ta način spodbujamo kolektivno igro in medsebojno sodelovanje,« zaključuje vodja projekta Rok Klemenčič.

Kaj bo prinesla novela ZDR

Kljub neuspešnim usklajevanjem socialnih partnerjev je vlada prejšnji teden potrdila predlog novele zakona o delovnih razmerjih (ZDR), ki tako začenja postopek v državnem zboru.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Kot je po seji vlade povedal minister za delo Luka Mesec, je usklajevanje s socialnimi partnerji potekalo več kot eno leto. Zaradi obsega in številnih nestrinanj so se odločili za reformo v dveh krogih. Prvega bodo zaključili do 15. novembra, kar je pomembno predvsem zaradi prenosa direktiv Evropske unije v zakonodajo. Kot je znano, so delodajalske organizacije zaradi nestrinjanja s posameznimi določbami izstopile iz Ekonomsko-socialnega sveta. Če bo podpisan memorandum o ponovni pridružitvi delodajalcev v Ekonomsko-socialni svet, Mesec sicer meni, da bi drugi krog lahko zaključili v treh ali štirih mesecih.

Predlog zakona, ki bo obravnavan po nujnem postopku, prinaša osem novosti. Med njimi je do pet dni neplačanega dopusta v primeru oskrbe oz. nege družinskega

člana ali osebe, s katero delavec živi v skupnem gospodinjstvu. Predvidena je tudi subsidiarna odgovornost naročnikov v gradbenem sektorju, ki v primeru, da projekt zaide v težave in naročnik ne plača podizvajalcev, zaposlenim pri podizvajalcih daje možnost terjati tudi naročnika, ne le vodstva podizvajalskih družb. Kot tretja določba, ki je tako kot prvi določena z evropskimi direktivami, je možnost, da delavec delodajalcu enkrat letno predlaga sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi z izboljšanimi delovnimi pogoji.

V predlogu je tudi uvedba pravnega varstva zaposlenih, katerim delodajalec poda opozorilo pred odpovedjo. Delavcem daje možnost, da opozorilo izpodbijajo, delodajalec pa se je dolžan opredeliti.

Spremembe novela prinaša tudi na področju agencijskega dela. Kot je povedal Mesec, bo agencijski delavec

na čakanju upravičen do osemdeset odstotkov plače, ki bi jo dobil, če bi delal, in ne več sedemdeset odstotkov minimalne plače, kot velja zdaj.

Zakon predvideva tudi pravico do odklopa, torej da delavcev v prostem času nihče ne moti s telefonskimi klici in elektronskimi sporočili. Prinaša tudi večje varstvo žrtev nasilja. S tem daje delavcu možnost, da ob očitni tveganja centra za socialno delo in prijavi na policijo zaprosi za pet dni plačanega dopusta.

Največji kamen spotike na pogajanjih je predstavljala določba o boljšem varstvu sindikalnih zaupnikov. Kot je povedal Mesec, se s tem želijo izogniti praksam, da delodajalec sindikalista, ki organizira sindikat v podjetju, odpusti in s tem uniči možnost sindikalnega organiziranja delavcev. Zato uvajajo spremembo, ki do odločitve na prvi stopnji oz.

za največ šest mesecev zadrži odpustitev sindikalista, ki ima tako pravico do dela; če ga delodajalec odstrani z delovnega procesa, pa mu v tem času pripada nadomestilo v višini osemdeset odstotkov plače.

Delodajalci so premierju, ministru ter poslancem poslali pismo, v katerem opozarjajo, da sprejeta novela poleg prenosa direktiv uvaja vrsto sprememb, ki niso bile usklajene, nekatere pa niti obravnavane v procesu usklajevanj. Ne pristajajo na to, da se v državni zbor posreduje predlog, ki ni bil usklajen z vsemi socialnimi partnerji in gospodarstvu prinaša »številne nove finančne in administrativne obremenitve«. Zato so posredovali več predlogov, poleg najbolj spornih določil v zvezi z varstvom sindikalnega zaupnika bi črtali tudi druge večje spremembe, v noveli bi tako ostala le določila direktiv.

DOBRO JE VEDETI

Kako se ogrevati z lesom in kakšen les uporabljati

CVETO ZAPLOTNIK

V Sloveniji se je v zadnjem času povečalo zanimanje za ogrevanje stanovanjskih hiš z malimi kurilnimi napravami na lesno biomaso. Ker pri tem nastajajo emisije, ki močno vplivajo na kakovost zraka, je zelo pomembno, da uporabniki teh naprav za kurjenje uporabljajo kakovostno lesno biomaso, da kurijo pravilno in da kurilne naprave redno vzdržujejo.

»S pravilnim kurjenjem privarčujemo denar ter varujemo zdravje in okolje,« ugotavljajo na ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, kjer so pred začetkom kurilne sezone pripravili nekaj nasvetov o kurjenju z lesom. »Kurimo lahko le zračno suh les, to je les z vlažnostjo do 20 odstotkov. Les skladiščimo v zračnih in pokritih skladovalnicah, po možnosti na soncu,« svetujejo na ministrstvu in dodajajo, da je hrastova drva pred uporabo za kurjenje

priporočljivo sušiti od dve do tri leta, drva iz bukve, jesena in sadnega drevja dve leti, drva iz lipe, jelše in breze od enega do dveh let, drva iz topola in smreke eno leto ... Pri pravilnem kurjenju z ustreznim dotokom zraka in ustreznim gorivom nastaja visok plamen svetle barve, svetel in droben pepel ter redek in skoraj brezbarven dim, v katerem je manj zdravju škodljivih snovi.

Kuriti ne smemo kartona, embalaže, barvanega ali lakiranega lesa, ivernih plošč, plastike in drugih gospodinjstvenih odpadkov, prav tako ne vlažnega lesa, saj se pri tem veliko energije porablja za izhlapevanje vode. Pri nepravilnem kurjenju oziroma uporabi neustreznega goriva nastaja pojejnajoč plamen temnordeče barve, temen in grob pepel ter gost in sivkast dim, v katerem pa je veliko strupenih in zdravju škodljivih snovi ter prašnih delcev.

GEN-ISONCE D.O.O., DUNAJSKA C.119, 1000 LJUBLJANA

 **gen-isonce**

PAMETNA ENERGIJA

Samooskrbni

Ujemite NET metering do konca letošnjega leta.

**ODDAJTE
POVPRAŠEVANJE**

GEN-ISONCE.SI



Končana obravnava tožbe zoper Bertoncljevo

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na Okrožnem sodišču v Kranju se je ta teden končala obravnava tožbe Merkurja v stečaju zoper nekdanjo predsednico nadzornega sveta Merkurja in direktorico družbe Merfin Marto Bertoncelj. Stečajna upraviteljica od nje in drugih vpletenih v sporno verižno prodajo Trgovskega centra Primskovo iz leta 2008 med Merkurjem, obvladujočo družbo Merfin in slovenjgraškimi podjetjem Kograd Igem terja solidarno poplačilo devetih milijonov evrov škode, ki naj bi s preprodajo nastala. Nekdanjemu predsedniku uprave Merkurja Binetu Kordežu je sodišče izdalo zamudno sodbo, ker na tožbo ni odgovoril, zoper nekdanjo finančnico Merkurja Janjo Krašovec, družbo Kograd Igem in njenega nekdanjega direktorja Ota Brgleza pa na kranjskem sodišču še

poteka ločena pravda. Sodnica Monika Mihelčič je v ponedeljek končala obravnavo odškodninske tožbe zoper Bertoncljevo in napovedala, da bo izdala pisno sodbo. Odvetnica Bertoncljeve Anka Kozamernik je sodišču predlagala, naj tožbeni zahtevek v celoti zavrne, saj je bil kazenski postopek v tej zadevi zoper Bertoncljevo pravnomočno ustavljen, potem ko je tožilstvo obtožnico zoper njo umaknilo. Po mnenju odvetnice s tem ni podana odškodninska odgovornost njene stranke. Kozamernikova je dejala tudi, da tožeča stranka ni pojasnila, kako in na kakšni podlagi opredeljuje solidarno odgovornost katerekoli od toženih strank. Kot je odgovoril Samo Kukec, pooblaščenec Merkurja v stečaju, bi Bertoncljeva devet milijonov evrov in obresti plačala skupaj s Kordežem in Jelovčanom, ki jima je bilo plačilo že dosojeno.

Poostren nadzor na avtocesti

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so v sredo popoldne na gorenjski avtocesti izvedli poostren nadzor nad spoštovanjem omejitev hitrosti, nepravilno uporabo mobilnega telefona, varnostne razdalje in varnostnega pasu voznikov. Ugotovili so, da je bilo največ kršitev voznikov, ki so med vožnjo uporabljali mobilni telefon. Takih je bilo deset, od tega sedem voznikov avtomobila in trije vozniki tovornega vozila. En

voznik avtobusa ni uporabljal varnostnega pasu. Ob tem so na Policijski upravi Kranj opozorili, da uporaba mobilnega telefona, slušalke, poslušalnje preglasnega radia in ostali moteči dejavniki voznika odvrtačajo od pozornosti na varno udeležbo v prometu. »Policisti bomo tovrstne oblike policijskega dela nadaljevali, saj želimo, da bi vozniki izboljšali svoje zavedanje, da ni pametno kršiti prometnih pravil, saj taka dejanja povečajo možnost povzročitve prometne nesreče,« so dodali.

Vinjen voznik mopeda padel

Kranj – Kranjski policisti so v sredo zvečer obravnavali prometno nesrečo, v kateri je bil samoudeležen 39-letni voznik mopeda. Okoli 20.40 je zaradi neprilagojene hitrosti z mopedom padel in se hudo telesno poškodoval. Moped je vozil pod vplivom alkohola (0,69 mg/l). Na kraju nesreče mu je prvo pomoč nudilo zdravstveno osebje in ga z reševalnim vozilom prepeljalo v zdravstveno ustanovo. Policisti zanj za prometno nesrečo vodijo prekrškovni postopek, za vožnjo pod vplivom alkohola pa bodo vložili obdolžilni predlog na pristojnem okrajnem sodišču.

Trčili v pešca in peško

Radovljica, Medvode – Radovljiški policisti so v torek zjutraj obravnavali prometno nesrečo, v kateri je 28-letna voznica z avtomobilom na prehodu za pešce trčila v pešca, ki se je pri tem poškodoval. V sredo dopoldne pa je voznica osebnega vozila v Medvodah trčila v peško zaradi nepravilnega premika pri vožnji vzvratno. Pri tem se je peška lažje poškodovala.

Ne bi smela pobirati prostovoljnih prispevkov

Kranj – Kranjski policisti so imeli v torek v postopku 42-letno žensko in 69-letnega moškega, oba državljana Romunije, ki sta pred nakupovalnim centrom v Kranju pobirala prostovoljne prispevke, za kar pa nista imela dovoljenja pristojne upravne enote. Izdali so jima globo.

Novi viri požarov na domu

V naših domovih je vedno več električnih skirojev in koles, ki predstavljajo dodatno požarno nevarnost, so med drugim opozorili na dogodku Pripravljeni na (ne)predvidljivo: ko doma zagori, ki ga je v sredo pripravila Zavarovalnica Triglav v svojem Triglav Labu v Ljubljani.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Naši domovi so polni potencialnih virov za nastanek požarov. Nemalo požarov »zakuhamo« v kuhinji, med pogoste vzroke sodijo tudi električna napeljava, kurilne in druge naprave, predvsem v prazničnem decembru tudi svečke, lučke ..., vse večjo požarno nevarnost pa predstavljajo e-skiroji in e-kolesa, ki jih pogosto polnimo v zaprtih prostorih, so v torek opozorili na dogodku v Triglav Labu v Ljubljani. Na dogodku Pripravljeni na (ne)predvidljivo: ko doma zagori, ki ga je ob mesecu požarne varnosti pripravila Zavarovalnica Triglav, so pozvali k previdnosti in tudi k primernemu zavarovanju premoženja.

Kuhinje ne zapuščajte

Kuharski mojster Luka Jerzeršek je opozoril, da je treba biti med kuhanjem stalno prisoten v kuhinji. Kot je pojasnil, je večina požarov v kuhinji posledica ne



Anže Šilar, Gasilska zveza Medvode / Foto: Gorazd Kavčič

pazljivosti pri segrevanju olj in maščob ter slabe plinske napeljave. Ob tem priporoča tudi redno čiščenje kuhinjskih aparatov in urejenost delovnih površin, pravilno uporabo električnih naprav in previdno shranjevanje vnetljivih snovi, kot so kuhinjske krpe, ki ne smejo biti blizu virov toplote. Če se vname pregreto olje, ga nikar ne gasite z vodo, temveč posodo pokrijte z vlažno krpo (ne sme kapljati z nje) oziroma s pokrovko.

»Prižganega štedilnika, pečice, grelnika vode, fondija, opekača in drugih naprav ne puščajte brez nadzora,« priporoča tudi inštruktor v gasilski šoli in reševalec Boštjan Triler, ki ugotavlja, da je pogost vzrok za požar v stanovanjskih objektih tudi slaba električna napeljava.

Posvaril je pred možnostjo vžiga elektronskih naprav z litij-ionsko baterijo: »Polnite jih le podnevi oziroma ko ste prisotni v prostoru in jih medtem večkrat preverite. Polnjenje prenehajte, če zaznate pekoč vonj ali vonj po zažganem, opazite dim ali pregrevanje naprave. Če je le možno, napravo takoj izklopite iz električnega omrežja.« Morebitni požar poskušajte pogasiti le, če je še v začetni fazi in gašenje za vas ne predstavlja nevarnosti. Uporabite gasilnik, če ga imate pri roki, sicer pa druga gasilna sredstva – vodo, požarno odejo, na štedilniku pokrovko ipd. Ob požaru, ki ga ne morete omejiti ali pogasiti, se čim prej umaknite na varno in pokličite številko 112, je še svetoval.

Triler je ob začetku kurilne sezone pozval tudi k rednemu vzdrževanju grelnih sistemov za bivalne prostore, pri čemer ne gre zanemariti podatka, da je najpogostejši vzrok smrti zaradi zastrupitev ravno zastru-



Andrej Pečjak, direktor podjetja Metron / Foto: Gorazd Kavčič

gnana vozila predstavljajo slabe instalacije, na katere priključujemo polnilne postaje za polnjenje tovrstnih vozil,« je dodal. Posvaril je tudi pred predelovanjem e-skirojev oziroma vrтанjem v okvirje, saj uporabniki pogosto ne vedo, kje točno je baterija, in če vanjo zavrtamo, bo zagorela.

Požari sončnih elektrarn

V zadnjem obdobju se je pojavilo tudi vprašanje požarov sončnih elektrarn, ki so nameščene na strehah vse več objektov. Gre predvsem za starejše sončne naprave, ki imajo poškodovane module, oksidirane spoje na električnih instalacijah ali slabe kableske povezave, pregrevajo se razsmerniki in baterijski hranilniki električne energije. »Glavni problem so instalacije – kje so speljane in kakšne so,« je poudaril Aleš Jug iz Slovenskega združenja za požarno varnost in dodal, da se težava pojavi, ko so ob naštetih komponentah sončne elektrarne tudi druge gorljive snovi (ostrešje, strešna kritina), ki se lahko vžgejo. Nekaj zadnjih študij kaže, da lahko namestitev fotovoltaičnih panelov na strehi povzroči hitro napredovanje požarov, je še povedal.

Poveljnik Gasilske zveze Medvode Anže Šilar je predstavil izkušnje iz gašenja požara sončne elektrarne na kmetiji Mis v Zavrhu pod Šmarno goro: »Požar se je zelo sunkovito širil, že ob prihodu prvih enot je bilo celotno ostrešje v ognju. Zagotovo je bila naša prva skrb električni udar, druga nevarnost pri gašenju so porušitve in tudi vdihovanje strupenega plina. Ta sončna elektrarna je bila vgrajena kot streha in ni bila postavljena na streho. Pod njo je bilo približno deset centimetrov prostora in nato ostrešje, obito z deskami. Ta vmesni prostor

je deloval kot dimnik in razvoj požara je bil res silovit. Uporabili smo ogromno truda, gasilcev in vode, da smo požar omejili in rešili tri sosednje objekte ter molzišče, evakuirali vse govedo in tehniko.«

Škode zaradi požarov so vse višje

Andrej Šircelj iz Službe za kakovost in odnose s pogodbenimi izvajalci v Zavarovalnici Triglav je poudaril pomembnost ustreznega zavarovanja premoženja. Čeprav je v zadnjih letih morda opaziti manjši upad števila škodnih primerov zaradi požarov, pa je od leta 2020 višina škod, ki so jo povzročili požari stanovanjskih in gospodarskih objektov, narasla,« je pojasnil. »Ker nesreča nikoli ne počiva in je ogenj nevarnost, ki lahko uniči vse naše imetje, je pomembno tudi ustrezno zavarovanje,« je zato priporočil. Zavarovalnice statistično največ škod zaradi požarov na objektih beležijo decembra, v obdobju kurilne sezone in prazničnem času, ko posebno nevarnost za požar predstavljajo adventni venčki, lučke in svečke.

V naravnih in drugih nesrečah lahko ostanemo brez doma, zato v Zavarovalnici Triglav poudarjajo pomen zavarovanja nepremičnin. Zavedanje o tem je še vedno prenizko, kar kaže podatek, da tretjina nepremičnin v lasti fizičnih oseb še vedno ni zavarovanih za nobeno nevarnost. Ob sklepanju zavarovanja pa je ključno, da si ljudje vzamejo čas in premislijo o tem, katere nevarnosti bi lahko njihov dom najbolj ogrozile in v kakšni meri. Na podlagi tega naj nato izberejo primerno zavarovanje. Pozorni naj bodo na to, ali so zavarovalna kritja za nevarnosti vključena in v kakšnem znesku so krita.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Ko odkrijem nekaj novega, kar zažarim

Sara Šifrar Krajnik, 26-letna Škofjeločanka, je doktorska študentka zgodovine v Bernu v Švici. Doktorska disertacija se posveča socialnim in okoljskim posledicam izgradnje hidroelektrarn ter z njimi povezane infrastrukture na območju današnje Gorenjske do druge svetovne vojne. Sara pa je za Škofjeloško s svojim magisterijem ustvarila izjemen prispevek: natanko je popisala zgodovino lekarniške dejavnosti na tem območju.

KLARA MRAK

Na pobudo Gorenjskih lekarn je bil njen magisterij osnovna za knjigo, ki je luč sveta ugledala pred kratkim. Knjiga vsebuje fotografije zgodovinske vrednosti, ki jih je Sara Šifrar Krajnik našla v številnih arhivih, opravila je pogovore s potomci tistih, ki so se v Škofji Loki in obeh dolinah ukvarjali z lekarniško dejavnostjo, ure in ure prebirala arhivska gradiva, se zanimala za podrobnosti, ki doslej niso bile še nikjer zapisane. Večkrat med najinim pogovorom poudari, da ji raziskovalna žilica ne

trenutku našla, mu vse razložim. (smeh) Vsaka malenkost me razveseli,« razlaga s kipečo energijo.

Četudi je obiskovala veterinarsko srednjo šolo in četudi je njena mama farmaceutka, je v študij farmacije ni zaneslo. »Odraščala sem s farmacijo, kot otrok sem bila z mami včasih v lekarni ves njen delovnik, sam prostor me je fasciniral.« A kljub temu se je odločila za študij etnologije in zgodovine, magistrirala iz etnologije in antropologije, zdaj dela doktorat iz zgodovine. Pravi, da ni jutranji človek. »Veliko stvari naredim ponoči ali pa jih

iz Gorenjskih lekarn, ko so lekarno v Gorenji vasi leta 2019 začeli prenavljati v sodobno lekarno. Zamisel, da se malo bolj poglobljeno razišče zgodovina lekarništv, je vzniknila ravno zaradi starih omar, ki so bile v njej.« Gorenjske lekarne so pobudo naslovile na Loški muzej, katerega sodelavka sem že osmo leto. S kustosinjo Biljano Ristič sva se dogovorili, da bo to tema moje magistrske naloge, leta 2022 sem jo zaključila, zdaj je izšla knjiga, katere urednica je prav tako Biljana Ristič.«

Klarise, uršulinke in apotekarski vrt

Raziskovalko je navdušilo, da so bile na Škofjeloškem kot lekarnarice omenjene že klarise. »To je bilo že v 17. stoletju. V knjigah se omenjajo nakupi in izdatki od samostana, nakup določenih zdravil, plačevanje zdravnik, pod uršulinkami pa tudi omenja apotekarski vrt. Znano je, da so določeni samostani imeli samostanski vrt, v tem primeru pa se omenja zraven še apotekarski vrt, ki so ga imeli nekateri samostani. Denimo Sankt Gallen v Švici je eden prvih, datira v 9. stoletje.« Sara Šifrar Krajnik je veliko sodelovala tudi z uršulinskim

samostanom v Ljubljani. »Sestra Marta me je opozorila, naj preverim, ali je na loškem gradu, kjer je knjižnica škofjeloškega uršulinskega samostana, moč naj-

»Že kot študentka sem delala za Loški muzej, tudi 'dežurala' v Galeriji Ivana Groharja, kjer je bila prva loška javna lekarna. Vedno znova sem se spraševala, kako je bila v resnici videti.«

ti knjigo receptov za zdravje iz 17. stoletja, ki jo je napisala grofica Eggenberg. Našla sem jo in nadvse fascinantno jo je bilo najti še ohranjen prvi izvod te knjige. Tu je mogoča tudi povezava s klarisami, ker je datirana v tisto obdobje, saj je morda katera od njih prinesla knjigo s seboj ali pa jo dobila v dar,« razmišlja Šifrar Krajnikova.

Prva javna lekarna

Škofja Loka je prvo javno lekarno, ki se omenja v časopisih in na kar kažejo tudi raziskani viri, dobila v 19. stoletju, ustanovljena je bila leta 1860. Lekarna Pri Mariji Pomagaj je domovala tudi z uršulinskim



Avtorica knjige Lekarništvo na Loškem Sara Šifrar Krajnik

/ Foto: Primož Pičulin

viri kažejo, da najprej na Mestnem trgu 38, v kasnejših virih pa je omenjeno, da je bila v sosednji hiši, kjer je danes Galerija Ivana Groharja. To se mi je spet zdelo vznemirljivo. Že kot študentka sem delala za Loški muzej, tudi 'dežurala' v galeriji, kjer sem se vedno znova spraševala, kako je bila v resnici videti lekarna,« se spominja Sara.

Znani so Burdychi

V letu 1895 je lekarna v Škofji Loki postal last češke rodbine Burdych. »Lastniki so bili do njene nacionalizacije po drugi svetovni vojni, takrat so se začeli imenovati upravniki,« razlaga Sara Šifrar Krajnik. »Prvi upravnik lekarne na Mestnem trgu, torej leta 1895, je bil Ervin Burdych, nato se je selila v 19. stoletju, ustanovljena je bila leta 1860. Lekarna Pri Mariji Pomagaj je domovala na Mestnem trgu. »Prvi

Od leta 1904 so bili torej v njej lekarniški prostori.« Je bila rodbina bogata, vprašam. »V šolskem listu enega od njegovih otrok se omenja, da lekarna ne prinaša dovolj denarja za celo družino. Kot kaže, premoženje ni bilo ravno mogočno,« odgovori Sara.

Selitev v prostore Zdravstvenega doma

Od leta 1963 po zdravila hodimo v lekarno, ki je v prostorih Zdravstvenega doma v Škofji Loki. »Lekarna tam ostaja, vmes je imela tri adaptacije prostorov. Danes je seveda malce povečana,« sklene Sara Šifrar Krajnik in doda: »Poleg lekarne v Škofji Loki so v tem obdobju (v 60. letih prejšnjega stoletja, op. p.) delovale tudi že lekarniške postaje v Selški in Poljanski dolini. V Žireh in Železnikih so imeli prvi dve, v 50. letih, Gorenja vas jo je dobila v 60. letih.«

»Raziskovalno delo je moja strast. Kar zažarim, ko recimo pregledujem časopise in nekaj najdem ... Takoj nekoga pokličem; četudi vem, da ga morda nič ne zanima, kaj sem jaz v tistem trenutku našla, mu vse razložim.«

da miru – in da jo z veseljem deli tudi z drugimi. »Raziskovalno delo je moja strast. Ko odkrijem nekaj novega, ali v knjigah, v arhivu ali na terenu, me vsaka malenkost navduši. Kar zažarim, ko recimo pregledujem časopise in nekaj najdem ... Takoj nekoga pokličem; četudi vem, da ga morda nič ne zanima, kaj sem jaz v tistem

razporedim čez dan. V pisanje se ne moreš kar prisiliti, moraš biti prave volje zanj.«

Prenova lekarne v Gorenji vasi

Kdor je kdaj stopil v lekarno v Gorenji vasi, se morda spominja, da so jo krasile izjemne lesene omarice. Pravitam se je rodila ideja za knjigo. »Pobuda je torej prišla

Kultura

V Galeriji Prešernovih nagrajencev je na ogled razstava del kiparja Janeza Boljke. **Stran 14**



Pogovor

Darko Zupanc, prejemnik nagrade za življenjsko delo na področju izobraževanja **Stran 15**



Zanimivosti

Nagrada za oblikovanje arhitektu Janu Šimnovcu za zasebni interier v Kamniku **Stran 16**



Od petka do petka



Nekdanja notranja ministrica Tatjana Bobnar in nekdanji v. d. generalnega direktorja policije Boštjan Lindav sta pričala pred preiskovalno komisijo. / Foto: arhiv GG



Premier Robert Golob je dejal, da je edina resnica, ki jo je povedala Tatjana Bobnar, bila ta, da sta se dogovorila, da ima nalogo, da očisti policijo janšistov. / Foto: Gorazd Kavčič



»Vrag je vzel šalo. Oborožite se. Legalno,« je na omrežju X zapisal predsednik SDS Janez Janša. / Foto: Primož Pičulin

Bobnarjeva o pritiskih na kadrovanje v policiji

SIMON ŠUBIC

Zaslišani pred preiskovalno komisijo

V ponedeljek je preiskovalna komisija državnega zbora, ki preiskuje nedopustno politično vmešavanje v delo policije in drugih pristojnih državnih organov, zaslišala nekdanjo ministrico za notranje zadeve Tatjano Bobnar in nekdanjega v. d. generalnega direktorja policije Boštjana Lindava. Bobnarjeva je med drugim na odprtem delu seje preiskovalne komisije povedala, da je predsednik vlade Robert Golob od nje zahteval ravnanja, ki so bila po njenem prepričanju nedopustna in nesprejemljiva zato, ker se je neposredno vmešaval v kadrovanje v policiji. Tako naj bi jo v začetku novembra na sestanku v prostorih vlade tudi opozoril, da takratni v. d. generalnega direktorja policije Boštjan Lindav ni opravil svoje naloge glede čiščenja policije in da gre pri tem za izdajo, ker da ima okrog sebe določene ljudi. »Ga ni predsednika vlade, ki bi me lahko prepričal, da človeka, ki dela zakonito, strokovno in pošteno, odpustim zato, ker si je nekdo to izmislil. To bi bilo nedopustno zame kot človeka, še bolj pa kot vršilca dolžnosti generalnega direktorja policije,« pa je dejal Lindav

in dodal, da ni razlike med političnimi pritiski na delo policije med vlado Janeza Janše in vlado Roberta Goloba. »Eni so to naredili po vojaško, drugi pa tako, da veliko in lepo govorijo, delajo pa isto.« Premier Golob je v odzivu nekdanji notranji ministrici očital »veliko natolcevanja« pred preiskovalno komisijo. »Edina resnica, ki jo je povedala, je bila ta, da sva se maja, preden je bila imenovana, dogovorila, da ima eno samo nalogo, in to je, da očisti policijo janšistov,« je povedal. Poslanec SDS Žan Mahnič je zaradi te Golobove izjave na vlado naslovil pisno poslansko vprašanje, ali je predsednik vlade z omenjeno izjavo prekoračil svoja pooblastila. Iz NSi pa so sporočili, da po pričanju Bobnarjeve ocenjujejo, da je šlo za jasen političen vpliv Goloba na kadrovanje v policiji, zato bodo zahtevali sklic seje komisije državnega zbora za nadzor obveščevalnih služb, na kateri bodo preverjali, ali so bila dejanja predsednika vlade takšna, da bi lahko imela resen vpliv na nacionalno varnost. Po neuradnih informacijah POP TV naj bi namreč Bobnarjeva na zaprtem delu seje preiskovalne komisije dejala, da je v času, ko je bila ministrica, dobila tudi informacijo, da naj bi se premier osebno zavzel za preložitve aretacije ruskih

vohunov z 28. novembra na 5. december, da novica o aretaciji ne bi zasenčila zmage na referendumih.

Žvižgač o podkupovanju za posle z Darsom

POP TV je v nedeljo objavila posnetek, v katerem davčni svetovalec Rok Snežič prejema pet tisoč evrov. Kot jim je povedal žvižgač, naj bi šlo za podkupnino za posel z Darsom. Snežič naj bi žvižgaču dejal, da ima na Darsu »kompletno oblast nad posli«, in sicer preko treh ljudi, med drugim tudi predsednika uprave Valentina Hajdinjaka. Snežič in Hajdinjak sta kasneje očitke zavrnila. Po objavljenem prispevku je televizijo obiskala policija in zaprosila za predajo posnetkov in dokumentacije, zanimala pa jo je tudi identiteta žvižgača, ki pa je POP TV zaradi zaščite vira ne bo razkrila. Medtem je Komisija za preprečevanje korupcije uvedla postopek predhodnega preizkusa. Preverili bodo vse sume kršitev zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Slovenski državni holding pa je nadzornike Darsa pozval, naj v okviru možnosti nemudoma skrbno presodijo ravnanja predsednika in članov uprave v zvezi z očitanimi nepravilnostmi, povezanimi z domnevnim podkupovanjem, v primeru

ugotovljenih kršitev pa naj ukrepajo s krivdnim odklicem s funkcije. V omenjenem prispevku je žvižgač tudi navedel, da naj bi Snežič sredstva pridobival za SDS. Iz največje opozicijske stranke so to takoj demantirali. »Rok Snežič ni nikoli pridobival sredstev za stranko SDS,« so sporočili.

Janša: Oborožite se

Predsednik vlade Janez Janša je prejšnji teden na omrežju X delil posnetek skupine ljudi s palestinskimi zastavami, ki na Prešernovem trgu v arabščini vzklikajo Alah je velik. Objavi je pripisal: »Vrag je vzel šalo. Oborožite se. Legalno.« Tovrstne pozive so v koalicijskih strankah Gibanja Svoboda, SD in Levica v skupnem odzivu obsodili in označili za popolnoma neodgovorne, v NSi pa menijo, da je treba krepiti državne institucije, kot sta vojska in policija. Janšev poziv k oboroževanju je obsodila tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar: »Tovrstne izjave je treba obravnavati z najvišjo stopnjo resnosti, saj povzročajo nepotrebno napetost v družbi in lahko spodbujajo nasilna ravnanja.« Janša je odgovoril, da je vsak upravičen in dolžan za zaščito svoje družine in države storiti vse, kar je v okviru ustavnega reda mogoče.

Slovinci v zamejstvu (926)

Lutkarski dnevi v Šmihelu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Mnogi organizatorji kulturnih prireditev bi bili veseli, če bi se njihovih predstav v petih dneh udeležilo nad dva tisoč ljudi. In s tem se lahko pohvali Katoliško prosvetno društvo Šmihel pri Pliberku / St. Michael ob Bleiburg, ki je med 18. in 22. oktobrom organiziralo že 23. mednarodni lutkovni festival Cikel cakl. Vse predstave lutkovnih gledališč iz Slovenije, Italije in Avstrije v obnovljeni farni dvorani so bile dobro obiskane. V prostorih občinskega urada pa so šmihelski lutkarji pripravili razstavo lutk iz svojega bogatega arhiva. Nekatero od njih so bile uporabljene tudi na tokratnem festivalu.

Letošnji festival so šmihelski lutkarji sklenili v

nedeljo s prvo izvedbo igrice Zlatka Kriliča Jajce. Zgodba je enostavna, šaljiva in poučna, saj pove, da se jajca sicer smejo kuhati, vendar je treba biti previden, saj se lahko marsikaj skriva za lupino: lahko piščanec ali pajek, lahko želva ali morda celo kača. Igro so dopol-

ogli organizirati brez pomoči številnih domačinov, občine in podjetnikov.

Predsednik Katoliškega prosvetnega društva Šmihel Silvo Jernej je povedal, da imajo lutke v njegovem kraju dolgo tradicijo. Pred 43 leti je mlade za lutke navduševal Karel Gril, ki je v

Danes in jutri zvečer ob 19.30 bo pri Prangarju v Zmotičah / Sigmontitsch pri Brnci / Fuernitz dramska skupina Slovenskega prosvetnega društva Dobrač iz Brnce igrala komedijo Toneta Partljiča Čaj za dva. Režiserka je Ana Rutar.

dne prvič zaigrali in popoldne ponovili člani domače lutkovne skupine Kakodolgoše pod vodstvom režiserja Riharda Grilca. Tudi organizacijsko zahtevne prireditve pa v Šmihelu ne bi

goste za pomoč povabil priznanega kranjskega lutkarja Saša Kumpa, ki je ostal do konca življenja povezan s šmihelskimi lutkarji. Ker ni imel svojega prevoza, se je z avtobusom pripeljal do



Igralci lutkovne skupine Kakodolgoše iz Šmihela z režiserjem in sodelavci po premieri igre Jajce / Foto: Jože Košnjek

Jezerskega, kjer so ga počakali šmihelčani ...

Jubilej v Pliberku

Pretekli teden so v Pliberku v Podjuni počastili pomemben jubilej: 30. obletnico ustanovitve društva Kulturni dom Pliberk. Društvo je leta 1995 začelo graditi nov kulturni dom. Štiri

leta kasneje je bila v takrat še nedograjenem domu prva prireditev. Leta 2004 je bil dokončno odprt. Kulturni dom je danes pomemben dejavnik slovenskega in dvojezičnega kulturnega in družabnega življenja v Pliberku in v vsej Podjuni. V njem letno organizirajo od 70 do 80 prireditev.



Po svetu

Žižek v Frankfurtu

Za nastop Slovenije kot častne gostje 75. knjižnega velesajma v Frankfurtu si ne bi mogli želeli boljše »reklame«, kot je bil provokativni nastop filozofa Slavoj Žižka, ki je že v uvodnem nagovoru razburil nekatere poslušalce ...

MIHA NAGLIČ

Provokativni filozof

Slavoj Žižek, slovenski filozof globalnega slovesa, je bil izbran za enega od prvih govornikov ob odprtju knjižnega velesajma v Frankfurtu. In je spet dokazal, da je mojster žlahtne provokacije in da obvlada medije, ki ga imajo tudi sami radi. V svojem govoru se je dotaknil dogajanja na Bližnjem vzhodu. Zatrnil je dvojce: da brez knjig ni rešitve za Gazo in da je Izrael, kot pravi tudi judovski zgodovinar in pisatelj Yuval Noah Harari, na poti k temu, da postane diktatura. Napičil je tudi slogan slovenskega nastopa v Frankfurtu, ki se glasi »Satovje besed«. »Brezpogojno, brez vsakega 'če' in 'ampak', obsojam napad Hamasa na Izraelce v bližini meje z Gazo. Izraelu priznavam pravico do tega, da se brani in eliminira grožnjo. Vseeno pa sem opazil nekaj nenavadnega. V trenutku, ko človek omeni, da je treba analizirati kompleksno ozadje situacije, je praviloma obtožen opravičevanja ali podpiranja Hamasovega terorizma. Se zavedamo, kako čudaška je ta prepoved analiziranja, dojemanja kompleksnosti? V kakšno družbo spada takšna prohibicija? In zdaj sledi moja prva

provokacija: v družbo, ki je strukturirana kot satovje! Kateri idiot je to izbral za leitmotiv? Čebele so najbolj totalitarna družba, kar si jo lahko zamislite!« Izraelski odnos do Palestincev je strnil stavku: »Izrael jim ne dopušča nobenega upanja, ne ponuja jim vizije države, v kateri bi lahko imeli pozitivno vlogo.« Ob stavku je bilo slišati protestne klice iz občinstva. Žižek jih je zavrnil sarkastično: »Zdaj vidite, kaj v praksi pomeni vključevanje in upoštevanje različnosti.« (Vir: MMC RTV SLO)

Miroljubna predsednica

Frankfurtski knjižni sejem je odprla naša predsednica Nataša Pirc Musar, tudi ona je v nagovoru poudarila vlogo branja pri razvoju kritične misli. »V čast nam je, da je Slovenija letošnja država častna gostja Frankfurtkega knjižnega sejma. Ponosni smo, da je toliko naših avtorjev že našlo založnike v tujini, da so njihove knjige dobrega napolnile slovenski paviljon. Že teh nekaj deset avtorjev omogoča dober vpogled v širino ustvarjalnosti, ki bogati svetovno zakladnico literature.

Naj jih omenim le nekaj. Romani Draga Jančarja razkrivajo temne skrivnosti, pa tudi lepoto in ljubezen v težkih časih. Slavoj Žižek je

morda najbolj prevajani slovenski avtor in superzvezdnik svetovne filozofije. Erica Johnson Debeljak piše v angleščini, a šteje Slovenijo za svojo pisateljsko domovino, kjer so njena dela priljubljena uspešnice. Alma Karlin je bila svetovna popotnica pred sto leti, ko ženske še niso potovale same, in je napisala številne romane v nemškem jeziku. Spoznate jo lahko tudi na razstavi v Haus am Dom. Koroška pisateljica Maja Haderlap s svojim slovensko-nemškim glasom odstira nepoznane in težke plati koroške zgodovine. Tržaški pisatelj Boris Pahor je doživel najhujše zlo 20. stoletja, pa je skozi svoje izjemno dolgo življenje, kljub deportaciji v koncentracijska taborišča, ostal zvest slovenski in z njo evropski identiteti. Pomembno sporočilo njegove Nekropole je, da nikoli ne moremo in ne smemo obsojati narodov, temveč zgolj diktature, ki so v svetu privedle do ponižanja in razžaljenja posameznikov in skupnosti.« Tudi predsednica se je navezala na dogajanje v kriznih žariščih po svetu. »Žalosti me, kako veliko je število spopadov po svetu. Vsaj 55. Nekateri trajajo že desetletja. Eden med njimi, v Gazi, živi z nami tudi tu, v Frankfurtu. Pokol, ki ga

je izvršila teroristična organizacija Hamas ... Ob njem sem zgrožena in ne izpustim priložnosti, da ga ne obsodim. Vendar želim biti ob tem jasna še glede nečesa. To, kar vidimo v Gazi, je tudi napad na človekovo dostojanstvo. Scenarij, ki se napoveduje in deloma tudi že uresničuje, me skrbi. Število žrtev, ki so davek brezumju nasilja, raste. Tudi otroci so med njimi. To je nesprijemljivo. Pozivam k zaustavitvi nasilja in spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava in prava človekovih pravic ...« (Vir: Urad PR)

Pa še Margaret Atwood

Po videopovezavi se je v sejemsko debato vključila tudi kanadska pisateljica Margaret Atwood, avtorica slovite Dekline zgodbe: »Branje na višji ravni je ključ za preživetje demokracij. Branje nas uči, kako razmišljati in kako sprejemati najboljše odločitve, ki temeljijo na našem razmišljanju. Branje nam pomaga razumeti, da obstaja veliko vrst ljudi in veliko različnih osebnosti. Tako lahko razumemo, zakaj ljudje, mi sami in politiki ravnaajo in verjamejo, tako kot ravnajo in verjamejo. Demokracija potrebuje ozaveščen državljan, ki so pripravljene prispevati k skupnosti.« In tu ni kaj dodati.



Filozof Slavoj Žižek (1949) v svojem značilnem pripovednem elementu. Tudi na letošnjem knjižnem sejmu v Frankfurtu je bil v vrhunski formi. / Foto: Wikipedija



V Frankfurtu so se spomnili tudi Celjanke in svetovljanke Alme Karlin (1889–1950). Svoja dela je napisala v nemščini, na sliki s pisčkom Blackyjem. / Foto: Wikipedija



Kanadska pisateljica Margaret Atwood na knjižnem sejmu v Frankfurtu 14. oktobra 2017. Letos se je v sejemski program vključila po videopovezavi. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (708)

Snežni leopard

MIHA NAGLIČ

»Če ne bi videl snežne leopardinje, bi bil kruto razočaran? Trije tedni v ozonu niso zadoščali, da bi v meni ubili kartezijskega Evropejca. Še vedno mi je bila uresničitven sanj ljubša od otopelosti upanja. V primeru neuspeha bi mi vzhodnjaške filozofije, pečene na tibetanski planoti ali v peči gangeške doline, pomagale najti tolažbo z vajami odrekanja in odpovedi. Če snežna leopardinja ne bi prišla, bi se veselil njene odsotnosti. To je bila fatalistična metoda Petra Matthiessena: v izmikaajoči se stvari prepoznati njeno ničevost. Tako razmišlja tudi La Fontainova lisica: ko dojamemo, da je grozdje nedosegljivo, se ji zazdi, da je tudi zanič. Lahko bi se skliceval

na božanstvo Bhagavad-gite. Ubogal bi Krišnov ukaz Arjunu: z enakim srcem gledati na uspeh in neuspeh. 'Leopardinja je pred teboj, veseli se, in če je ni tu, se prav tako veseli,' bi mi zašepetal. Ah, kakšen opij je Bhagavad-gita in kako prav je imel Krišna, da je iz sveta napravil širo ravan brez reliefa, ki jo biča veter enakosti duš, drugo ime za spanje! Ali pa bi se povrnil k Dau. In bi štel odsotnost enakovredno prisotnosti. Ne videti leopardinje bi mi bilo, kot da bi jo videl. Nazadnje bi se zatekel k Budi. Princ vrtov je razkrival, da nič ni tako boleče kakor čakanje. Dovolj bi bilo, da se znebim želje naleteti na žival, ki se podi po skalovju. Azija, neizčrpna moralna farmakopeja. A tudi Zahod ima svoja zdravila.

Enega krščanskega, drugega po sodobnejši recepturi. Katoličani pustijo, da se jim bolečina zabrazgotini s tehniko, ki je narcistična in krščanska obenem. Stvar je v tem, da se veselijo razočaranja: 'Gospod, če nisem videl leopardinje, to pomeni, da je nisem vreden, in se ti

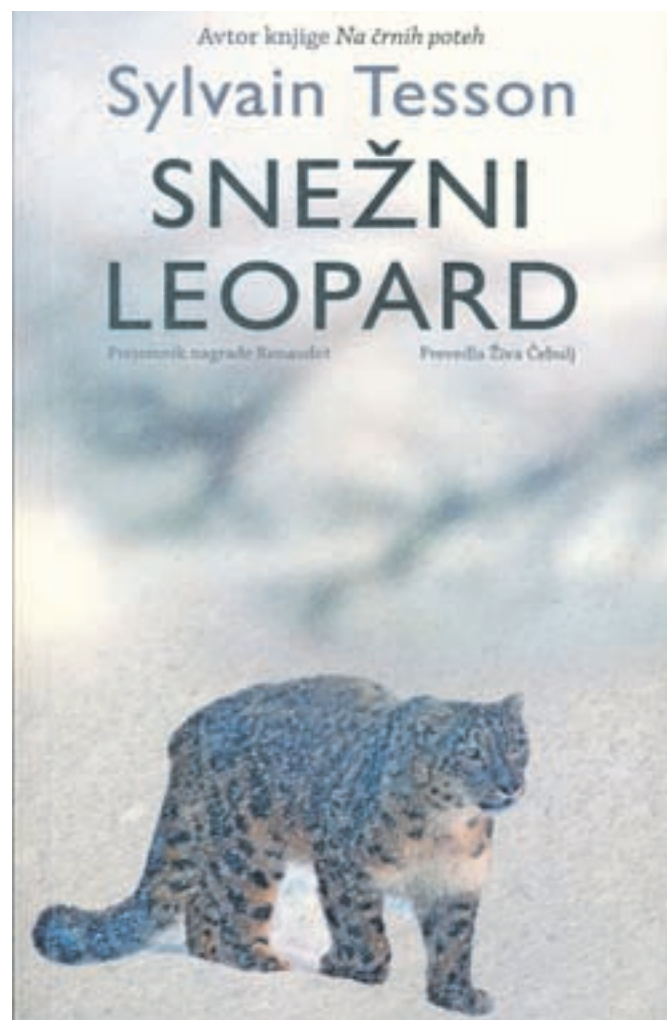
Sylvain Tesson, Snežni leopard, prevedla Živa Čebulj, UMco, Ljubljana, 2023, 204 strani

zahvaljujem, da si mi prihranil nečimrnost srečanja z njo.' Sodobni človek pa pozna še en način: pritoževanje. Samo postaviti se je treba v vlogo žrtve in ti ni treba priznati neuspeha ...« (str. 195–196)

Kakšen luksuz si lahko nekateri privoščijo v tem podivjanem svetu! Da gredo v

Tibet in v tistih visokih samotah zalezujejo snežne leopardje. No, saj v resnici ne gre za luksuz, za razvajene zahodnjake je to en velik štrapac. Za kaj takega si je treba vzeti čas in biti potrpežljiv. »Naučil sem se, da je potrpežljivost najvišja vrlina, najelegantnejša in

najbolj pozabljena. Pomaga ljubiti svet, preden ga hočeš spremeniti.« Sicer pa sta pustolovski pisatelj Tesson in sloviti fotograf živali Vincent Munier, ki je pisatelj povabil na to rajžo, tudi zelo stvarna. Slike in besede, ki ju na takem safariju nalovita, znata po vrnitvi v Evropo tudi prodati ...



Agate tega sveta

Na Loškem odru so prejšnji teden premierno uprizorili dramo Agata Visoška avtorice in režiserke Tatjane Peršuh. Predstava devetih moških o eni ženski, predvsem pa o družbi, nekdanji in še vedno tudi današnji.

IGOR KAVČIČ

Na Loškem odru se je uresničila dolgoletna želja, v svojo sredino so prvič doslej pripeljali režiserko – Tatjano Peršuh, sicer tudi avtorico besedila Agata Visoška, ki so ga premierno uprizorili prejšnji teden. Vrnimo se torej v 17. stoletje, čas Visoške kronike, morda z mislijo na začetek 20. stoletja, ko je roman nastajal, ali pa ostanimo kar v aktualnem času, v dvorani Loškega odra – tu si bomo odgovarjali na vprašanja, ki jih bo pred nas postavila uro in deset minut dolga predstava. Ta poteka na predvečer sojenja Agati Schwarzkobler, obdolženi čarovništva.

Predstavo v sproščenem pogovoru o obsojenki in še o marsičem drugem odpre družba škofjeloških veljakov (baron, pisar, sodnik, žitničar, zlatar) z gostoma, sodnikom in rabljem iz Ljubljane. Čakajo na škofa (tistega, ki bo za razliko od njih Agato odrešil s preizkusom v vodi), ki pa se ne pojavi. Sami moški torej, čeprav je v

igri življenje ženske. Moški imajo moč odločanja v svojih rokah, čeprav so v svojem početju pogosto iracionalni in neodločni, svoja mnenja in prepričanja pa so brez zadržkov pripravljeno prodati za odobravanje kolegov ali steklenico vina. Pogosto se obnašajo svojemu družbenemu položaju neprimereno, ne nazadnje se celo stepajo. A predstava je več kot to, saj ne komentira zgolj nesposobnosti posameznikov na pomembnih funkcijah, ampak opozarja na sam ustroj družbe, v kateri so ti ljudje postavljeni pred nalogo, ki je pravzaprav absurda. Zdi se, da o tem, ali bo Agata obsojena ali ne, odloča naključje. V tej maniri je prizor, v katerem možje v pripravi na zaslišanje in sojenje z iglami zavzeto zbadajo s stropa obešeno žensko lutko, še toliko bolj grozljiv.

Predstava ponudi refleksijo o tem, kakšna je družba, v kateri je preživetje posameznika – zlasti če gre za pripadnika marginalizirane skupine – kakor pri Agati odvisno od srečnega naključja.

Zgodba izpostavlja žensko, v resnici pa govori o izkustvu mnogih marginaliziranih skupin v današnji družbi, s čimer zavzame zelo pogumno in pomembno držo. Tudi šale, ki jih iz baronovih ust poslušamo na račun 'bab', 'ciganov', in druge zmerljivke se nam zdijo vedno bolj odvratne.

Besedilo je brezčasno, lahko bi rekli tudi veččasno, na kar v Agati Visoški kaže tudi odrska postavitve, saj arhaični veljaki recimo sedijo pred računalniki in plastenkami vina, v star jezik pa so vključeni tudi razni prepoznavni aktualizmi, kot so recimo »alternativna dejstva« ali pa slogan »za otroke gre«.

Pravo nasprotje k dogajanju v celotni predstavi nedvomno prispeva izrazito performativni prizor rablja ob provizoričnem oltarju v soju svetlobe, ki pada skozi vitraže. V svoji izpovedi pokaže več človečnosti kot lokalni veljaki pred tem, čeprav je njegov poklic obsojenca razčlovečiti.

Predstava je tehnično zahvalna. Devetčlanska igralska



Predanost ekipe Loškega odra igri se odraža skozi vso predstavo. / Foto: Aljaž Hafner

ekipa je malone vseskozi na odru in se veliko premika, uprizori celo pretep, ki je precej brutalen. Ogromno vaje in previdnosti je treba, da igralec soigralca po odru vleče po pravem kolku. Veliko je medsebojnih preskokov v besedilu, režiserka pa je imela tudi srečno roko pri dodelitvi vlog posameznim igralcem.

Prepoznavnim članom Loškega odra, kot so Gašper Murn, Jan Bertonec, Bojan Trampuš, Matej Čujovič, Matjaž Eržen ter mlajša Janez Justin in Dane Jemc, sta se namreč pridružila še Andrej Šubic, ki je v zadnjih letih ponovno oživil oder v Poljanah, in Branko Pečelin iz igralске skupne iz Žirov. Njihova

predanost igri se odraža skozi vso predstavo, v katero je kot deseti igralec z avtorsko glasbo kamenček v mozaik dodal Karlo Jemc.

Loškemu odru gre vsekakor priznati pogum in odločnost pri iskanju novih obzorij gledališke igre, kar je z dolgim aplavzom potrdilo tudi premiersko občinstvo.

Iz ateljeja Janeza Boljke

V Galeriji Prešernovih nagajencev je na ogled razstava grafik, slik in kipov akademskega kiparja, Prešernovega nagajenca ter nagajenca Prešernovega sklada Janeza Boljke (1931–2013).

IGOR KAVČIČ

Zadnja razstava Janeza Boljke, enega vidnejših predstavnikov slovenske likovne umetnosti 20. stoletja, je bila leto pred njegovo smrtjo, v maju in juniju 2012, v Galeriji Prešernovih nagajencev v Kranju. Takrat so bila na ogled dela iz Boljkove stalne zbirke v Galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki, tokrat pa je v pritličju in prvem nadstropju predstavljen izbor del iz njegove bogate umetniške dediščine, ki jo v domačem ateljeju hrani kiparjev sin, akademski slikar Miha Boljka. V sodelovanju z njim je aktualno razstavo, ki bo v Galeriji Prešernovih nagajencev na ogled do 18. novembra, pripravil direktor kostanjeviške galerije Goran Milovanović.

»Izvorna ideja za tokratno razstavo je vzniknila pred tremi, štirimi leti, ko smo na ministrstvo za kulturo dali pobudo za popis

kompletnega umetniškega fonda Janeza Boljke, ki je še v njegovem domačem ateljeju in ga skrbno upravlja njegov sin Miha.« je povedal Milovanović; da gre za enormen opus skulptur, slik, grafik. »Uspelo nam je popisati kompletan atelje, s čimer smo poleg stalne zbirke v kostanjeviški galeriji uredili nekakšen referenčni okvir, ki lahko pomaga pri zapletih, ki do katerih prihaja na trgu, kjer se pojavljajo ponaredki skulptur Janeza Boljke.« Dr. Sandra Bratuša je dve leti skrbno popisovala ta fond in pridobljeni podatki so izjemno dragoceni pri vzpostavljanju popolnega kataloga Boljkovih del.

Od atomskega veka do Ivana Cankarja

Kot rečeno, je bil prav omenjeni popis pobuda za predstavitev del iz ateljeja tudi na razstavi. »Tako smo pripravili izbor del vseh treh medijev, v katerih

je ustvarjal Janez Boljka. V prvi vrsti je to kiparstvo, tu pa so dela, ki so rezultat njegovih grafičnih snovanj, dokaj velik pa je tudi njegov slikarski opus. Naj poudarim, da s tem nismo želeli narediti nekega pregleda del, ampak smo predvsem izpostavili tiste segmente Boljkove ustvarjalnosti, ki so zaznamovali njegov umetniški opus in so na neki način danes še vedno aktualni,« pojasnjuje Goran Milovanović.

Boljka velja za predstavnika nadrealističnega kiparstva in je znan tudi po tem, da ima v slovenskem prostoru precej javnih plastik. Le kaj bi ljubljanski živalski vrt brez njegovih živalskih skulptur... Bik pred vhodom je popolnoma zloščena, saj ga praktično ni otroka, ki ne bi imel fotografije, ko sedi na njem. V pritličju je tako na ogled nekaj skulptur iz živalskega cikla – bik, opica, lipicanec...

»V enega od prostorov smo postavili tudi dve

skulpturi Ivana Cankarja, ki je Boljko motiviral tako v kiparstvu kot slikarstvu. Mogoče nekoliko nagajivo stojita ena nasproti drugi, kot sta leta 1977 v performansu stala Marina Abramović in Ulay. Med njima gremo lagodno ali z nelagodjem, kot skozi slovensko kulturo – izbira je vaša,« pojasnjuje Milovanović.

V gornjem nadstropju je predstavljen cikel grafik, predvsem jedkanic iz zgodnjih šestdesetih let, ki so zelo pomenske, navdahnjene z duhom takratnega časa. Slikarski del, večinoma iz devetdesetih let, je povezan s Cankarjem in njega motivi iz različnih zornih kotov. Ne moremo se znebiti vtisa, da je Boljka v svojih delih tudi danes še kako aktualen. Če so umetniki v šestdesetih letih v svojih delih predstavljali eksistencialne stiske tako vsakdanjega človeka kot umetnika in strah pred atomsko



Kustos razstave Goran Milovanović, umetnikov sin akademski slikar Miha Boljka in vodja galerije Marko Arnez ob delu Opica (1983, bron) / Foto: Igor Kavčič

dobo, danes svet pretresajo ekološke katastrofe in vojni konflikti, kar si lahko vedno znova predstavljamo tudi v Boljkovi postapokaliptični motiviki.

»Izbor del na tokratni razstavi je res dober in v vseh pogledih raznolik. Mislim, da bi se z njim še kako strinjal tudi oče,« je med drugim še dejal Miha Boljka.

Pogovor

Šolski sistem ni dovolj pravičen

Darko Zupanc

Kranjčan Darko Zupanc je letošnji prejemnik nagrade za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja. Skoraj četrto stoletja že vodi Državni izpitni center, ohranja pa tudi stik s pedagoškim delom, saj še vedno poučuje na Gimnaziji Kranj.

MATEJA RANT

Prejeli ste nagrado za življenjsko delo. Na kaj ste v vseh teh letih, ki ste jih preživeli na čelu Državnega izpitnega centra (RIC), najbolj ponosni?

Za nagrado so me predlagali na RIC, nominacijo pa je podprla tudi Gimnazija Kranj – oba kolektiva štejem za »svoja«. V gimnaziji sem bil 15 let polno zaposlen in še vedno učim en razred, skoraj 25 let pa sem že tudi na RIC, ki ima specifično funkcijo v šolskem sistemu: nekateri se nas malo bojijo, drugi bi nas kar ukinitili. Mislim, da se je matura že tako utrdila v našem šolskem sistemu, da si ga je brez nje težko predstavljati. Pri Nacionalnem preverjanju znanja (NPZ) pa je nesporno v zraku še vedno težnja po ukinitvi eksterne. V tem kontekstu sem ponosen, da se je tudi pod mojim vodstvom pozicija RIC utrdila, da imamo zupanje tudi kritikov oziroma tistih, ki bi eksterne preverjanje znanja raje ukinitili. Tudi ti nam priznavajo, da svoj posel opravljamo korektno, profesionalno, zanesljivo. Najbolj sem ponosen na ugled in spoštovanje institucije RIC.

Z delom na gimnaziji še vedno ohranjate neposreden stik s šolsko prakso. Vam to pomaga tudi pri odločitvah na RIC?

Ta stik se mi zdi res dragocen. Pomemben se mi zdi stik s kolegi učitelji v zbornici. Svojo moč sem na sestankih na ministrstvih, ko sem bil kritičen do kakšnih predlogov, črpal ravno iz te izkušnje iz prakse. Kolegi na gimnaziji me namreč nič ne »šparajo« in ne okolišijo, ampak vse povedo neposredno, medtem ko v Ljubljani do mene lahko pridejo že precej prefiltrirane stvari.

Kot so zapisali v obrazložitvi nagrade, se je Državni izpitni center pod vašim vodstvom razvil v enega najpomembnejših tvorcev objektivnih preverjanj za razpoznavanje kakovosti pri doseganju kurikularnih ciljev. Kaj na podlagi tega lahko rečete o kakovosti šolskega sistema?

Do kakovosti v slovenskem šolskem sistemu sem kritičen, ne želim pa izpasti kritizerski, zato poskušam kritiko vedno precizno definirati. Ne skrbi me toliko



Darko Zupanc / Foto: Gorazd Kavčič

za najboljše v celotni šolski vertikali, saj vsi objektivni kazalci kažejo, da najboljše odličnost dosegajo tudi v mednarodnem prostoru. Moja kritika je usmerjena na povprečje, na kar negativno vpliva spodnji del, kar lahko podkrepim s podatki. Recimo, koga vse danes spustimo naprej z zadostno oceno – pred leti marsikdo s takšnim šibkim znanjem ne bi naredil določenega programa. V Sloveniji smo po nekaterih kazalcih med »svetovnimi prvaki« v tem, kolikšen delež konča srednjo šolo; osip je zelo majhen. Na prvi pogled je to lepo, je pa problem v kakovosti oziroma trajnosti pridobljenega znanja. Kritičen sem tudi do tega, da šolski sistem v Sloveniji od osnovne šole naprej ni dovolj pravičen – ne mislim v emocionalnem smislu. Pravičnost v šolskem sistemu pomeni, da v zahtevnejših programih, ki vodijo do uglednejših poklicev, niso zreducirane samo določene skupine mladostnikov. Statistike pa kažejo, da se v gimnazije vpisujejo predvsem mladostniki iz družin s solidnim življenjskim standardom. Vpis je sicer omogočen vsem, a se tisti s šibkejšim ekonomskim statusom ne vpisujejo v take šole. Tega bi se morali zavedati in tudi kaj narediti na tem področju. Za reševanje problemov pravičnosti in kakovosti pa ni čarobne palice; ta »tanker« moramo nekako

usmeriti, da bomo na dolgi rok prišli do bolj pravičnega šolskega sistema, a najbrž žal še nismo prišli do tega, da bi prijeli za krmilo.

S spremembami zakona o osnovni šoli naj bi nacionalni preizkus znanja ponovno uveljavili tudi kot del meril za vpis v srednjo šolo. Lahko to pripomore k večji kakovosti pridobljenega znanja?

Če NPZ primerjam s matura: slednja je, kljub nekaterim kritikam, v zadnjih tridesetih letih prinesla nek stabilen sistem ocenjevanja, tako da med ocenami v srednji šoli in na maturi ni tako velikega razkoraka. Razhajanje med šolskimi ocenami in dosežki NPZ je večje, ker NPZ ne prinese ocene in ne šteje kot merilo pri vpisu v srednjo šolo, zato osebno in tudi na RIC zagovarjamo dopolnjeno vlogo NPZ, recimo da bi se rezultati lahko uporabili tudi za omejitev vpisa. Ne glorificiram te rešitve, vsaka stvar ima prednosti in slabosti, a že petnajst let opazujemo, da je obstoječi sistem vpisa v srednje šole slab – šolske ocene nič več ne povedo, izgubile so svojo veljavnost, zanesljivost. Zato bi bilo upoštevanje NPZ pri obveznih predmetih najbolj enostavna in pragmatična rešitev, da se obstoječi sistem prehoda iz osnovne v srednjo šolo izboljša.

Lahko maturi ob koncu srednješolskega izobraževanja še rečemo zrelostni izpit,

glede na to, da se praktično zadnji dve leti šolanja posveča predvsem pripravam na matura?

Sodelavka na RIC, ki sprejema klice v zvezi z matura, se ob tem vedno malo nasmehe. Pravi: matura, ki jo mladi opravljajo pri 19 letih, ni zrelostni izpit, saj če je kakšen problem, ne kličejo polnoletni maturanti, ampak mame in očetje. Po izkušnjah pa lahko rečem, da je sistem naravnano tako, da če česa ni na maturi, tega v šoli ni nujno predelati. Učni načrti bi morali biti predelani. A so v resnici velike razlike med predmeti, saj se učitelji zavedajo, da bo pri obveznih maturitetnih predmetih vsak dijak tudi eksterno preverjan. Zakaj se snov pri predmetih, ki jih dijaki ne izberejo za matura, pogosto ne predela? Ali petpredmetna matura zagotavlja, da se vsaj pri teh predmetih snov iz učnih načrtov predela?

Pogosto ponavljate, da šola stoji in pade z učiteljem. Kako torej danes kaže naša šola, glede na to, da se v številnih šolah soočajo s pomanjkanjem učiteljev in to delo opravljajo tudi ljudje brez ustrezne pedagoške izobrazbe?

V Sloveniji se pripravljamo na kurikularna prenova. Vedeti moramo, da vsaka reforma, ki ne prestopi praga učilnice, ne more biti uspešna. Na papirju marsikateri koncept lepo zveni, a če hočemo spremembe na boljše, je to treba doseči z učitelji pri pouku v razredu. Glede pomanjkanja učiteljev sem kritičen tudi sam – na področju šolstva so razmere predvidljive: ve se, koliko otrok se rodi in koliko jih bo čez šest let vstopilo v šolo ter koliko učiteljev se bo upokojilo. Če kje, bi torej na področju šolstva lahko načrtovali dolgoročno, pa žal ne. Premalo tudi poudarjamo kakovost učiteljevega dela; niti ne poskušamo, da bi nagrajevali odlične učitelje. Šolski sistem bi lahko v Sloveniji prepoznal, kaj se je zgodilo z zdravstvom. Nagibam se k tezi, da se lahko zgodi, da če na tem področju ne bomo šli v pravo smer – tudi z merjenjem in prepoznavanjem kakovosti –, to lahko vodi v privatizacijo šolstva.

Aktivni ste tudi na mednarodni ravni. V zadnjem času se veliko govori o finskem šolskem sistemu – zakaj je po

vašem tako uspešen in kaj od tega bi bilo mogoče prenesti tudi v slovenski šolski sistem?

Zanimivo je, da je bila pred več desetletji Švedska po mednarodnih primerjavah boljše od Finske in smo se zgledovali po njihovih sistemskih rešitvah. Potem pa je po doseženem znanju desetletja strmo padala. Fini so jih nesporno prehiteli. Šolstvo je odraz družbe. Slovenci si ne želimo slišati, da smo blizu Balkanu, a v primerjavi s Finsko smo na Balkanu. Na Finskem je družbeno dobro vrednota, nikomur na pride niti na misel, da ne bi plačal davka. V tem pogledu je tudi znanje vrednota. V Sloveniji si pa frajer, če izigraš državo. In tudi učiteljevanje ni visoko cenjeno. Zato enostavno preslikavanje šolskih sistemov ni mogoče.

Je slovenski šolski sistem zastarel? Še vedno je veliko enosmernega podajanja znanja »eks katedra«, imamo ogromne količine faktografskih podatkov ...

V strokovnih krogih je vprašanje o zastarelih učnih metodah zelo pogosto, a sem do tega kritičen, ker mislim, da zakriva bistvo problema. V slovenskem šolskem sistemu so se skozi številne projekte pojavljali izrazi sodobno, moderno, novo ... Ob tem se logično vprašaš, ali je to samo po sebi vrednota: je vse staro slabo, novo pa boljše. Vsaka novost, vsak različen pristop še ni izboljšava. Učiteljev pri napredovanju ne nagrajujemo za izboljšave, ampak pogosto za uvajanje novosti – tudi če so to spremembe na slabše. Po dosežkih in trajnosti znanja v povprečju nismo tako dobri, doseženi standardi znanja so se marsikje znižali, hvalimo pa se z novostmi. Sam nisem zagovornik velike količine faktografskega znanja, a po reformi, ki jo sproži kritika faktografskega znanja, je pogosto tega kvečjemu še več, ne manj. Do zniževanja standardov prihaja tako, da je veliko snovi, ki se je najlažje naučiti na pamet, in se to pri preverjanju oceni z veliko točkami. In tu je zanka. Izganjanje faktografije je tako lahko tudi dvorezen meč: super bi bilo, če bi na ta način dosegali višje taksonomske cilje, a obstaja bojazen, da bomo še težje dosegali temeljne.

»Za reševanje problemov pravičnosti in kakovosti pa ni čarobne palice; ta 'tanker' moramo nekako usmeriti, da bomo na dolgi rok prišli do bolj pravičnega šolskega sistema, a najbrž žal še nismo prišli do tega, da bi prijeli za krmilo.«

Zanimivosti

Ključen je dialog z uporabnikom

Na letošnjem Tednu oblikovanja Ljubljana, ki je potekal v začetku oktobra, so podelili tudi nagrade za oblikovanje. V kategoriji Zasebni interier leta jo je za prenovo hiše na Novem trgu prejel mladi kamniški arhitekt Jan Šimnovec.

ALEŠ SENOŽETNIK

»Avtor najde ravnovesje med tradicijo, etnološkimi elementi, ki so dodani kot skulpture, materialnostjo, ki je ponekod arhaična, ter sodobnimi elementi opreme, ki predstavljajo zanimiv kontrapunkt. Zadržan in brez velikih pretenzij je projekt lahko tudi zgled za podobne prenove, ki ohranjajo identiteto nekdanje bivalne kulture in jo nadgradijo s ščepcem sodobnosti.« je v obrazložitvi nagrade med drugim zapisala žirija, ki je poudarila tudi spoštljiv odnos arhitekta do okoli 350 let stare hiše v Kamniku in posebej omenila dodan vetrolov, ki omogoča, da v hišo vodijo ohranjena stara vrata. Poleg vetrolova je arhitekt z delnim umikom stene med nekdanjo črno kuhinjo in dnevno sobo ter uporabo drsnih vrat prostor odprl in ga s tem naredil primernejšega za sodoben življenjski slog.

Ključen je dialog z uporabnikom

»Eden večjih izzivov je bil, kako ohraniti stare materiale in jih prilagoditi sodobnemu načinu bivanja,« je o kompromisih, ki so bili potrebni pri prenovi, povedal Šimnovec. »Kmečki pod, ki je predstavljal močan element v prostoru, smo morali zamenjati s parketom, saj je naročnik želel talno gretje. Na drugi strani pa zaključni sloj na stenah predstavlja apneni omet, kar je bila optimalna rešitev tako iz vizualnih kot tudi funkcionalnih razlogov.«

Domačija, ki sicer stoji v eni najstarejših kamniških sosesk, le nekaj sto metrov od starega mestnega jedra, je v svoji večstoletni zgodovini doživela precej



Jan Šimnovec: »Če bomo imeli pravi pristop in jih znali uporabljati na pravi način, so nam orodja umetne inteligence lahko v veliko pomoč.« / Foto: arhiv Jana Šimnovca

sprememb in je med drugim služila tudi kot proizvodnja lepila in žaga za obdelavo lesa. Del bogate preteklosti je vidne tudi po prenovi, saj je Šimnovec skrbno pazil, da so tudi v prenovljenem ambientu ohranili posamezne historične elemente in predmete. »Spoznal sem, da morda ni dovolj govoriti le z naročnikom. Tako mi je

njegov dedek, ki je v hiši nekoč živel in jo v preteklosti tudi že prenovil, razkril marsikaj o zgodovini objekta, kar mi je pomagalo pri prenovi,« pravi Šimnovec, ki tudi sicer meni, da pri arhitekturnem načrtovanju premalo poudarjamo stik z uporabnikom prostora, kar še zlasti drži, ko govorimo o načrtovanju javnih objektov.

»Deloma je tako, ker je za dialog z uporabniki potreben čas. Uporabnika namreč ne moreš razumeti skozi en pogovor. Kako kompleksno je to področje, sem se naučil pri projektu Kreativne četrti Barutana, kjer smo v ospredje postavili predvsem participacijo, dialog s številnimi različnimi deležniki in razmišljanje



Moderno zasnovana prenovljena hiša, v kateri je dovolj prostora tudi za sledi preteklosti

/ Foto: Jan Šimnovec

od spodaj navzgor. Ta projekt me je pripeljal do sodelovanja s studiem Prostoroz, ki v središče svojega dela postavlja prav uporabnika,« pravi Šimnovec.

Če drži, da včasih arhitektura »pozabi« na uporabnike svojih projektov, pa vsaj v primeru Slovencev, ki ve-

pristop in jo znali uporabljati na pravi način, nam je lahko v veliko pomoč. Grožnja, ki jo vidim, je lahko v tem, da ljudje orodja, kot so ChatGPT, Midjourney in DALL-E, zamenjajo za vir znanja, namesto da bi jih uporabljali pripomoček, ki olajša delo,« pravi.

»Seveda je nujno ostati kritičen, a v preteklosti se je izkazalo, da so tisti, ki so bili skeptični do podobnih tehnoloških pripomočkov, tudi najhitreje zaostali za razvojem.«

ljamo za narod samograditeljev, prav tako velja, da (pre)večkrat mislimo, da zmremo tudi brez arhitektov. Kot meni sogovornik, je ključna prednost vključevanja arhitekta v načrtovanje ta, da celostno obravnava prostor tako s funkcionalnega kot tudi estetskega vidika, medtem ko laik prevečkrat meša več posameznih stilov, ki so mu všeč, kot celota pa ne funkcionirajo.

Umetna inteligenca kot pripomoček, ne vir znanja

Prihodnost in v vse večji meri že sedanjost zaznamuje tudi razvoj orodij umetne inteligence, na katerega niso imuni niti ustvarjalni poklici. »Orodja umetne inteligence in druga sodobna tehnologija je tu in jo je treba sprejeti. Seveda je nujno ostati kritičen, a v preteklosti se je izkazalo, da so tisti, ki so bili skeptični do podobnih tehnoloških pripomočkov, tudi najhitreje zaostali za razvojem. Ob vzponu digitalne fotografije se je govorilo o propadu poklicev, pa se je nazadnje odprlo še precej več priložnosti. Mislim, da je podobno tudi z umetno inteligenco. Če bomo imeli pravi

Tudi sicer je več del s pripomočki, ki jih omogoča sodobna tehnologija. V pomoč pri načrtovanju prenove na Novem trgu mu je bila tudi virtualna resničnost. Tako si je investitor s pomočjo očal za virtualno resničnost, lahko ogledal, kako bo prostor videti po prenovi. »S tem sva rešila marsikatero praktično vprašanje glede idejne zasnove. Recimo ali je višina pulta v kuhinji ustrezna ...«

Znajdem se tam, kjer je veliko omejitev

Na vprašanje, kaj ga navdihuje, po premisleku omeni pretekle projekte, med katerimi je že omenjena Kreativna četrt Barutana, pa tudi strokovne ekskurzije v času študija in potovanja. Čeprav prenova hiše na Novem trgu predstavlja njegov največji projekt doslej, pa se 27-letni Kamničan v prihodnje ne želi preveč opredeljevati. »Mislim, da se dobro znajdem pri projektih, ki imajo že nekaj konteksta; oziroma tam, kjer je veliko omejitev, to pa so res v veliki meri prenove. Vseeno pa se ne želim preveč omejevati in bom skušal biti čim bolj odprt do tega, kar se bo pokazalo v prihodnosti,« zaključuje.



Bivalni del s kuhinjo / Foto: Jan Šimnovec



Vetrolov, ki omogoča, da v hišo vodijo ohranjena stara vrata / Foto: Jan Šimnovec

Jaz, midva in mi

Strmolski

MOJCA LOGAR

profesorica geografije in zgodovine



Prvič sem gledala predstavo *To noč* sem jo videl pred nekaj leti v Cankarjevem domu. Bila sem navdušena. Gledala sva jo z Janezom in gledala jo je hči Nika. Rok je tedaj vprašal: »Ali bi moral jaz to videti?« Slučajno smo izvedeli, da je bila predstava prejšnji konec tedna v Mariboru. Uspel mi je veliki met, vsi otroci so si ogledali predstavo. Niso si le ogledali predstave, prebrali so tudi knjigo. Vem, da sem imela knjigo doma. Ko sem jo želela poiskati, je na knjižnih policah ni bilo. Doma

imamo veliko knjig, ki pa jih nič kaj rada ne posojam, ker jih pogosto ne dobim nazaj. Na omari visi list, kamor vpišem, komu sem knjigo posodila. Ko jo vrne, prečrtam ime izposojevalca in naslov knjige. Vedno rečem, raje posodim avto kot knjigo, ker vem, da bom avto zagotovo dobila nazaj, pri knjigi pa ni vedno tako. Rekord kupljenih in izgubljenih knjig ima knjiga z naslovom *Vsi moji božiči*. Kupila sem tri knjige in nobene nimam, ker ne vem, komu sem jih posodila. Vrnili pa mi jih tudi niso. Torej Jančarjeve knjige *To noč* sem jo videl doma ni bilo, zato jo je nekdo prinesel iz knjižnice. Dva sta brala eno knjigo, nakar jo je eden odnesel s seboj na tekmo, ki je bila na drugem koncu Slovenije. Rok zgrožen ugotovi, da nima knjige, kako naj sedaj bere. Predlagala sem mu, naj gre ku-

Namesto ljubezni je izbrala ugodje, denar, prestiž.

pit novo knjigo, kar v Strmol v kavarno, tam jih prodajajo. Na predstavi so ugotovili, da so domačo knjigo posodili prijatelju in tako imamo sedaj dve enaki knjigi. Ko predstavo, opero ali film gledaš drugič, si bolj pozoren na podrobnosti. Spomnila

sem se čisto vsega, gest, zvoka in zvena besed. Tudi tokrat sem občudovala mladega srbskega igralca, ki je igral oficirja Stevana Radovanovića in nemškega oficirja, ki je upodobil zdravnika Horsta. Premišljevala sem naslednje. Ljubezen njenege življenja ni bil mož Leo, ampak srbski oficir. Z njim je šla na konec sveta. Namesto ljubezni je izbrala lagodno življenje, denar, prestiž, vilo in ni se dobro končalo. Morda se tudi z oficirjem ne bi dobro končalo, vsekakor je bila med njima ljubezen, medtem ko ju je z možem združevalo le ugodje, stan, status, prestiž. Ženska se absolutno ni znala obnašati vojnim razmeram primerno. Bila je svetovljanka, izobražena, pripadala je eliti. Imela je vse, česar nova oblast ni imela, in je želela izbrisati iz obličja zemlje. Zgodbo Strmolskih, bolj rečeno Veronike, pripovedujejo oficir Stevan, njena dementna mati, gospodinja Joži, nemški zdravnik in ostareli partizan Jeranek. Domačini iz Cerkelj o Strmolskih vedo povedati le najboljše. Vsi so bili žrtve vojne, v vojni pa vsi trpijo. Tudi zmagovalci imajo težka bremena, ki jim celo življenje niso dala mirnih noči in iskrenih odnosov. Če se vam bo ponudila priložnost ogledati si to igro, je ne zamudite.

Moški, ženske, zakon

JANEZ LOGAR

zakonski in družinski terapevt



Od nekdanj različni in nikoli enaki. Narava nas je naredila različne. Se pa družba z zakonodajo trudi, da postajamo vedno bolj enakopravni. Moški in ženske tudi različno dojemamo odnose. Ženske so v odnosih boljše, moški so bolj okorni. Ženske bolj zgovorne, moški manj, včasih so bile ženske doma, moški so služili denar. Te vloge se močno spreminjajo. Nekako se ženske pomikajo proti moškim opravičilo, moški se temu trendu umikajo in doživljajo eksistencialno negotovost. Moral bi biti »alfa samec«, pa ne ve več, kaj to pomeni, ženske pa v svojih novih vlogah izgubljajo svoj prvinski zaklad ženskosti.

Kot smo si različni, tudi različno dojemamo zakon in zadovoljstvo v zakonu/partnerstvu. Ženske v povprečju ocenjujejo svoje zadovoljstvo v zakonu nižje kot moški. Kako to? Verjetni razlogi: imamo različna pričakovanja – ženske so bolj zahtevne, moški smo v zakonu/partnerstvu bolj enostaven spol, ženske so zaradi zgodovine bolj odnosna bitja, moški se te vloge šele učimo. Neurejena spolnost pogosto močno vpliva na zadovoljstvo v zakonu – ženska išče intimo preko stika, čustev, pripadnosti, sodelovanja in spolnosti, moški gradi intimo pogosto najprej preko spolnosti. Ženske se kljub napredku odnosov še vedno večkrat počutijo kot spolni objekt, kar vodi v nižjo zakonsko/partnersko zadovoljstvo. Mnogi moški (glede na zgodovino) vidijo svojo vlogo v partnerstvu in družini zgolj kot »financerji«, medtem ko so ženske zaposlene ter še skrbijo za otroke, gospodinjstvo in včasih še za atija. Kadar pa je ženska ekonomsko odvisna od moža in on to dejstvo izkorišča (grobost, neposlušanje, samovolja ...), to rezultira v nižjem zadovoljstvu žene.

In nato v svoji jezi zaradi takšnega odnosa zrela ženska znori in oba prijavijo na terapijo. Ona je po-

naravi že bolj opremljena za odnose, čustva, pogovor, on je zbežan, kaj sploh hoče, šok ob pogledu nase od znotraj in začudenje, da sta res slabo. Ona navdušena, on sumničav. Nekako po treh (šestih) mesecih on prizna: »Nisem vedel, nisem si predstavljal, da je to v meni in da točno to vpliva na naju.« Ona prikimava in si misli, no, pa si le dojel. Sedaj se bova skupaj spoznavala. Ti sebe, jaz sebe, skupaj v najinem odnosu.

Ko ženska reče konec, je običajno res konec.

Zato je koristno, da se moški spustimo iz iluzije odličnega zadovoljstva v zakonu. Našo oceno zadovoljstva preverimo pri svoji dami. Morda preveč dobro ocenjujemo najino stanje. Ona nam bo vse povedala. Kar zažarela bo, ko pokažemo interes. Naredimo to, dokler je čas. Ko se namreč ženska enkrat odloči, da je dovolj in da je konec, je običajno res konec. Saj ne potrebuje veliko – podporo, da ni sama, razumevanje v naporem delovniku, objem in obljubo, da bomo z njo, bližino v neprespanih nočeh ... In mi, junaki moškosti, smo precej na istem, le priznati tega ne upamo. Smo bolj bedaki ali junaki?

Sonček praznuje (3)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost in vključevanje



Eno izmed društev v Sončku, Zvezi društev za cerebralno paralizo Slovenije, je tudi Sonček, Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo, ki je bilo leta 1983 eden od dveh ustanoviteljev Zveze. Slednja tako letos praznuje štirideset let, gorenjsko društvo jih bo kmalu petdeset. Ustanovljeno je bilo leta 1976. Je prostovoljno, samostojno, neodvisno in nepridobitno združenje, ki združuje otroke in odrasle s posebnimi potrebami, njihove svojce, skrbnike, strokovnjake (zdravnike, psihologe, fizioterapevte, delovne terapevte, specialne pedagoge, socialne delavce, patronažne sestre in druge člane terapevtskega tima), ki se ukvarjajo z zdravljenjem in obravnavo telesno in duševno prizadetih oseb, ter druge osebe, ki so zainteresirane za reševanje te problematike.

Društvo zadnji dve desetletji vodi Mojca Velkavrh Žižek. Vanj se je vključila leta 1993, tako kot njen

predhodnik Lojze Tomažević. V prostorih društva, v stavbi Centra Gorenjska v Kranju, sva se pogovarjali o društvu nekoč in danes, najprej pa je predstavila svojo osebno izkušnjo življenja z otrokom s posebnimi potrebami. »Sin je že odrasel. Star je 32 let. Je ena redkih zelo uspešnih zgodb. Na začetku smo se spopadali s številnimi vprašanji, tudi s tem, zakaj se je to zgodilo ravno nam, kako je imeti drugačnega otroka, kako se naučiš ceniti vsak njegov napredek, četudi majhen. Skozi to smo šli z veliko hvaležnostjo do razvojne ambulante. Velikokrat poudarim, da sem prišla na Gorenjsko iz Ljubljane, kar je bila velika sreča, saj je imela Gorenjska takrat najbolj razvito podporo družinam. Začetnika sta bila zakonca Veličkovič. Idejo, da je treba podpreti družino, ki želi otroka imeti doma, ne v instituciji, sta s podporo celotnega razvojnega tima lepo peljala,« je na začetku



Mojca Velkavrh Žižek, predsednica društva Sonček, Gorenjskega društva za cerebralno paralizo / Foto: osebni arhiv

povedala Mojca Velkavrh Žižek.

Kot je pojasnila, je bil sin rojen z možgansko krvavitvijo. »Tokrat so mu napovedovali zelo slabo prognozo. Imeli smo izjemno srečo, da smo terapije začeli že, ko je bil star en mesec. Srečali smo imenitne terapevte. Po nekaj letih v razvojnem vrtcu smo skupaj presodili, da prestopi v redni vrtec in potem v redno osnovno šolo, nato v redno srednjo šolo.

Kakšne težave ostanejo, starši jih še bolj vidimo, sicer pa hodi, vozi avto, smuča ... Je tudi zaposlen. Z velikim veseljem hodi v službo.«

Na poti do njegove samostojnosti se je družina spoprijela s številnimi težavami. »Nikoli ne gre gladko. Najhujša je bila puberteta in razumevanje oziroma nerazumevanje okolice na izobraževalni poti. To slednje sem vedno vzela kot učno lekcijo zanj, za nas in vselej sem

pojasnjevala učiteljem, da je to lekcija tudi zanje, da se iz nje nekaj naučijo za naprej. Naš sin je bil ravno toliko drugačen, da vsega skupaj ni bilo preprosto izpeljati. Razumem, da če so razredi tako številni, se ne more iz čisto vsakega izvleči samo

»Sin je že odrasel. Star je 32 let. Je ena redkih zelo uspešnih zgodb.«

dobro. Po drugi strani pa mora tudi otrok imeti različne izkušnje. Kot tipičen otrok s cerebralno paralizo je sin potreboval več časa, šola pa je naravnana zelo storilnostno. K sreči je bilo ravno na vrhuncu tega najstniškega obdobja konec osnovne šole. Nova šola je prinesla novo zgodbo. Obiskoval je srednjo komercialno šolo. Razred je bil manjši in je bilo zanj v redu. Seveda pa je na izobraževalni poti in tudi nasploh potreboval veliko podpore celotne družine. To je najpomembnejše,« je dejala. In vselej je bila hvaležna tudi za podporo društva in izmenjavo informacij, znanj. (Se nadaljuje)

Iz sveta Petra Colnarja (16. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR



Pred poroko

Ko je bila Eva en dan pred poroko, se je poslovila tudi od vseh prejšnjih grehov. Po dolgem slovesu se je čez dober teden vrnila in takoj obnovila staro poznanstvo. Oprostite, saj razumete tisti rek, ki pravi, da stara ljubezen ne zarjavi?

Evin preizkus

Izzivajoča Eva me je očitno načrtno zapeljevala. Med

Prepisane misli:

- V življenju nisem videl ničesar velikega, razen krutosti in neumnosti.
- Pojdite, kamor vas vodijo oči, kajti jutri jih bo Bog zatisnil.
- Kolikor težja je stvar, več zahteva umetnosti in vrlin.

plesom je k meni pritiskala svoje telesne čare. Nisem se ustrašil. Sprejel sem predlog, da nadaljujemo zunaj. Po poljubu je odstopila in pojasnila: »Oprosti. Samo zanimalo me je, kako boš reagiral ...«

Bil sem nadvse prijetno presenečen, ker me je v lokalu čakala moja prava Eva.

Čudak iz trgovine

Pravijo, da prava Eva odločilno vpliva na človeka. Na to sem pomislil, ko sem opazil, kako izsušen in zanemarjen moški v trgovini tlači pod ja-

Prepisane misli:

- Bog je ustvaril nebesa in zemljo.
- Nimam denarja, nimam službe, nimam dekleta – nimam problemov.
- Prijatelji so zato, da ko imaš slab dan, greš in ga pokvariš še njim.

kno neverjetno veliko najmanjših plastičnih vrečk. Zasmilil se mi je. Je šlo za krajo brez vrednosti?

Zunaj sem ga ponovno zagledal. Obletavala ga je jata ptic, saj jim je ponujal zrnje, ki jim ga je kupil. Bil je srečen. Ne vem, kaj, kdo, kako in zakaj, vendar sem se sramoval, ker sem ga pri sebi najprej obsojal.

Ob priložnosti ga bom ogovoril in mu ponudil pomoč.

Tri Eve

Tri Eve še vedno rad zagledam: Evo s psičkom, sosedo in rdečelasko. Seveda ne samo te tri ...

Evo s psičkom sem skoraj vsak dan videl iz avtomobila. Odhajal sem po opravkih, ona pa je sprehajala svojega psička. Kmalu je prišlo v navado, da sva si pomahala. Zima je to sicer močno omejila.

Sosedo je pač sosedo. Če pa je še hčerka znanke, lepa, prijazna in enakega imena kot dama s psičkom, je pogled še lepši.

Rdečelasa Eva mi je bila simpatična že tedaj, ko še ni bila rdečelasa. Bila je prijateljica in vrstnica mojih hčerk. Ker je več let nisem videl, sem ji telefoniral. Opravičil sem se in vprašal, ali je ona

Prepisane misli:

- Domišljija ne sme oveneti.
- Nič ni tako nemogoče, da ne bi bilo resnično.
- Beseda je dana človeku, da lahko skrije svoje misli.

tista rdečelaska iz soseščine. Zaslišal sem najprijetnejši smeh. Pojasnila mi je, da ni več rdečelaska, in obljubila, da me bo obiskala. Ja, no – doslej me še ni.

Še to: prijatelj mi je povedal, da ni večjega nesmisla kot iskati Evo po barvi las ...

Vaš razgled



Da je jesen lahko še kako lepa, dokazujejo čudoviti rumenorjavi odtenki v naravi. V Društvu upokojencev Tržič, kjer so počastili 75-letnico, pa so svoj praznik obarvali tudi z desetletnico literarnih večerov Besedarije in predstavitev knjige Irme Lipovec z naslovom Zdravila za dušo in telo. Ob tem so mednarodni dan starejših počastile tudi plesalke KUD Leyli, ki so svoj nastop zaznamovale z odtenki modre in s tem pokazale, da dobro vedo, od kod prihaja modrost. I. K. / Foto: Tina Dokl



Kader za dokumentarni film Čebelji firbec. Menda gre za trepetavko, eno izmed podvrsti čebel. Čebelja igralka na fotografiji ni nič trepetala, ko se je povzpela med novinarska orodja (blokec, pisalo in mobilnik s snemalno napravo), ki jih v rokah drži naša sodelavka. »Kaj pa pišete, ljuba gospa?« se sprašuje čebelica, ki se bo morda odločila za študij novinarstva in za poklic, v katerem je čebelja marljivost dobrodošla. I. K. / Foto: Nik Bertoncelj

Gorenjski priimki

Mihelič, Mihelov sin, 1. del

TINO MAMIĆ

Priimek Mihelič je izvorno slovenski, ne pa izključno slovenski. Nastal je iz osebnega imena Mihel, ki je okrajšava za Mihael. Danes je to ime izjemno redko, nosi ga samo še šest ljudi v Sloveniji.

Včasih pa ni bilo tako. Posebno na Škofjeloškem je bilo ime Mihel še v 16. in 17. stoletju zelo pogosto.

Priimek je nastal iz osebnega imena, tako kot mnogi priimki. Natančneje: sinovi nekega Mihela ali Miheva so postali Miheliči.

Mihael je hebrejsko ime, Mikhael, ki pomeni »kdo je kakor Bog«. Spoštujejo ga vse tri monoteistične religije – judovska, krščanska in muslimanska. Gre za nadangela, enega od treh krščanskih nadangelov (Gabriel, Mihael, Rafael) ali

enega od sedmih judovskih (poleg prejšnje trojke še Uriel, Barahiel ali Maltiel, Jehudiel in Sahiel). Ime Mihael v Svetem pismu nastopa osemkrat, dvakrat kot angel, sicer pa kot osebno ime. Nadangel Mihael je prvič omenjen kot tisti, ki se prepira



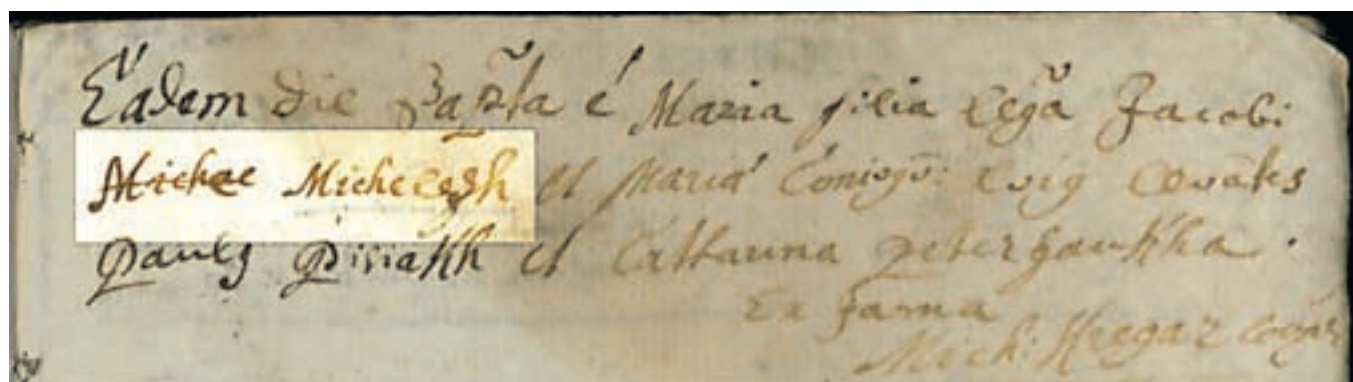
Hebrejski zapis imena Mikhael, bere se od leve proti desni.

s hudičem za Mojzesovo truplo in kljub jezi ne preklinja. Drugič pa je v Razodetju, zadnji knjigi Svetega pisma, ki opisuje apokalipso ali konec sveta. Je poveljnik angelske vojske in zmagovalec nad hudičem in njegovo vojsko.

V Sloveniji je precej krajev poimenovanih po sv. Mihaelu, največkrat kot Šmihel. To priča, da so ga precej častili. Vseh cerkva v Sloveniji, ki nosijo ime po nadangelu Mihaelu, pa je 65.

Njegovo čaščenje je zelo staro, saj je zavetnik človeštva v boju s silami zla, zato

je patron vojakov. Leta 493 je papež vpeljal 29. september kot njegov praznik. Leta 1884 pa je papež Leon XIII. imel videnje, da bo hudič poskušal uničiti Cerkev v naslednjem stoletju. Zato je pretesen sestavil molitev, ki so jo potem molili po koncu maš vse do drugega vatikanskega koncila (1965). V zadnjih letih ta molitev, ki se glasi: Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju, bodi nam v pomoč zoper zlobnost in zalezovanje hudobnega duha ..., pridobiva priljubljenost in jo je posebej priporočil tudi papež Francišek.



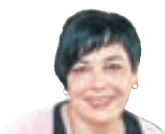
Krstni vpis priimka Mihelič leta 1701 v Šentvidu nad Ljubljano. Pisar se je zmotil: najprej je hotel napisati Mihaelič, vendar je potem to prečrтал in napisal Mihelič: Michelesh. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K 1700–1704 Šentvid, zv. 3, str. 26).



HOROSKOP, HUMOR

HOROSKOP

TANJA



Oven (21. 3.–21. 4.)
Počutili se boste preobremenjeni in utrujeni. Najbolje bo, da se prepustite toku in prepustite času, da opravi svoje. Počakajte z vsemi odločitvami do novega meseca. Psihično se tudi oborožite, saj naporov še ne bo konec.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Mogoče pa bikci malo preveč komplicirate. Zadevo, pri kateri ste nad rešitvijo že malce obupali in nanjo skoraj pozabili, bi zdaj utegnili razvozlati v trenutku, če bi le omeščali svoj pristop in odstranili ostre rogove. Rešitev imate na dlani.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Zelo dobro veste, kaj morate storiti oziroma kaj morate izpustiti iz rok v svoji prihodnosti. Zatorej ne omahujte več, temveč se lotite dela in počasi vzpostavljajte novo, kakovostnejšo rutino. Sezite po življenju.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Za seboj imate podporo veselja, zato le pogumno krenite v neznano oziroma stopite iz cone udobja. Samskim se celo obeta nova romanca, vezani pa boste razpihali domači ogenj. Za vas tokrat ne bo zimskega spanja.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Če imate doma zadeve urejene, boste pluli v mirnih vodah. Če tega nimate ravno v najlepšem redu, boste doživljali merjenje moči. Pustite tudi drugim, da včasih dosežejo svoje, saj vsi vemo, da ste močni, vam bo pa v ekipi lažje delovati.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Tako dobro in samozavestno se že dolgo niste počutili. Lotite se nečesa, kar se vam zdi zanimivo, fascinantno in vas vabi k osvojitvi. Življenje vas bo pri tem zagotovo podprlo. V tem obdobju vam bo tako rekoč vse dosegljivo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Življenje je kot vlak. Nekateri se peljejo z nami, drugi vstopajo in izstopajo. Če se nekdo pelje v drugem vagonu in ni več prijatelj oziroma ni v pomoč, je bistveno, da se vprašate, ali ima sploh smisel, da se vozi na vašem vlaku.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Kar bliskalo se vam bo od romantike, škorpionji, zato se prepustite in uživajte. Ne poskušajte spreminjati stvari in jih popravljati, da bi bile še boljše za vas. Vesolje že ve, kako in kaj, in bo uredilo točno tako, kot bo najbolje za vas.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Delu življenja boste rekli nasvidenje. Če vam bo zdravje malce ponagajalo, se nikar ne vznemirjajte, saj se vse zgodi z nekim razlogom. To bo opozorilo, kako delovati v prihodnje, da ne bo prišlo do večjih težav in zdravstvenih tegob.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Bliža se vaša sezona, kozorogi, in to je bil vedno čas vaše rasti. Ne držite se samo poslovnega področja, temveč pogledjte tudi na zasebno stran. Ali imate tam vse, kar potrebujete, ali pa bo potrebnega več dela, da vzpostavite pravilno ravnotežje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Stvari, ki ste jih vi ali pa vaši bližnji pridno pometali pod preprogo, bodo prišle na plano. Sicer tovrstne zadeve načeloma ne minejo brez bolečine in težkih trenutkov, toda ko mine najhujše neurje, pride razjasnitev in z njo spet lepo vreme.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Priložnosti se bodo ponujale konec meseca in ne zamudite jih, saj bodo pomembne. Če ne drugega, naredite načrt in začnite delati za izpolnitev želja. Odločite se na primer, kam boste odpotovali ob prvi priložnosti.



TA JE DOBRA

Črne ali bele ovce

Babica že kar v letih je na vasi skrbela za tristo ovc. K njej pride novinarka, da bi napisala reportažo o njej, pa jo najprej vpraša: »Povejte mi, gospa, kako zmorete poskrbeti za kar tristo ovc?«

Babica: »Eh, kako. Ovce gojim že vse življenje in sem se na to navadila.«

Novinarka: »Koliko pa tehta ena ovca?«

Babica: »Črna ali bela?«

Novinarka: »Recimo bela.«

Babica: »Trideset kilogramov.«

Novinarka: »Kaj pa črna?«

Babica: »Enako.«

Novinarka: »Koliko pa ena ovca da mleka?«

Babica: »Črna ali bela?«

Novinarka: »Recimo bela.«

Babica: »Okrog dva litra.«

Novinarka: »Kaj pa črna?«

Babica: »Enako.«

Novinarka: »Koliko pa dobite volne od ene ovce?«

Babica: »Črne ali bele?«

Novinarka: »Pa naj bo tokrat črne.«

Babica: »Tri kilograme.«

Novinarka: »Kaj pa bele?«

Babica: »Enako.«

Novinarki se posveti, da se gospa iz nje norčuje, zato jo vpraša: »Kakšna pa je razlika med črnimi in belimi ovcami?«

Babica: »Bele so moje.«

Novinarka: »Kaj pa črne?«

Babica: »Tudi te so moje.«

LAŽJI SUDOKU

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 8 | | | | 3 | | | 5 |
| 6 | | | | 2 | 1 | 9 | 8 |
| | 5 | 1 | 4 | | | 6 | 7 |
| | 3 | | | 9 | 4 | | 2 |
| | | 2 | | | | 1 | |
| | 9 | | 7 | 6 | | | 8 |
| | 8 | 6 | | | 7 | 3 | 5 |
| 2 | | 5 | 3 | 1 | | | 4 |
| 4 | | | 9 | | | | 7 |

Rešitev:

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2 | 9 | 7 | 1 | 4 | 6 | 8 | 5 |
| 1 | 8 | 6 | 9 | 1 | 5 | 7 | 3 |
| 1 | 5 | 7 | 2 | 9 | 8 | 6 | 4 |
| 6 | 8 | 9 | 7 | 2 | 1 | 4 | 3 |
| 6 | 7 | 1 | 5 | 8 | 2 | 9 | 3 |
| 9 | 7 | 1 | 6 | 1 | 8 | 3 | 2 |
| 7 | 9 | 6 | 8 | 7 | 1 | 5 | 4 |
| 8 | 6 | 1 | 7 | 5 | 4 | 9 | 2 |
| 5 | 1 | 6 | 7 | 9 | 6 | 2 | 8 |

TEŽJI SUDOKU

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 9 | | | | | | | 5 | 8 |
| | | | 4 | 3 | | | | 7 |
| | 3 | 8 | | 9 | | | 4 | 2 |
| 1 | | | | | | | 3 | |
| 3 | | | 2 | | 1 | | | 4 |
| | 7 | | | | | | | 6 |
| 2 | 1 | | | 5 | | 7 | 9 | |
| 5 | | | | 2 | 3 | | | |
| 8 | 9 | | | | | | | |

Rešitev:

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 5 | 9 | 2 | 7 | 1 | 4 | 6 | 8 | 3 |
| 1 | 8 | 6 | 5 | 2 | 7 | 9 | 5 | 4 |
| 6 | 6 | 7 | 8 | 9 | 5 | 7 | 1 | 2 |
| 9 | 2 | 1 | 6 | 8 | 5 | 7 | 4 | 3 |
| 7 | 4 | 5 | 1 | 9 | 2 | 8 | 6 | 3 |
| 6 | 7 | 9 | 7 | 5 | 9 | 2 | 1 | 4 |
| 7 | 9 | 5 | 6 | 1 | 8 | 4 | 2 | 3 |
| 4 | 1 | 8 | 6 | 5 | 7 | 2 | 9 | 3 |
| 8 | 5 | 1 | 6 | 7 | 4 | 9 | 1 | 7 |

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.



NAGRADNA KRIŽANKA



Električni grelnik vode

Prostornina: 80 l, moč: 1,5 kW, moderen dizajn, primeren za pokončno montažo na steno
Št. art.: 149749

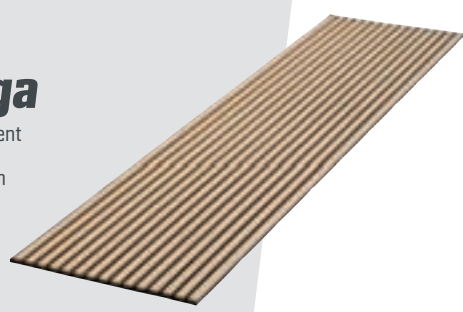
119,99 kus



Akustična stenska obloga

Hrast, 240 x 60 cm, dekorativni element za stene in strop, izboljša akustiko prostora in bivalno klimo, preprosta in hitra montaža. Št. art.: 252984

99,99 kos



Vinilna tla

Na klik, videz hrasta, debelina deske: 3,5 mm, za bivalne prostore s srednjo uporabo, primerna za talno gretje, vsebina paketa: 2,635 m² (44,77€ /paket). Št. art.: 271123

16,99 m²



Keramične ploščice

Talne ploščice, 60 x 60 cm, omogočajo polaganje z ozkimi fugami, moderen dizajn, higienska, vodoodbojna, visoka mehanska odpornost (17,98€ /paket). Št. art.: 280891

9,99 m²



Akcija velja v **OBI Kranj** do 11. 11. 2023 oz. do razprodaje zalog. Cene so v EUR z vštetim DDV.

| SESTAVIL: F. KALAN | PISATELJ ROZMAN | PODJETJE | POPOLNO- MA SLIČEN | OBLIKA IMENA MARINO | BARVILNA TEHNIKA V AZLI | LANTAN | PISATELJ FLEMING | ZVARJENEC | ZIMZELENA RASTLINA SPARGELJ | CEROV GOZD | HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA | AMERIŠKI PLES | GLAVNO MESTO BABILONJE | |
|-------------------------------------|----------------------------|--------------------|----------------------------------|---------------------------|--|-------------------------|---------------------|---------------------|-----------------------------------|--------------------|-----------------------------|-------------------|------------------------------|------------|
| | | | | | | | | | 16 | | | | | |
| STERILIZIRANJE | | | | | | | | | | | | | | |
| NAŠA PEVKA (M. A.) | | | | | | | | | | | | | | |
| SLIKARKA KOBILCA | | 3 | | | | STROJ, APARAT | | | | | | 11 | | |
| GLAD | | | | | | POKRAJINA V S. ARABJI | EDEN, PARADIŽ | | | | EDGAR DEGAS | | | |
| JURE ROVAN | | | PO ČIPKI ZNANO MESTO V SLOVENIJI | GORENJSKI GLAS | TEHNIKA PREDVAJANJA ZVOKA | | OZEK KOS TKANINE | | | | | ITALIJAN (SLABŠ.) | KRAJ PRI KRŠKEM | |
| PEVKA FRECE | | | | MESTO MODE V ITALIJI | SOSEDA ANGLEZINJE | | | | | TELESNA STRAST | | | | |
| DODANA KOLIČNA LEŠA ZARADI OSUŠITVE | | | 7 | | LIK PRI ČETVORKI | | | SL. PEVKA (ALENKA) | 15 | | OKRAŠ NA VERIZICI | | | |
| GORENJSKI GLAS | IME VEČ KRAJEV V SLOVENIJI | ZADNJICA (ZARG.) | DEL LETALIŠČA | | | ŠPORTNA EKIPA | | | | | HINKO DOLENC | | | |
| KRATKO TRIKOTNO BODALO | | | | | | KRAJ NAD REKO | | POROTNIK NA SODIŠČU | | | KRAJ V POSAVJU | | | |
| OBLIKA IMENA LEA | | 14 | | | VODNA ŽIVAL | | | REKLAMNI POSNETEK | | SUHA TRAVA | | | 2 | |
| STROK ZA IRANSKO KULTURO | | | | | ANT. ZAPIS OTOKA VIS | | | | BIVŠI SL. SMUČAR (PETER) | | | INDIJSKA ANTILOPA | PEVKA GRANDE | |
| VERA MAJDIČ | | | ROPARSKA PTICA | | | | | | VERSKA PODOBA | | 18 | | | |
| MESTO V SRBIJI | | | 13 | PEVEC VIDMAR | | | 20 | | SL. PEDAGOG (MIHA) | | | | | |
| SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI | | | | | | FR. PLEMIC, PAIR | | | | | KRAJ PRI DOMZALAH | | | |
| AM. PEVKA IN IGRALKA (IRENE) | | | | | DRUGO IME ELVISA PRESLEYA REKA V NEMČIJI | PISATELJ FRANCE | | | | | OLIVER (KRAJSE) | GALIJ | | |
| DEČEK S CUDEŽNO SVETILKO | | | | | | | | | | | KUHINJSKI ELEMENT | EKSPLOZIVNO TELO | | |
| GORENJSKI GLAS | SLOVENSKI HOKEJIST (ANŽE) | VELIK VOJAŠKI VPAD | GORA V JULIČIH | | | | | | | REKA V ČRNI GORI | | 19 | | |
| SAMO-VEZNIČA | | | | | | | | | | GLASBENA ZVRST | | | | |
| OLIVIA JOHN | 8 | LJUBEZENSKI PESNIK | | | | | | 12 | POLJSKA REKA | MESTO NA OBALI | | | NOGOMETAŠ OBLAK | KRČMAR |
| GLASBENI STIL, PUNK | | | | | | POLŽ BREZ HIŠICE | | | | | FINSKO IME LUKE TURKU | | 9 | |
| PEVEC MOJZER | | | | | | SANI ZA SPRAVILO HLODOV | | | | | SL. SPIKERKA (OLGA) | | RUDI ŠELIGO | KRADLJIVEC |
| MESTO V ČRNI GORI | | | | | | KUHALNIK (ZARG.) | | | | LETNI GOZDNI POSEK | | | | |
| LETOPIŠ, KRONIKA | | | | | | PEVKA PINTERIČ | | | | ERICA JONG | | | | |
| MEJNI PREHOD Z ITALIJO | | | | | | 10 | | | | | | | | |
| ATRAPA INANA NADMERA PIEROT STILET | KREPELO (STAR.) | | | | | | | | | | | | | |
| PLUTA | | | 6 | | | | | | | | | | | |
| ROK PILETIČ | | | | VULKAN NA FILIPINIH | | 5 | | | | | | | | |
| ESEJIST FINCI | | | | DRŽAVA OB IRAKU | | | | | | | | | | |
| SVEČAN VOJAŠKI SPREVED | | | | | | | | | | | | | | |
| ETILNI ALKOHOL | | | | | | | | | | | | | | |
| STAREJŠI MODEL VOZILA HYUNDAI | | | | | | | | | | | | | | |

OBliko... Jarkovna c. 26, 1000 LJUBLJANA

Nagrade: 3x praktična nagrada

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov križanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Zadnji rok za oddajo je torek, 7. november 2023.

| | | | | | | |
|----|----|----|----|----|----|----|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 |
| 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | |

TAKO ENOSTAVNO



Filatelistična razstava ob jubileju Selc

V Krekovem domu v Selcih je na ogled filatelistična razstava ob 1050-letnici Selc.

ANA ŠUBIC

Selca – Kulturno društvo (KD) dr. Janez Ev. Krek Selca in Filatelistično društvo (FD) Lovro Košir Škofja Loka vabita k ogledu filatelistične razstave ob 1050. obletnici prve pisne omembe Selc v darilni listini cesarja Otona II. freisinškemu škofu Abrahamu. Razstavo znamk in drugega zanimivega filatelističnega gradiva so odprli minuli ponedeljek, potekala pa bo še danes in jutri med 17. in 19. uro ter v nedeljo med 8. in 12. uro.



Izdali so tudi razglednici s staro in novo podobo Selc, osebno poštno znamko z likom škofa Abrahama in priložnostno pisemsko ovojnico z dotiskano darilno listino iz leta 973. / Foto: Gorazd Kavčič

Kot je poudaril predsednik FD Srečko Beričič, škofjeloški filatelisti spremljajo vse pomembne kulturne, zlasti zgodovinske dogodke na njihovem območju. »Na razstavi tako predstavljamo vse spominske oz. priložnostne filatelistične izdaje, kot so bilteni, pisemski ovitki, ilustrirane poštne dopisnice, maksimum karte in poštni žigi, ki so bili izdani na poštah Škofja Loka, Železniki, Selca, Gorenja vas, Poljane in Žiri od leta 1956, ko so loški filatelisti pripravili prvo filatelistično razstavo, vse do današnjih



Filatelistično gradivo bo v Krekovem domu v Selcih razstavljeno še do nedelje. / Foto: Gorazd Kavčič

dni. Na ogled so tudi razglednice Škofje Loke iz vseh državotvornih obdobij: od avstro-ogrske monarhije pa vse do samostojne republike Slovenije,« je razložil Beričič in dodal, da so se z gradivom dotaknili tudi bogate železarske tradicije na Selškem.

Ob razstavi so v sodelovanju s KD in Pošto Slovenije izdali tudi razglednici Selc – eno s staro in drugo z novo podobo Selc, osebno poštno znamko z likom škofa Abrahama, povzeto po doprsem kipu akademskega kiparja

Metoda Frlica iz Parka škofov v Stari Loki, spominsko pisemsko ovojnico z dotiskano darilno listino in priložnostni poštni žig z napisom 'Selca že 1050 let' in prikazom detajla iz brižinskih spomenikov. Žig bo na razpolago do 6. novembra na pošti v Selcih.

Člani FD Lovro Košir bodo nato 13. novembra v škofjeloškem Sokolskem domu postavili še filatelistično razstavo v počastitev 1050-letnice Škofje Loke, ki je prav tako prvič pisno omenjena v darilni listini iz leta 973.

Nevarnost poplav, plazov in vetroloma

Agencija za okolje je za minulo noč in današnje dopoldne tudi za Gorenjsko izdala rdeče opozorilo zaradi obilnih padavin in vetra.

ANA ŠUBIC

Kranj – Če so se opozorila Agencije RS za okolje uresničila, so nas ponoči zajele obilne padavine s krajevno močnimi nalivi in vetrom. Prebivalce pozivajo, naj upoštevajo navodila pristojnih služb in spremljajo vremenska opozorila.

Meteorolog Branko Gregorčič je na včerajšnji novinarski konferenci napovedal, da naj bi se situacija zaradi obilnih padavin in močnega jugozahodnega vetra zaostrila danes po polnoči. »Na izpostavljenih legah lahko pričakujemo sunke vetra blizu 100 km/h, predvsem to velja za zahodno polovico Slovenije. Hkrati se bodo krepile padavine, pojavljale se bodo tudi nevihte z nalivi, ki bodo lahko vztrajali tudi nekaj ur. Količina padavin bo v hribovitih predelih med 60 in 140 litrov na kvadratni meter,« je dejal. Območje intenzivnih padavin bo predvsem v predgorju Julijskih Alp, nasploh v goratem svetu zahodne Slovenije in v pasu čez Škofjelosko hribovje proti Kamniško-Savinjskim Alpam.

Hidrolog Andrej Golob je napovedal hitro naraščanje

rek in hudourniških vodotokov. Ker je namočenost tal že velika, vodnatost vodotokov pa srednja do velika, bodo dodatne padavine hitro odtekale in napolnile rečne struge. Največ težav pričakujejo s poplavljanjem padavinske in zaledne vode ter s poplavljanjem hudourniških in manjših rek in pritokov večjih rek, pri čemer je opozoril tudi na območje Idrijsko-Cerkljanskega hribovja, Škofjeloskega hribovja in Kamniško-Savinjskih Alp. »Tu lahko reke zelo hitro narastejo in poplavijo tudi v večjem obsegu in bolj silovito.« Prebivalce omenjenih območij je pozval, naj poskrbijo za samozaščitne ukrepe.

Po besedah direktorja Geološkega zavoda Slovenije Miloša Bavca je verjetnost proženja zemeljskih plazov znatno povečana po skoraj vsej državi. Posebej je opozoril na nevarnost reaktivacije na območjih, ki so bila prizadeta avgusta in v drugih letošnjih ujmah. Neža Kodre, direktorica Direkcije RS za vode, je napovedala, da bodo budno spremljali dogajanje in po potrebi ukrepali, torej odstranjevali naplavine, odpirali struge ...

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglaševanja in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630
www.rozmanbus.si

TRST: 8. 11., STRUNJAN: 29. 11.–4. 12., BERNARDIN: 12.–15. 11., RADENCI: 26.–29. 12., BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 12.–19. 11., 13.–20. 11., 20.–27. 11., 11.–18. 12., AKCIJA: BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: JANUAR, FEBRUAR, MAREC.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Turnir v igranju vovkalce

Sovodenj – Turistično društvo Sovodenj vabi na ogled prvega turnirja v igranju vovkalce, stare igre, ki jo nekateri poznajo pod imenom foškalka. Prijavljeni tekmovalci iz domačih in sosednjih društev bodo obudili spomin na čase, ko še ni bilo televizije in telefonov, v soboto, 28. oktobra, ob 17. uri v kulturni dvorani na Sovodnju. Učenci turističnega podmladka Podružnične šole Sovodenj bodo ob tej priložnosti prikazali izdelavo 'drobnakovih štruklov na žup' po receptu svojih babic.

Bilo je nekoč

Šenčur – Folklorno društvo Šenčur vabi na prireditev Bilo je nekoč, ki bo v nedeljo, 29. oktobra, ob 17. uri v dvorani Doma krajanov Šenčur. Pri predstavitvi etnoloških značilnosti Slovenije bo tokrat sodelovala še Folklorna skupina Kulturnega društva Kal nad Kanalom. Vstop bo prost.

IZLETI

Izlet na Malnež

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da bo planinsko-pohodniški izlet na Malnež v četrtek, 9. novembra.

OBVESTILA

Muzejska delavnica za otroke

Škofja Loka – Loški muzej v soboto, 28. oktobra, ob 11. uri organizira delavnico za otroke z naslovom Pisane muzejske majčke.

Meritve tlaka, holesterola in krvnega sladkorja

Kranj, Šenčur, Bitnje – Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Kranj, vabi na meritve tlaka, holesterola in krvnega sladkorja, ki bodo v četrtek, 2. novembra, od 8. do 9. ure v Domu krajanov Primskovo; v petek, 3. novembra, ob 8. uri v prostorih Društva upokojencev Kranj; v torek, 7. novembra, od 8. do 9. ure v Domu krajanov Šenčur; v sredo, 8. novembra, od 7. do 10. ure v Domu Krajevne skupnosti Stražišče in v četrtek, 9. novembra, od 7. do 9. ure v Gasilskem domu Bitnje.

Nordijska hoja

Kranj – Društvo upokojencev Kranj bo v torek, 7. novembra, znova začelo vadbo nordijske hoje; treningi bodo vsak torek in petek, od 9. do 11. ure, na trim progi Planina (Tuš)–Hrastje.

KONCERTI

Vojko V v Kranju

Kranj – V soboto, 28. oktobra, ob 21. uri bo Trainstation SubArt gostil kulturnega splitskega raperja in glasbenega producenta Vojka Vručino, širše znanega kot Vojko V. Društvo SubArt koncert priljubljenega glasbenika organizira ob podpori Društva Jadran.

Prepletanja dveh mešanih pevskih zborov

Primskovo – Mešani pevski zbor Musica viva Kranj Primskovo pod vodstvom dirigenta Jana Gorjanca Danisa ter Mešani pevski zbor Voice of the people z dirigentko Yvette Staelens vabijo na koncert z naslovom Prepletanja, ki bo v četrtek, 2. novembra, ob 19. uri v Domu krajanov Primskovo. Vstop bo prost.

Koncert Kvinteta Vintgar

Jesenice – Člani Kvinteta Vintgar v soboto, 11. novembra, ob 19. uri vabijo na koncert ob 100-letnici društva in 10-letnici zasedbe. Praznovali bodo v kinodvorani Gledališča Toneta Čufarja skupaj z gostjo Moniko Avsenik in odličnimi instrumentalisti.

PREDSTAVE

Predstava Bog masakra

Visoko – KUD Visoko vabi na ogled komedije Bog masakra avtorice Yasmine Reza v izvedbi domače gledališke skupine, ki bo v soboto, 28. oktobra, ob 19.30 v Domu krajanov Visoko.

Nagrajenci križanke z geslom **NAJDALJŠA VINSKA POT**, katere sponzor je Zavod za turizem in kulturo Kranj in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 17. oktobra 2023, so: vsak po dve vstopnici za Vinsko pot (termini ob petkih med 15.00 in 16.30 in soboto med 13.00 in 14.30), prejmejo **Irena Žakelj** iz Žirov, **Jurij Frelj** iz Kranja in **Andrej Kalan** iz Preddvora. Nagrajencem čestitamo.

Izrebrani nagrajenci nagradne križanke z geslom **KINO JE ZNOVA V MESTU**, objavljene v reviji Stiki 3. 10. 2023, so: 1. nagrado (2 vstopnici in 2 veliki porciji pokovke) prejme **Maja Debeljak** iz Šenčurja, 2. nagrado (2 vstopnici) prejme **Milena Babnik** iz Kranja in 3. nagrado (1 vstopnico) prejme **Lea Jarc Smole** iz Kranja. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Izrebrani nagrajenci nagradne križanke z geslom **MOJ KINO KRANJ**, objavljene v reviji Vodovodni stolp 3. 10. 2023, so: 1. nagrado (2 vstopnici in 2 veliki porciji pokovke) prejme **Petra Praprotnik** iz Kranja, 2. nagrado (2 vstopnici) prejme **Urša Sodnik** iz Kranja in 3. nagrado (1 vstopnico) prejme **Zdenka Vrbančič** iz Kranja. Nagrajencem iskreno čestitamo.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM
STANOVANJE, sem resen kupec, tel.: 070/391-822
23002709

HIŠE

KUPIM
5-članska družina kupuje hišo v Kranju ali bližnji okolici, tel.: 041/725-225
23002708



FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

POSESTI

KUPIM
ALI dolgoročno najemem kmetijo ali veliko gospodarsko poslopje, ki se ga drži vsaj 2 ha pripadajočega travnika in gozda. Dostopna lokacija na koncu vasi, relacija Medvode-Radovljica. Vsaj polovica ravnina, tel.: 041/677-792
23002371

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM
OPEL Corsa, letnik 1997, registriran, nevozen, v okvari, tel.: 040/389-518
23002750

VOLKSWAGEN Touran, l. 2019, 1,5 bencin, 48.000 km, prvi lastnik, tel.: 041/316-617
23002753

VW Transporter 2.5 TDI, letnik 1997, vzdrževan, cena 4.900 EUR, tel.: 070/596-009
23002712

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM
ALU platišča za gumami za Hyundai Coupe 205-50-15 in Lantro 195-60-14, tel.: 041/360-079
23002718

GRANDE Punto 1.4, prva reg. l. 2010, slo. avto, prvi lastnik, zimske in letne gume, tel.: 041/861-747
23002740

LITA platišča za Peugeot 307, tel.: 051/616-922
23002762

PRIKOLICO za os. avto, kovinska, 180 x 100 cm, po ugodni ceni, teh. pregled velja do 6/2027, tel.: 041/776-684
23002745

TEHNIKA

PRODAM
SONY Bravia, 26 coll, dela brezhibno, tel.: 041/202-635
23002734

STROJI IN ORODJA

PRODAM
MEŠALEC za beton, delujoč in dobro ohranjen, tel.: 031/554-353
23002702

GRADBENI MATERIAL

PRODAM
120 kosov ali manj strešnikov Bramac Glazuron granit, po polovični ceni, tel.: 041/686-713
23002706

LIPOVE hlode, približno 4 m³, debeline od 40 do 50 cm, ugodna cena, tel.: 01/72-38-262
23002744

SMREKOVE letve – špirovce 12 x 16 x 840, plohe 50 mm, deske 25 mm in domači česen, tel.: 031/372-504
23002704

SUHA jesenova ali mešana drva, lahko razžagana in dostavim Tržič-Kranj-Radovljica, tel.: 041/504-662
23002711

KURIVO

PRODAM
DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019
23002452

2.500 l kurilnega olja in cisterno, tel.: 070/384-290
23002746

SUHA hrastova in mešana drva, zimska sečnja, tel.: 031/648-526
23002673

SUHA bukova in smrekova drva, 8 m³, po ceni 400 EUR, tel.: 040/835-505
23002710

SUHA mešana drva, cena 70 EUR/m³, tel.: 040/981-122
23002715

SUHA bukova razžagana drva in bukove goli, Gorje, tel.: 031/561-707
23002729

SUHA mešana drva, lahko razrezana, možna dostava, tel.: 031/229-151
23002741

SUHE bukove butare, bukova in mešana drva ter rajkije – okroglice, tel.: 031/826-621
23002622

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM
RABLJENI pomivalni stroj, delujoč, cena po dogovoru, tel.: 031/545-085
23002737

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM
PEČ na drva Lokaterm, poceni, tel.: 051/608-099
23002730

PODARIM

KMEČKO peč, staro 80 let, stoječo. Pogoj je rušenje in odvoz v celoti, tel.: 041/312-365
23002716

OSTALO

PRODAM
4 krila vhodnih vrat, brez podbojev, ugodno, tel.: 040/389-518
23002743

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM
SOBNO kolo, malo rabljeno, cena 90 EUR, tel.: 040/527-340
23002719

UMETNINE, NAKIT

PRODAM
TAPISERIJI, motiv Lev in Zmaj, vel. 100 x 100 cm, zelo lepi, cena skupaj 1.700 EUR, tel.: 040/567-544
23002700

STARINE

PRODAM
OLJNO sliko Franca Petriča (1968, 127 x 67 cm), okvirjena, tel.: 031/439-247
23002703

OMARE, balone za žaganje z zaščito, šivalni stroj, 100 let stare slike, nabožne, večje, tel.: 031/316-548
23002735

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-936
23002455

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM
MOŠKE planinske čevlje, gozdarje, št. 41, in gorilec Viscostar s termostatom, tel.: 041/202-635
23002739

NOV ženski kostim, s krilom, jesenski, št. 40, svetlo rožnate barve, cena po dogovoru, tel.: 040/389-390
23002727

OTROŠKA OPREMA

PRODAM
2 nastavljiva isofix stola za v avto, od 15 do 36 kg, cena za oba 60 EUR, in komplet otroški voziček, cena 70 EUR, tel.: 040/366-214
23002723

OTROŠKI stolček za hranjenje, ugodno, tel.: 041/984-300
23002754

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si
23002457



PETKOVA PRIREDITEV
Izvajca: KUD Ampus
KAKO JE PETELIN IZVALIL JAJCE!
Petek, 28. oktober 2023, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajca: Lutkovno gledališče Pupilla
SOSEDSKA

Sobota, 28. oktober 2023, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
MESTNA OBČINA KRANJ
Gorenjski Glas
triglav



V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8
EUR

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskioglas.si

Gorenjski Glas



Pes bogati naše življenje – še toliko bolj, če dobro ve, kako se mora v vsakdanjem življenju obnašati. Ta priročnik izčrpno odgovori na vsa vprašanja v zvezi z vzgojo pasjih štirinožcev. Motivacija, šolanje ali zaposlitev – dobili boste veliko uporabnih nasvetov!

9,90
EUR

Broširana vezava v plastičnem ovitku, 256 strani.
Redna cena priročnika je 16,90 EUR. Akcijska cena:

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskioglas.si

ZMOREŠ, MOČNEJŠA SI, KOT SI MISLIŠ!



Varna hiša Gorenjske nudi podporo, pomoč, pogovor in varno zatočišče ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrтка od 8:00 do 18:00
in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske, Slovenski trg 1, Kranj

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

www.gorenjskioglas.si

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

ISTRISKE goniče v tretjem mesecu starosti. Lahko z rodovnikom ali brez, cena po dogovoru, tel.: 040/624-078
23002629

PODARIM

DOBRIM ljudem podarimo mlade, zelo lepe mucke, tel.: 031/705-586
23002713

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210
23002714

MLEKOVOD na 2 enoti, trak za gnoj Šebenik in ventilator za seno, tel.: 031/223-102
23002722

PLUG, dvobrazni 12 C, puhalnik Tajfun, nerabljen ključ. primež »šraufštok«, tel.: 031/316-548
23002736

TRAKTOR Zetor 47-18, letnik 1978, s kabino, tel.: 031/604-918
23002749

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnemkoli stanju, tel.: 041/255-834
23002755

TRAKTOR in ohranjene traktorske priključke, tel.: 041/540-364
23002688

PRIDELKI

PRODAM

BELI krompir za ozimnico, jedilni, tel.: 041/794-795
23002747

DOMAČO repo za kisanje in motorno nitkarico v dobrem stanju, po ugodni ceni, tel.: 041/356-044
23002732

JEDILNI in krmni krompir, tel.: 031/223-102
23002721

JEDILNI in krmilni krompir, beli in rdeči, tel.: 041/971-508
23002742

KORUZO za silažo, možnost dostave, lokacija Ljubljana Polje, tel.: 041/623-449
23002532

KRMNI krompir, ugodno, možnost dostave, tel.: 041/521-692
23002751

KRMNO peso in pšenico, tel.: 031/453-427
23002705

KRMNO peso 0,50 EUR/kg, krmni krompir 0,25 EUR/kg ter jedilni krompir desre in adora, tel.: 031/725-422
23002717

REPO, krmilno peso, česen in čebulo, tel.: 040/565-091
23002748

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113
23002454

2 bikca simentalca, težka 220 kg, pašna, tel.: 031/563-109
23002752

BIKCA simentalca, starega šest mesecev, in pašno kravo po izbiri, tel.: 040/324-742
23002733

KOZLIČKA, kozla in 2 kozji, mešane pasme, stari 18 mesecev, Naklo, tel.: 031/344-117
23002699

KRAVO simentalco, brejo 8,5 meseca, in brejo CB telico, tel.: 041/378-771
23002761

KRAVO, brejo 6 mesecev, tel.: 031/862-164
23002725

LEPE šentjernejske peteline in pujske za zakol ali nadaljnjo rejo, tel.: 041/851-862
23002758

OVNA JSR pasme, starega 4 leta, za zakol ali pleme, cena 100 EUR, tel.: 041/566-429
23002726

OVNA pasme JS, za zakol ali nadaljnjo rejo, tel.: 041-589-194
23002757

PRAŠICA za zakol, domača krma, tel.: 041/503-690
23002759

PRAŠICE, težke od 90 do 150 kg, in izločene svinje, težke do 300 kg, možna dostava, tel.: 041/455-732
23002476

TELIČKA – bikca ČB, starega 3 tedne, tel.: 041/342-350
23002760

KUPIM

BIKA mesne pasme, težkega od 350 do 50 kg, tel.: 031/387-021
23002680

MLADEGA kozlička, starega nekaj mesecev, tel.: 070/607-565
23002731

PODARIM

KOKOŠI nesnice, stare eno leto, Rovte pri Podnartu, tel.: 041/286-701
23002738

ZAPOSLOTITVE (M/Ž)

NUDIM

IZBERI, d.o.o., Dunajska c. 5, Lj., išče raznašalce časopisa (s.p., dopolnilna dejavnost) na območju Kranja, Škofje Loke, Radovljice, Lesc, Tržič in Blede. Za ostale podrobnosti pišite na: zaposlitve@izberi.si, tel.: 040/889-577
23002473

IŠČEMO mlajšo osebo (m/ž) za redno zaposlitev, za težka sestavljala in finomehanična dela v Kranju. Dobre ročne spretnosti so obvezne. Prijave do 30. 10. 2023 samopo e-pošti: kuzmaltd@siol.net. Kuzma, d.o.o., Jelenčeva 1, 4000 Kranj
23002488

IŠČEM

IŠČEM DELO – lahko pomoč v kuhinji, čiščenje, likanje ... – Kranj z okolico, tel.: 040/215-044
23002701

IŠČEM DELO – živahen glasbeni duo vam z živo glasbo popestri praznovanje ali poroko, tel.: 031/325-654
23002756

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net
23002453

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163
23002456

OPRAVLJAM vsa notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909
23002499

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636
23001982

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246
23001983

STREŠNA in stavbna kleparska dela po celotni Gorenjski. Zlebovi, odkapne pločevine, obrobe, balkoni, dimniki. Klepar Matevž, Matevž Šimnic, s.p., Britof 103, Kranj, tel.: 040/557-784
23002505

IŠČEM

IŠČEM mojstra za popravilo MTD kosilnice, tel.: 051/362-632
23002588

ZASEBNI STIKI

VDOVEC, star 56 let, pošten in delaven, iščem prijateljico za druženje ali skupno življenje, tel.: 064/280-480
23002724

RAZNO

ZBIRAM odpadno železo in barvne kovine, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956
23002720

PRODAM

MIZO 80 x 120 in TV Grunding, ekran 65 cm, tel.: 040/705-145
23002707

OTROŠKI avtosedež, 2 leseni gugalnici in 4 letne rabljene gume dim. 185/60, tel.: 051/229-489
23002728

Wilhelm Schmid
Umirjenost
Kaj s starostjo pridobimo?

Trda vezava, 118 strani. Cena knjige je samo **9,90 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narcocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Umirjenost je koristna in vsakem življenjskem obdobju, še posebej pri staranju. V knjigi dobite napotke o navadah, ki olajšajo življenje, o razmišljanju, s katerim postanemo vedri in umirjeni, o dotiku, prijateljstvu, ljubezni, bolečini in o odnosu do smrti.

ZAHVALA

Spletena ti krona iz rož je, ki jih je rodilo trpljenje, in v zlati je slavi nebeški povišano tvoje življenje.



Ob boleči izgubi ljubljene mami, mame in prababice

PAVLE TRČEK

z Gorenje Dobrave

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izrečena sožalja in stiske rok. Hvala tudi vsem, ki ste darovali za cerkev sv. Urbana. Bog povrni g. župniku Marjanu Lampretu za besede tolažbe, vere in upanja ter za lepo opravljen pogrebni obred. Še enkrat iz srca hvala vsem in vsakomur posebej, ki ste se je spomnili s hvaležno mislijo in molitvijo ter jo pospremili k večnemu počitku.

Vsi njeni
Gorenja Dobrava, oktober 2023

OSMRTNICA

Ljudje, ki jih ljubimo, ne gredo proč, z nami hodijo nevedoč. Ne vidimo jih in ne slišimo, a vendar so z nami, še vedno ljubljene, pogrešani, nam najdražji.



V 70. letu se je poslovil dragi mož, oči, tast, dedi in brat

IVAN ZUPANC

iz Čirč pri Kranju

Pogreb dragega pokojnika bo danes, v petek, 27. oktobra 2023, ob 13. uri na kranjskem pokopališču. Žara pokojnika bo na dan pogreba od 10. ure dalje v tamkajšnji poslovilni vežici. Svoji cvetje in sveče hvaležno odklanjajo.

Žaljuči vsi njegovi
Kranj, 27. oktobra 2023

OSMRTNICA



V 84. letu nas je zapustila naša draga mama

FRANČIŠKA ZUKANOVIČ

roj. Arh, z Mlake pri Kranju

Od drage pokojnice se bomo poslovili v družinskem krogu v ponedeljek, 30. oktobra 2023, ob 13. uri na pokopališču v Senčurju. Žara pokojne bo na dan pogreba od 10. ure dalje v poslovilni vežici na tamkajšnjem pokopališču.

Žaljuči: mož Mujo, hčerka Majda z Alešem, sin Edo z družino ter vnuki in pravnuki

ZAHVALA



JULIJANA KALAN

1929–2023

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala g. župniku Mateju Nastranu za lepo opravljen pogreb in sveto mašo, pevcem in pogrebni službi Akris. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljuči: sin Peter in hčerka Dragica z družinama, vnuki in pravnuki
Škofja Loka, 20. oktobra 2023

ZAHVALA

Hvala ti, mami, za rojstvo, življenje. Hvala za čast, za ljubezen, skrbi. Hvala za bisere, vtikane v trpljenje. Mami, naj večna ti luč gori.



V 94. letu starosti se je poslovila naša draga mama, mama, prababica, praprababica, sestra, teta, sestrična in tašča

LJUDMILA PIRC

rojena Globočnik, iz Vogelj

Iskrena hvala vsem za izrečena sožalja, sveče, cvetje, darovane maše in molitve. Hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom, nosačem, pevcem, trobentaču za zaigrano Tišino in pogrebni službi Navček. Hvala Domu starejših občanov Preddvor za skrb in vso nego. Hvala g. patru Piršu za obiske na domu, sveto mašo in spremstvo k večnemu počitku. Vsem, ki ste jo obiskovali in oskrbovali ter pomagali, še enkrat iskreno hvala.

Žaljuči vsi njeni
Voglj, Mavčiče, 18. oktobra 2023

Bogatijo jesen življenja

Kar trije dogodki v enem: praznovanje 75-letnice Društva upokojencev Tržič ter 10-letnice Besedarij in izid knjige Irme Lipovec Zdravila za dušo in telo

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Prazničen je bil sobotni večer v dvorani tržiškega kulturnega centra, ki je na prireditve ob 75-letnici Društva upokojencev (DU) Tržič, 10-letnici Besedarij in izidu knjige Irme Lipovec Zdravila za dušo in telo privabil številne obiskovalce. »Oktobra praznujemo vsi starejši in tudi DU Tržič že vrsto let z mnogimi dejavnostmi vsem našim članom popestri jesen življenja,« je dejala predsednica DU Tržič Darja Ahačič.

Doživetja, spomini in občutja

Kot je pojasnila Ahačičeva: »Na pobudo Zvonke Pretnar, takratne predsednice DU Tržič, je Tanja

spomine in občutja. Rodile so se Besedarije, pomladanski in jesenski literarni večeri. Ob vsakih Besedarijah je izšla knjižica prispevkov predstavljenih avtorjev.« Vsak literarni večer je nosil naslov, kar je bila tudi njegova rdeča nit: Pa bo pomlad prišla, Tistega lepega dne, Jesen je sen razkošja, Čez trate zelene, Šopek pisanih besed, Sadovi jeseni, Krila metuljev ... »Društvo je izdalo tudi dve pesniški zbirki. Anton Janša, aforist in ustvarjalec SMS-poezije, je avtor zbirke Pa brez zamere. Dr. Janez Mayer pa je svoje spomine na tržiške čase zbral v zbirki Placarji in gasarji.«

Decembra 2019 so v sodelovanju s Tržiškim muzejem začeli potekati tudi po-



Dr. Bojan Knific in Irma Lipovec o sporočilu knjige Zdravila za dušo in telo / Foto: Tina Dokl

Tanja Ahačič je prepričana, da je v tem lokalnem okolju ogromno pesnikov, prozaistov. »Naj njihove besede poletijo med občinstvo.«

Zdravila za dušo in telo

Letos so se v DU Tržič odločili, da po krajevnih skupnostih občine organizirajo pogovore starejših, ki jih je vodila Irma Lipovec. Sad tega je knjiga Zdravila za dušo in telo. »V knjigi sem zbrala in zapisala znanja in vedenja o ljudskem zdravilstvu, ki še vedno živijo med ljudmi. Naslovom poglavij sem dodala kratka uvodna pojasnila, sledijo pričevanja ljudi, s katerimi sem se srečevala ... Dragocene zapise sta posredovala Jožica Koder in dr. Bojan Knific.« Kot dodaja: »Zelo lepa in prstna se mi zdijo sporočila posameznikov o tem, kaj jim danes pomaga, da premagajo težave, da lahko lepše in bolj polno živijo.« V raziskovano delo je bilo vključenih več kot 150 pripovedovalcev in fotografov. Tudi dr. Bojan Knific, ki je pomagal pri

urejanju knjige, je poudaril, da je Lipovčeva opravila izjemno delo, ki bo zapisano ostalo prihodnjim generacijam. Gre za sploh za prvo takšno knjigo na Tržiškem.

Jesen ni le čas za spomine

Tržiški župan Peter Miklič je svoje misli strnil: »Društva upokojencev, kot je naše, in posamezniki, ki delujejo v njegovem okviru

»Moja stara mama Mina je zmerej rekva: 'Marjon je za milijon bolezni.' In pr nam, če je biu kdo bovn, je samo marjon dišou po hiš.« (Milica Ivnik, iz knjige Zdravila za dušo in telo)

ali pa tudi zunaj njega, so lahko zgled in tisti motivator, ki nas spodbuja, da ostajamo aktivni in ustvarjalni tudi v zrelih letih in da ne le obujamo spomine, temveč jih še vedno tudi soustvarjamo.«

Ahačič pri društvu prevzela vlogo predsednice Komisije za kulturo. Na njen predlog so nastali literarni večeri v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja v Tržiču, na katerih so člani društva predstavili svoja literarna dela, doživetja,

govorni večeri v Kurnikovi hiši, namenjeni druženju starejših in zbiranju spominov Tržičanov in okoličanov na minule čase. V vseh Besedarijah je do danes sodelovalo več kot štiristo tržiških občanov. Pobudnica Besedarij



Nastop Mešanega pevskega zbora DU Tržič pod vodstvom dirigenta Staneta Bitežnika / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

Danes bo sprva oblačno in deževno, možni bodo tudi močni nalivi. Pihal bo močan jugozahodni veter. Sredi dneva bo dež ponehal, popoldne se bo delno razjasnilo. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo oblačno s krajevnimi plohami. Predvsem v nedeljo bo pihal jugozahodnik.

PETEK



11/13 °C

SOBOTA



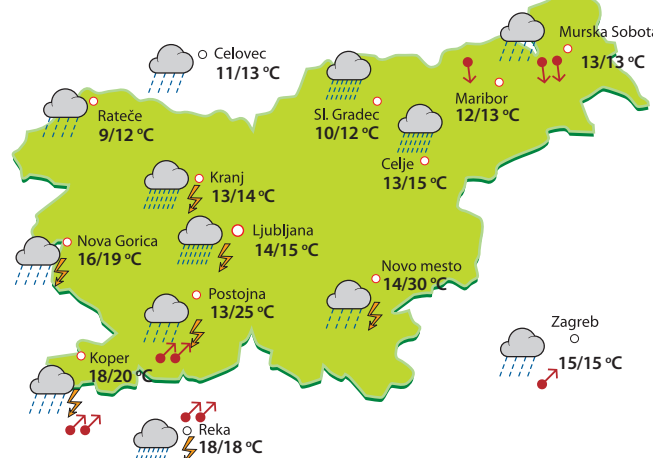
7/17 °C

NEDELJA



6/18 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo



Kakšni so vaši krompirjevi načrti

Bližajo se jesenske oziroma »krompirjeve« počitnice, prve v letošnjem šolskem letu. Kaj načrtujejo, kam se bodo odpravili in kaj bodo počeli, smo spraševali ljudi v Radovljici.



Kristina Arhar, Jesenice:

Moje počitnice bodo športno pestre, večino časa bom namreč posvetila treniranju svojih učenk. Učim jih plesa ob drogu, trenutno pa se pripravljamo na prihajajočo tekmovalno sezono, zato bomo precej zaposlene. Drugih načrtov za zdaj še nimam, samo fitnes, treniranje in učenje otrok.«



Mak Detela, Radovljica:

Osebnostno menim, da imamo v Sloveniji premalo počitnic. Res jih potrebujemo več, da se lahko pripravimo na nadaljnje šolsko delo. Za krompirjeve počitnice pa za zdaj še nimam posebnih načrtov, odvisno od posameznega dneva. Malo se bom učil, družil s prijatelji, šel na kakšen izlet.



Lavra Šubic, Radovljica:

Krompirjeve počitnice sem začela načrtovati pred približno dvema tednoma. S sestro se bova namreč odpravili na Češko, natančneje v Prago, kamor se odpravljata na obisk k bratu. Najverjetneje bomo šli po mestu, si ga malo ogledali in tako preživeli čas skupaj.



Urban Češarek, Radovljica:

Kaj pa naj počnem? Zaradi poplavl sem izgubil službo, zato je trenutno vsak moj dan 'tuga in safer'. Resnično nimam posebnih načrtov, ne vem, kaj bom počel. Vse preteklo počitnice sem preživel delovno, trenutno pa, če ne bi imel otroka v vrtcu, sploh ne bi vedel, da so počitnice.



Žan Grošel, Radovljica:

Ker obiskujem prvi razred, bodo to moje prve počitnice. Zelo jih že potrebujem in tudi zelo se jih veselim. Preživel pa jih bom s kolesom. Nič drugega ne bom počel, samo s kolesom se bom vozil, po cele dneve.

N. T. / Foto: Tina Dokl

NA GLAS

aforizem

Letošnje krompirjeve počitnice nam je pojedel koloradski hrošč inflacije.

Milan Fridauer - Fredi